

UNIVERSITY
OF CURAÇAO
DR. MOISES DA COSTA GOMEZ

SAMENSTELLEN VAN TAALPUZZELS

Translanguaging in het onderwijzen van Nederlands als
Vreemde Taal

Naam student : Sue-Anne Solognier
Studentnummer : 1125273
Opleiding : Master of Education Nederlands
Begeleider : Régine Croes
Datum : 20 september 2023

Voorwoord

Translanguaging is een krachtige benadering voor taalonderwijs die bijzonder gunstig kan zijn voor leerlingen met diverse taalachtergronden. Het is een pedagogische praktijk waarbij leerlingen worden aangemoedigd om hun volledige taalrepertoire te gebruiken, inclusief hun moedertalen, om betekenis te creëren.

Door translanguaging toe te passen in de klas kunnen leerlingen hun bestaande taalvaardigheden benutten om Nederlands, de doeltaal in dit geval, te leren en te begrijpen. Deze aanpak erkent en waardeert de taalkundige diversiteit die leerlingen met zich meebrengen, in plaats van dit te beschouwen als een obstakel dat overwonnen moet worden.

Voor u ligt het eindresultaat van een praktijkonderzoek dat veel tijd vergde, maar waar ik met veel plezier eraan gewerkt heb. Succes is niet alleen afhankelijk van individuele inspanningen, maar ook van degenen om je heen die je hebben gesteund. Daarom is het belangrijk om diegenen te bedanken die een rol hebben gespeeld in het ondersteunen van mijn onderzoek. Ik heb onvoorwaardelijke hulp en steun van mijn familie gekregen gedurende de jaren van mijn opleiding. Ze waren er altijd voor mij en hebben mij gesteund tijdens het proces.

Ook aan mijn ‘critical friend’, studiepartner en collega Marise Maduro. Samen hebben wij een team gevormd. Onze inspanningen en samenwerking hebben ook bijgedragen aan het succes van mijn onderzoek. Tot slot wil ik Regine Croes bedanken, mijn begeleidster, voor haar tijdige feedback, motivatie en geruststelling. Ze heeft een positieve impact gehad op mijn onderzoek en ik waardeer haar professionele begeleiding.

Ik wens u veel leesplezier!

Sue-Anne Solognier
september 2023

Samenvatting

Dit verslag presenteert de bevindingen en conclusies van een onderzoek naar het gebruik van translanguaging bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal aan mavo-2 leerlingen op een school in Oranjestad. Het onderzoek richtte zich op theoretische, praktische en pedagogische aspecten van translanguaging in het onderwijs.

Translanguaging is een waardevolle pedagogische benadering die het benutten van diverse talen mogelijk maakt om betekenis te creëren en meertaligheid te bevorderen. Deze benadering past binnen de bredere 'trans-' wending in taal- en communicatiestudies, waarin taal wordt gezien als een van de vele beschikbare communicatiemiddelen. De praktische toepassing van translanguaging kan de betrokkenheid van leerlingen vergroten en diepgaande gesprekken stimuleren. Het 'translanguaging in 5 stappen' model biedt docenten een nuttige tool om deze benadering effectief te implementeren.

Uit onderzoek bleek dat er geen significante verbeteringen in taalvaardigheid of begripsniveaus van het Nederlands waren opgetreden na het toepassen van translanguaging. Desondanks reageerden de leerlingen overwegend positief op translanguaging, wat leidde tot verhoogde betrokkenheid en begrip. De leerlingen toonden over het algemeen een open houding te hebben voor meertaligheid in het klaslokaal.

Uit het onderzoek kwamen een paar aanbevelingen voort. Op beleidsniveau is het raadzaam om een inclusief taalbeleid te ontwikkelen en te investeren in de professionele ontwikkeling van docenten, terwijl tegelijkertijd een monitoring- en evaluatiesysteem op schoolniveau geïmplementeerd wordt. Op schoolniveau zou het leerplan aangepast moeten worden om de integratie van translanguaging te faciliteren, samenwerking tussen collega's te bevorderen en een inclusieve leeromgeving te scheppen. Op klasniveau moet translanguaging actief in de lespraktijk worden toegepast, instructie en formuleren van doelen moeten aangepast worden aan het niveau van taalvaardigheid, het metalinguïstisch bewustzijn bij leerlingen moet ontwikkeld worden en de bevordering van feedback en reflectie moet gestimuleerd worden. Het beschikbaar stellen van ondersteunende hulpmiddelen, zoals meertalige woordenboeken en online bronnen, om het gebruik van meerdere talen in het leerproces te ondersteunen, is eveneens aanbevolen.

Dit onderzoek benadrukt de waarde van translanguaging in het onderwijs, maar benadrukt tevens de noodzaak van verdere studie om de effecten ervan in verschillende educatieve contexten grondig te begrijpen. Het biedt ook ruimte voor discussie over meertaligheid in het onderwijs en hoe docenten en leerlingen kunnen profiteren van het gebruik van diverse talen in het klaslokaal.

Concluderend, translanguaging is een waardevolle aanvulling op het onderwijs, maar er is behoefte aan verdere analyse en onderzoek om de effectiviteit ervan in verschillende onderwijscontexten beter te begrijpen.

Inhousopgave

1	Inleiding.....	6
1.1	<i>Specifieke doelen van het onderzoek</i>	7
1.2	<i>Onderzoeksopzet</i>	7
1.3	<i>Context, relevantie en algemene doelen van het onderzoek.....</i>	9
1.4	<i>Theoretisch perspectief van translanguaging.....</i>	10
1.5	<i>Erkenning als onderzoeker.....</i>	10
1.6	<i>Leeswijzer</i>	10
2	Theoretisch kader.....	12
2.1	<i>Wetenschappelijke literatuur en onderzoeken over translanguaging.....</i>	12
2.1.1	<i>Wat is translanguaging.....</i>	12
2.1.2	<i>Het belang van translanguaging.....</i>	13
2.2	<i>Theoretische achtergronden en principes van translanguaging bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal</i>	13
2.2.1	<i>Eentaligheid en meertaligheid</i>	14
2.2.2	<i>NT1, NT2 en NVT.....</i>	14
2.2.3	<i>Common Underlying Proficiency-model</i>	16
2.2.4	<i>Strategieën voor NVT-onderwijs.....</i>	16
2.2.5	<i>Translanguaging in de onderwijspraktijk</i>	17
2.2.6	<i>Effectieve Translanguaging-principes.....</i>	18
2.2.7	<i>21^e -eeuwse vaardigheden</i>	19
2.3	<i>Translanguaging in vijf stappen.....</i>	22
3	Methodologie	26
3.1	<i>Onderzoeksopzet</i>	26
3.2	<i>Procedure van het onderzoek.....</i>	26
3.2.1	<i>Respondenten</i>	27
3.2.2	<i>Onderzoeksmethode.....</i>	27
3.2.3	<i>Dataverzameling.....</i>	28
3.2.4	<i>Validiteit en betrouwbaarheid.....</i>	30
3.2.5	<i>Data-analyse</i>	30
4	Resultaten.....	31
4.1	<i>Resultaten deelvraag 1</i>	31
4.2	<i>Resultaten deelvraag 2</i>	31
4.3	<i>Resultaten deelvraag 3</i>	32
4.3.1	<i>Voor- en nameting</i>	33
4.3.2	<i>Vergelijking voor- en nameting.....</i>	33
4.4	<i>Resultaten deelvraag 4</i>	34
4.4.1	<i>Respondenten</i>	34
4.4.2	<i>Resultaten enquête.....</i>	37
4.4.3	<i>Observaties.....</i>	42
4.4.4	<i>Reflecties.....</i>	45
5	Discussie.....	47
6	Conclusies en aanbevelingen	49
6.1.1	<i>Conclusie deelvraag 1</i>	49
6.1.2	<i>Conclusie deelvraag 2</i>	49

6.1.3	Conclusie deelvraag 3	50
6.1.4	Conclusie deelvraag 4	50
6.2	Conclusie hoofdvraag	50
6.3	Aanbevelingen.....	51
Literatuurlijst		54
Bijlage		57
	<i>Bijlage A: PLT/weekplanning Nederlands.....</i>	<i>58</i>
	<i>Bijlage B: Lesplan.....</i>	<i>59</i>
	<i>Bijlage C: Aantekeningen met ondersteuning van translanguaging</i>	<i>63</i>
	<i>Bijlage D: Enquête: Lesevaluatie met translanguaging</i>	<i>69</i>
	<i>Bijlage E: Observatieformulier-gebruik translanguaging in de klas</i>	<i>71</i>
	<i>Bijlage F: Toets nulmeting</i>	<i>74</i>
	<i>Bijlage G: Nameting-eindtoets.....</i>	<i>78</i>
	<i>Bijlage H: Resultaten voor- en nameting (CB2ABC).....</i>	<i>82</i>
	<i>Bijlage I: Alle ingevulde observatieformulieren</i>	<i>83</i>
	<i>Bijlage J: Reflecties.....</i>	<i>95</i>
	<i>Bijlage K: Enquête_vragen taalachtergrond.....</i>	<i>99</i>
	<i>Bijlage L: Klassenverdeling en taalachtergrond</i>	<i>102</i>
	<i>Bijlage M: Taalachtergrond CB-2ABC.....</i>	<i>109</i>

1 Inleiding

Aruba heeft een multiculturele samenleving met een hoge diversiteit aan talen. De meeste Arubanen beheersen vier talen: Papiaments, Nederlands, Spaans en Engels. Dit beschrijft ook de situatie in de klaslokalen op Aruba. Het feit dat de meeste Arubaanse leerlingen Papiaments, Nederlands, Spaans en Engels moeten en kunnen beheersen, is op zichzelf al een indrukwekkende prestatie, maar het brengt ook problemen met zich mee als het gaat om het onderwijs in de Nederlandse taal. Ten eerste is de instructietaal op de meeste scholen op Aruba Nederlands. Dit kan een logische keuze zijn, gezien het belang van het Nederlands in officiële en academische contexten. Echter, uit onderwijsstatistieken blijkt dat voor meer dan 90% van de leerlingen het Nederlands niet de thuistaal is (Departamento di Enseñansa Aruba, n.d.). Het is voor hen een vreemde taal, wat de uitdagingen voor hun taalvaardigheid en begrip in de klas vergroot. Daarnaast is het gebruik van moedertaalmethoden voor het vak Nederlands een obstakel voor de leerlingen, omdat deze methoden wellicht niet goed aansluiten bij hun belevingswereld en achtergrond. De bovengenoemde punten kunnen het begrip en de motivatie om Nederlands te leren verminderen. Het is belangrijk om taalonderwijs aan te passen aan de unieke behoeften en context van de leerlingen, zodat ze gemotiveerd blijven en effectief kunnen leren.

In februari 2019 sloten Aruba en de Taalunie een nieuwe raamovereenkomst waarin het Nederlands officieel werd erkend als vreemde taal in het Arubaanse onderwijs (Taalunie, 2019). Dit is terecht, omdat het Nederlands zelden in het dagelijks leven op Aruba wordt gebruikt. Dit betekent meer aandacht voor het onderwijzen en bevorderen van Nederlands als Vreemde Taal in het curriculum, naast andere talen zoals het Papiaments, Spaans en Engels. Het bevorderen van meertaligheid blijft belangrijk voor succesvol taalonderwijs.

Om vreemde talen te onderwijzen en aan te bieden is het noodzakelijk om de didactische aanpak aan te passen om effectief te kunnen inspelen op de taaldiversiteit. Volgens Williams (2017) is *translanguaging* een waardevolle aanpak om vreemde talen in een meertalige samenleving zoals Aruba aan te leren. Het benut de taaldiversiteit en moedigt het gebruik van alle talen aan om taalbarrières te doorbreken. Dit bevordert taalvaardigheden, een positieve houding ten opzichte van meertaligheid en respect voor verschillende culturen en talen in de Arubaanse samenleving.

De kern van *translanguaging* is het actief integreren en benutten van de taaldiversiteit in meertalige samenlevingen. *Translanguaging* benadert taal als een flexibel en dynamisch communicatiemiddel, waarbij sprekers hun volledige taalrepertoire kunnen gebruiken om effectiever te communiceren en te leren. Het gaat niet om het scheiden van talen, maar juist om het combineren van talen als een krachtig instrument voor begrip en taalverwerving. Het bevordert meertaligheid, inclusie en doorbreekt taalbarrières, wat leidt tot een rijkere leerervaring en een positievere houding ten opzichte van meertaligheid in onderwijs en samenleving (Vogel & Garcia, 2017).

1.1 Specifieke doelen van het onderzoek

Dit onderzoek richt zich op het toepassen van translanguaging in de tweede klas van een mavo-school te Oranjestad. Het heeft als doel om gedetailleerde inzichten te verkrijgen in de effecten van translanguaging voor taalverwerving, betrokkenheid, leerprestaties en docentenstrategieën. Deze punten worden verder uitgebreid besproken in de hoofdstukken van het onderzoek. Dit vormt het begin van een breder onderzoek op microniveau en biedt mogelijkheden voor uitbreiding naar andere schooltypes en niveaus (macro en meso) in de toekomst.

De doelen van dit onderzoek zijn:

- Evalueren van de invloed van translanguaging op het leerproces van mavo-2 leerlingen bij het leren van Nederlands als Vreemde Taal.
- Onderzoeken of translanguaging leidt tot verbeterde taalvaardigheid en begripsniveaus in het vak Nederlands als Vreemde Taal.
- Vergelijken van leerprestaties tussen mavo-2 klassen die translanguaging toepassen en klassen die traditionele instructiemethoden gebruiken.
- Verkennen van de percepties en ervaringen van de leerlingen met betrekking tot het gebruik van translanguaging.

Aan de hand van deze doelen wordt een hoofdvraag en deelvragen geformuleerd:

Hoofdvraag:

Wat voor effect heeft het toepassen van translanguaging op het leerproces van een mavo-2 leerling bij het leren van Nederlands als Vreemde Taal op een mavo-school te Oranjestad?

Deelvragen:

1. Wat zijn de theoretische achtergronden en principes van translanguaging en hoe kunnen deze worden toegepast bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal?
2. Welke wetenschappelijke literatuur en onderzoeken ondersteunen het gebruik van translanguaging als een effectieve benadering voor taalverwerving in het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal?
3. Wat zijn de waargenomen verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus bij mavo-2 leerlingen na het toepassen van translanguaging in de lessen Nederlands als Vreemde Taal?
4. Hoe ervaren mavo-2 leerlingen op de mavo-school te Oranjestad het gebruik van translanguaging in de Nederlandse lessen, welke invloed heeft dit op hun motivatie en betrokkenheid en welke zijn de uitdagingen en voordelen die zij ervaren bij het leerproces?

1.2 Onderzoekopzet

Dit is een vergelijkend onderzoek dat gebruik maakt van een mixed-method design, waarbij zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethoden worden toegepast. De kwantitatieve gegevens worden verzameld aan de hand van taaltoetsen om inzicht te krijgen

in de taalprestaties van de leerlingen en aan de hand van enquêtes met een aantal gesloten vragen. De kwalitatieve gegevens worden verzameld door middel van observaties, eigen reflecties en een aantal open vragen op de enquêtes, om een diepgaander begrip te krijgen van de ervaringen en percepties van de leerlingen.

Om de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek te vergroten, wordt triangulatie toegepast. Dit betekent dat meerdere onderzoeksmethoden worden gebruikt, zoals literatuurstudie, toetsresultaten, observaties en enquêtes om verschillende perspectieven en data te verzamelen en de resultaten te verifiëren en te versterken.

De respondenten in het onderzoek zijn drie tweede klassen mavo: twee traditionele klassen die gebruik maken van een traditionele moedertaalmethode en een iPad-klas die gebruikmaakt van een onlineversie van dezelfde modertaalmethode. In alle drie de klassen vindt de instructie voornamelijk in het Nederlands plaats.

De onderzoeksperiode liep van januari 2021 tot maart 2021. De gebruikte meetinstrumenten zijn een nulmeting om het taalniveau aan het begin van het onderzoek te beoordelen, en een nameting om de prestaties aan het einde van het onderzoek te beoordelen. Daarnaast zijn enquêtes en observatieschema's ontworpen en toegepast.

Om de gegevens te analyseren en de resultaten te interpreteren worden statistische analyses toegepast. Dit omvat descriptieve statistieken voor de kwantitatieve gegevens. Voor de kwalitatieve gegevens worden thematische analyses gebruikt om patronen en thema's te identificeren.

Hieronder een gedetailleerd schema per deelvraag.

Dataverzameling en analyse

Deelvraag	Onderzoeksdata	Onderzoeksmethode	Data-analysemethoden
1. Wat zijn de theoretische achtergronden en principes van translanguaging en hoe kunnen deze worden toegepast bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal?	Secundaire data	Literatuurstudie	Inhoudsanalyse
2. Welke wetenschappelijke literatuur en onderzoeken ondersteunen het gebruik van translanguaging als een effectieve benadering voor taalverwerving in het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal?	Secundaire data	Literatuurstudie	Inhoudsanalyse
3. Wat zijn de waargenomen verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus bij mavo-2 leerlingen na het toepassen van translanguaging in de lessen Nederlands als Vreemde Taal?	Primaire data	Experimenteel onderzoek	Statistische analyse
4. Hoe ervaren mavo-2 leerlingen op de mavo-school te Oranjestad het gebruik van translanguaging in de Nederlandse lessen en welke invloed heeft dit op hun motivatie, betrokkenheid en welke zijn de uitdagingen en voordelen die zij ervaren bij het leerproces?	Primaire data	Observaties, reflectie en enquête	Statistische en thematische analyse

Tabel 1 Dataverzameling en analyse

1.3 Context, relevantie en algemene doelen van het onderzoek

Aangezien er weinig onderzoek is gedaan naar translanguaging in zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs op Aruba, kan dit onderzoek waardevolle inzichten opleveren over de effecten van het strategische gebruik van meerdere talen in de klas.

- **Leerprestaties:** Het onderzoek kan de effecten van translanguaging op de leerprestaties van mavo-2 leerlingen evalueren. Als blijkt dat het gebruik van meerdere talen positieve effecten heeft op de academische prestaties, kunnen gerichte interventies worden ontwikkeld om deze prestaties verder te verbeteren.
- **Betrokkenheid:** Door te onderzoeken hoe translanguaging het leerproces beïnvloedt, kunnen mogelijkheden worden geïdentificeerd om de betrokkenheid van leerlingen te

vergroten. Een verhoogde betrokkenheid kan leiden tot een positiever leerklimaat en een verbeterde leerervaring voor de leerlingen.

- Docentenstrategieën: Dit vergelijkend onderzoek kan ook inzicht bieden in effectieve docentenstrategieën bij het toepassen van translanguaging. Docenten kunnen hierdoor beter worden geïnformeerd over hoe ze deze benadering optimaal kunnen integreren in hun lesmethoden.

1.4 Theoretisch perspectief van translanguaging

Het theoretisch perspectief van translanguaging is geworteld in een sociaal-constructivistische benadering van taal en leren (Smith & Robertson, 2020). Het concept van translanguaging werd geïntroduceerd door taalkundigen García (2009) en Wei (2011) en heeft sindsdien veel aandacht gekregen in het taalonderwijsveld. Het is ontstaan als reactie op de traditionele visie van talen als afzonderlijke entiteiten, waarbij het gebruik van meerdere talen in de klas als storend werd beschouwd en meestal werd ontmoedigd (Duarte, 2016).

Translanguaging benadrukt het idee dat taal een complex en dynamisch sociaal verschijnsel is en dat taalgebruikers hun talen niet strikt gescheiden houden, maar eerder talige middelen gebruiken om betekenis te construeren en te communiceren. Het verwijst naar het bewuste en strategische gebruik van meerdere talen door sprekers of leerders om betekenis te maken en te begrijpen, waarbij talen elkaar aanvullen en versterken in plaats van ze als gescheiden entiteiten te behandelen (Vogel & Garcia, 2017).

1.5 Erkenning als onderzoeker

In 2017 heb ik voor mijn bachelor lerarenopleiding Nederlands een afstudeeronderzoek gedaan naar het schrijfonderwijs op de SKOA-mavoscholen. In 2021 ben ik begonnen met dit onderzoek over translanguaging. Mijn rol als docent en onderzoeker vereist discipline en een goede organisatie. Ik moet mijn tijd efficiënt gebruiken. Mijn focus ligt op het grootste probleem in ons huidige onderwijs: taal. Mijn doel is om de leerlingen tegemoet te komen met de tekorten die ze ervaren bij het taalleren. Het belangrijkste deel van dit onderzoek is het reflecteren op de ervaringen en betrokkenheid van de leerlingen tijdens het uitproberen van translanguaging in het klaslokaal. En deze uitkomsten gebruiken om de huidige praktijk te verbeteren. Hierbij ben ik zowel docent als onderzoeker: twee rollen die elkaar aanvullen, maar die ik tijdens het onderzoek wel steeds moet onderscheiden om op die manier mijn integriteit als onderzoeker steeds te bewaken. Het ontwerpen en systematisch toepassen van onderzoeksinstrumenten is daarbij van wezenlijk belang. En het afstand nemen om zorgvuldig de resultaten te kunnen analyseren en bediscussiëren is een grondhouding die ik in mijn rol als onderzoeker tijdens het onderzoeksproces bewust steeds heb ingenomen.

1.6 Leeswijzer

Dit onderzoeksverslag is als het leggen van een puzzel. Het neemt de lezer mee op een ontdekkingsreis naar het gebruik van translanguaging bij het onderwijzen van Nederlands als vreemde taal. Het begint met het schetsen van de context en doelen, waarbij het theoretische

perspectief van translanguaging wordt geïntroduceerd en de onderzoeksopzet in hoofdstuk 2 wordt uiteengezet.

Na een grondige verkenning van bestaande literatuur en eerdere studies, wordt het klaslokaal betreden. In hoofdstuk 3 en 4 worden de rapportage van resultaten gedeeld per deelvraag met observaties van lessen en reflecties van deelnemers, waardoor inzicht ontstaat in de impact van translanguaging op het leerproces.

De hoogtepunten van dit onderzoek worden in hoofdstuk 5 en 6 gepresenteerd, namelijk de conclusies en aanbevelingen. Een diepgaande discussie volgt en uiteindelijk beantwoorden we de hoofdvraag. We voorzien de lezer van praktische aanbevelingen op verschillende niveaus, identificeren sterke punten, beoordelen de haalbaarheid en erkennen de beperkingen.

Met de vergaarde kennis en inzichten wordt dit onderzoek afgesloten. Het verslag biedt niet alleen een glimp van hoe translanguaging het pad kan gelijkmaken voor effectiever taalonderwijs, maar hoopt ook andere onderzoekers te inspireren om nieuwe routes te verkennen en obstakels te overwinnen.

2 Theoretisch kader

Dit hoofdstuk richt zich op het theoretisch kader van translanguaging in het onderwijs. Het omvat een verkenning van wetenschappelijke literatuur en onderzoeken over translanguaging, waarbij het begrip, het belang ervan in het onderwijs wordt uiteengezet. Relevante theoretische achtergronden worden besproken, zoals eentaligheid versus meertaligheid, het Common Underlying Proficiency-model en effectieve strategieën voor NVT-onderwijs. Daarnaast wordt de praktische toepassing van translanguaging in de onderwijspraktijk belicht, met aandacht voor het bevorderen van 21e-eeuwse vaardigheden. Tot slot presenteert dit hoofdstuk een praktisch model ‘Translanguaging in vijf stappen’ voor docenten om translanguaging effectief te implementeren in hun NVT-onderwijs.

2.1 Wetenschappelijke literatuur en onderzoeken over translanguaging

2.1.1 Wat is translanguaging

De term ‘translanguaging’ vindt zijn oorsprong in het Welshe woord ‘trawsieithu’, dat in 1980 werd geïntroduceerd door Cen Williams om de systematische implementatie van twee talen in één les te beschrijven. Vervolgens is de term door Baker (2001) vertaald naar ‘translanguaging’ om het opzettelijk pendelen tussen de taal van input en de taal van output binnen één klasomgeving te beschrijven (Akbar & Taqi, 2020). Volgens Wei (2011) is de gevestigde term ‘translanguaging’ een woord dat bestaat uit drie morfemen: het voorvoegsel ‘trans’, wat ‘overstijgend’ betekent, oftewel voorbijgaand aan iets anders; ‘taal’ (language) om een communicatiemiddel aan te duiden; en ‘ing’ om aan te geven dat het een dynamische handeling is in plaats van een statisch systeem. Met andere woorden, ‘translanguaging’ verwijst naar een dynamische handeling waarbij verschillende talen worden gebruikt en gecombineerd om betekenis te creëren en te communiceren, waarbij de traditionele grenzen van talen worden overschreden. Deze term werd later ook gebruikt om talige praktijken van meertaligen weer te geven.

Translanguaging is de didactiek die gebaseerd is op het ‘languaging’ principe, waarbij de tweede taal van leerlingen gebruikt wordt als schooltaal, maar de verschillende thuistalen worden verwelkomd in de klas en worden gebruikt als hulpmiddel voor het leren van vakinhoud en de tweede taal (Kambel et al., 2018, p. 7). Verder leidt translanguaging tot het gebruiken van de ene taal om de andere te versterken, om begrip te doen toenemen en om de vaardigheid in beide talen te vergroten (Oosterloo, 2012).

Aanvankelijk werd translanguaging ingezet als pedagogische strategie op tweetalige scholen in Wales. Maar tegenwoordig is er sprake van een breder taalgebruik in de context van twee- en meertalig onderwijs (Cenoz, 2017). Volgens Williams (2017) is translanguaging het proces waarbij meertalige sprekers hun taal gebruiken als een geïntegreerd communicatiesysteem. De term verwijst naar het proces van betekenis geven, ervaringen vormen, begrip en kennis krijgen door het gebruik van twee of meer talen (Taalunieversum, 2017). Het uitgangspunt is dat het volledige taalrepertoire van een leerling wordt gebruikt bij het verkrijgen van kennis en vaardigheden.

Williams (2017) is een voorstander van translanguaging en denkt dat ieder mens van nature een translanguager is als hij in een meertalige context functioneert. Dit proces neemt toe als hij naast zijn thuistaal op vroege leeftijd aanbod krijgt van de andere talen. Dit is de realiteit op Aruba en in het Caribisch gebied. Daarom vindt Williams (2017) het belangrijk dat leerlingen hun volledige taalkennis gebruiken. Het is verstandig om de leerlingen te stimuleren om hun volledige taalrepertoire in te zetten bij het opdoen van kennis en vaardigheden.

2.1.2 Het belang van translanguaging

Een algemeen belang van *translanguaging* is het toevoegen van andere talen aan de kennis van de moedertaal. Om een schooltaal te leren, in het geval van Nederland, het Nederlands voor anderstalige leerlingen, zullen de leerlingen Nederlands als tweede taal (NT2) moeten verwerven (Peters, 2020). In het geval van Aruba moeten de leerlingen Nederlands als Vreemde Taal (NVT) verwerven, omdat het omdat het noch de moedertaal noch een tweede taal (NT2) is voor meer dan 90% van de leerlingen.

Op Aruba verschilt de instructietaal op de meeste scholen van het voortgezet onderwijs van de thuis- en moedertaal van de leerlingen. De leerlingen worden onderwezen in een taal waarin ze buiten de school geen volledig aanbod krijgen. Dit betekent dat het middel dat gebruikt wordt om nieuwe informatie over te dragen niet aansluit bij hun daadwerkelijke taalkennis: ze weten en kunnen veel meer in andere talen die niet worden gebruikt op school en worden beperkt door hun beperkte beheersing van de gebruikte schooltaal. Om het leren van de schooltaal en het onderwijssucces in alle vakken te bevorderen, kan de docent *translanguaging* gebruiken. De docent moedigt de leerlingen dan aan om alle talen te gebruiken die de leerlingen goed beheersen om daarbij alle kennis en kunde die ze in die talen hebben actief in te zetten tijdens het leerproces.

Volgens Cook et al. (2001) kan de eerste taal actief worden ingezet bij het leren van een tweede taal om verbindingen te creëren tussen de twee talen. De docent gebruikt dan thuistalen om betekenis en grammatica uit te leggen. De leerlingen kunnen bovendien de eerste taal als onderdeel van hun gezamenlijke of individuele leerstrategie gebruiken (Cook, 2001). Dus de thuistalen kunnen gebruikt worden als brug voor het aanleren van de schooltaal, wanneer de leerlingen overeenkomsten en verschillen tussen de twee talen herkennen (Daniel & Pacheco, 2015).

2.2 Theoretische achtergronden en principes van translanguaging bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal

Het concept van translanguaging reikt verder dan louter taalgebruik; het strekt zich uit tot het versterken van de ene taal door gebruik te maken van de andere, met als doel begrip te verdiepen en vaardigheden in beide talen te vergroten (Oosterloo, 2012). Hier komt de kracht van meertaligheid naar voren, waarbij talen niet geïsoleerd bestaan, maar elkaar juist verrijken.

2.2.1 Eentaligheid en meertaligheid

“Arubanen zijn aan de ene kant trots op het feit dat zij meerdere talen spreken, maar aan de andere kant vinden zij (en lokale linguïsten) ook van zichzelf dat zij feitelijk geen enkele taal goed beheersen”, aldus Williams (2016). Wanneer ben je tweetalig of meertalig en wie bepaalt dat? Het antwoord op deze vraag wordt onder meer bepaald door het verschil tussen taalvaardigheid en taalgebruik. Taalvaardigheid is de mate waarin je een taal beheerst. Taalgebruik verwijst naar de mate en de situaties waarin je de taal echt gebruikt en de functie die het gebruik van de taal dan heeft (Oosterloo, 2012). Volgens Oosterloo (2012) kan iemand twee talen goed beheersen, maar hij gebruikt één van de talen meer dan de andere. Aan de andere kant kan iemand vaardiger zijn in een taal, bijvoorbeeld bij een gesprek voeren, dan in een andere taal. Maar het kan zijn dat hij wel goed in die andere taal kan lezen. Er zijn weinige tweetaligen en meertaligen die alle talen die ze kennen in alle situaties even goed beheersen. Meestal beheersen ze de ene taal in bepaalde situaties beter dan de andere. Eentaligen beschikken in hun taal over andere functies dan meertaligen in de verschillende talen, omdat de verschillende talen voor verschillende doelen en functies worden gebruikt (Oosterloo, 2012). “*Different aspects of life often require different languages*” (Grosjean, 1997, p.165)

De meeste aanpakken voor het leren van een vreemde taal gaan uit van eentaligen die vanuit hun eerste taal een vreemde taal leren. Om succesvol te zijn bij het aanleren van een vreemde taal in een meertalige omgeving moeten echter veranderingen plaatsvinden in de visie en de aanpak van het taalleren, waarbij rekening wordt gehouden met een veelvoud van kennis van andere talen. “De traditionele (huidige) visie op taal en meertalig leren moet plaats gaan maken voor een pedagogische aanpak die beter aansluit op de werkelijke taalpraktijk van meertalige leerders: van gestructureerd meertalig onderwijs naar ongestructureerd meertalig leren” (Williams, 2016, p. 1).

2.2.2 NT1, NT2 en NVT

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de termen Nederlands als eerste taal (NT1), Nederlands als tweede taal (NT2) en Nederlands als Vreemde taal (NVT). Nederlands als eerste taal (NT1) verwijst naar de didactiek van het vak voor leerlingen van wie de moedertaal Nederlands is. Nederlands als tweede taal (NT2) verwijst volgens de literatuur naar het (volwassen)onderwijs wat aan anderstaligen in het land gegeven wordt waar die taal voertaal is. NT2 onderwijs dient om de taalvaardigheid van niet-Nederlandssprekenden op een niveau te brengen waarmee ze volledig kunnen participeren in de Nederlandstalige samenleving. Nederlands als Vreemde Taal (NVT) is de term die gebruikt wordt voor het onderwijs van Nederlands in het buitenland, waar Nederlands noch de thuistaal noch de taal van de samenleving is.

Volgens de volkstelling van 2010 (Central Bureau of Statistics Aruba [CBS], 2010) was het Nederlands voor 94% van de bewoners van Aruba niet de thuistaal. Toch heeft het Nederlands een heel aparte positie in de Arubaanse samenleving. In het voortgezet onderwijs, waaronder de mavo-scholen ressorteren, is Nederlands de instructietaal en worden moedertaalmethodes gebruikt die bestemd zijn voor moedertaalsprekers van het Nederlands.

In het schooljaar 2015-2016 had 95,7% leerlingen op de mavo'scholen geen Nederlands als moedertaal (Departamento di Enseñansa Aruba, 2019). Desondanks is het Nederlands een kernvak op de mavo'scholen op Aruba en wordt het getoetst conform de Nederlandse eindtermen (Departamento di Enseñansa, 2007).

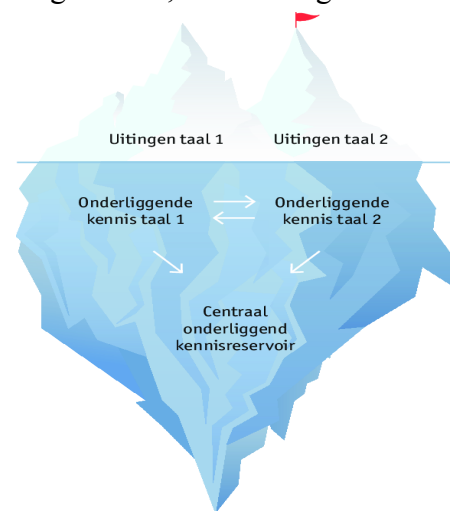
Uit onderzoek door UNESCO (2003) blijkt dat het beter is om het onderwijs in de moedertaal van de leerlingen aan te bieden. Moedertaalinstructie is cruciaal bij de initiële instructie en geletterdheid van een leerling en moet “tot in een late fase van het onderwijs aangeboden worden”. Elke leerling moet zijn/haar formeel onderwijs beginnen in zijn/haar moedertaal en als er in zijn geboorteland een variatie is in talen, moeten er methoden en middelen gezocht worden om instructie in de moedertaal van die groep te geven. Dat betekent dat het op Aruba het beste zou zijn om Papiaments als instructietaal in het onderwijs te gebruiken en het Nederlands als een vreemde taal te onderwijzen. Hoewel Aruba en de Taalunie in februari 2019 een nieuwe raamovereenkomst sloten waarin het Nederlands officieel werd erkend als vreemde taal in het Arubaanse onderwijs (Taalunie, 2019), is de aanpak van het Nederlands als vooralsnog niet veranderd op de meeste (mavo)scholen.

Het rapport “Taalbeleid voor een nieuw traject in het avo” (Departamento di Enseñansa Aruba, 2019) spreekt over de verschillende talen die naast het Nederlands op Aruba aanwezig zijn. Volgens het overzicht van het aantal leerlingen in het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs naar thuistaal, per 1 september 2016, zien we het volgende beeld: 150 leerlingen (5% van het totaal) had de thuistaal Nederlands. Er waren 157 leerlingen (eveneens 5% van het totaal) met de thuistaal Engels. Spaans werd gesproken als thuistaal door 469 leerlingen, wat overeenkwam met 14% van het totaal. De meerderheid, namelijk 2399 leerlingen, had Papiamento als thuistaal, wat maar liefst 72% van het totaal vertegenwoordigde. Andere talen die werden genoemd waren: Chinees, Frans, Haïtiaans, Hindu, Italiaans, Portugees en Tagalog. Opmerkelijk was dat naast het Papiaments, het Spaans, het Engels en het Nederlands, ook het Chinees de thuistaal is van een relatief grote groep van 3% van alle leerlingen. Dit beeld geeft duidelijk weer dat we op Aruba over een meertalige omgeving spreken, waar we in het onderwijs van het Nederlands als vreemde taal en als minderheidstaal rekening mee moeten houden.

2.2.3 Common Underlying Proficiency-model

Het onderzoek naar de gunstige invloed van meertaligheid op de ontwikkeling van de taalvaardigheid steunt grotendeels op het Common Underlying Proficiency-model, afgekort als CUP-model, dat in het Nederlands het IJsbergmodel wordt genoemd, zoals voorgesteld door Cummins (1981). Dit model illustreert dat alle talen een solide gemeenschappelijke basis hebben.

Dit model suggereert dat er gemeenschappelijke fundamentele vaardigheden zijn in onze hersenen die ten grondslag liggen aan het leren van talen. Dit houdt in dat een sterke beheersing van deze vaardigheden in de moedertaal gunstig is voor de ontwikkeling van een tweede taal. Wanneer de vaardigheden in één taal worden verbeterd, heeft dit een positief effect op andere talen. Bijvoorbeeld, als een leerling al bekend is met het gebruik van leesstrategieën om een tekst te begrijpen in zijn eigen taal, kunnen deze strategieën nuttig zijn bij het leren en lezen van een nieuwe taal (bron: metrotaal.be).

Afbeelding 1 IJsbergmodel (Cummins, 1981)

2.2.4 Strategieën voor NVT-onderwijs

Een adequate didactiek voor meertaligheid houdt zich bezig met het gebruiken van de reeds aanwezige kennis van meertalige leerlingen, zowel over het onderwerp of thema van de les als over het taalverwervingsproces. Het activeren van deze voorafgaande kennis heeft een positieve invloed op zowel de vooruitgang in de Nederlandse taalvaardigheid als op de ontwikkeling van vakinhoudelijke kennis (Cummins, 1981). Je kunt een leerling die al bekend is met gedichten in zijn eigen taal aanmoedigen om er thuis bijvoorbeeld met zijn ouders over te praten in hun eigen taal. Je kunt vragen welke gedichten er zijn, hoe ze zijn opgebouwd en wat ze mooi of bijzonder maakt. Op deze manier activeer je de voorkennis over poëzie en de bijbehorende concepten in de moedertaal (dus vakgerelateerde kennis). Vervolgens kun je aansluiten op deze kennis door begrippen uit de poëzie in het Nederlands te introduceren, zoals rijm, beeldspraak en thema. Een extra voordeel hiervan is dat je ouderbetrokkenheid stimuleert en dat de leerlingen zich gewaardeerd voelen omdat je erkent dat hun eigen cultuur van waarde is.

Kambel et al. (2018) onderscheiden zeven strategieën om met het verschil tussen thuis- en schooltaal om te gaan en om de dubbele taak van het onderwijs te benaderen:

1. Onderdompeling: Leerlingen worden in de schooltaal ondergedompeld, zonder gebruik van thuistalen.
2. Extra schooltaallesen: Leerlingen krijgen aanvullende lessen om de taalvaardigheid te bevorderen.
3. Early-exit overgang: Leerlingen krijgen eerst onderwijs in de thuistaal en gaan later volledig over naar de schooltaal.

4. Late-exit overgang: Leerlingen gebruiken zowel de thuistaal als de schooltaal gedurende de gehele basisschoolperiode.
5. Onderhoud: Leerlingen worden volledig meertalig, met aandacht voor beide talen.
6. Duaal: Leerkrachten onderwijzen in thuistaal en schooltaal.
7. Translanguaging: De tweede taal wordt als schooltaal gebruikt, met welkomstgebruik van thuistalen als brug voor vakinhoud en de tweede taal (Kambel et al., 2018, p. 7).

In het huidige Arubaanse onderwijs wordt de eerste strategie toegepast: leerlingen worden ondergedompeld in de schooltaal Nederlands, zonder gebruik van het Papiaments of de andere thuistalen. Als we echter kijken naar wat het beste zou passen bij de Arubaanse leerlingen, dan zouden in het Arubaanse onderwijs de strategieën 1 en 2 niet toepasselijk zijn, omdat ze alleen op de schooltaal focussen. Als de leerling deze taal niet goed beheerst blijft hij achter. Bij 3 t/m 6 wordt ervan uitgegaan dat alle leerlingen dezelfde moedertaal hebben en dat de docenten deze moedertaal ook optimaal leren beheersen. Hoewel dat nastrevenswaardig is, blijft vooralsnog de laatste strategie, *translanguaging*, de beste optie in de meertalige omgeving van Aruba om het leren van het Nederlands als vreemde instructietaal te bevorderen.

Thuistalen¹ zijn en blijven een waardevolle hulpbron bij het leren van een vreemde taal. Translanguaging erkent de thuistalen van de leerlingen als waardevolle hulpbronnen in het taalverwervingsproces. Onderzoek heeft aangetoond dat de vaardigheden die kinderen ontwikkelen in hun thuistaal een grote invloed kunnen hebben, zowel op hun schoolprestaties als op hun welzijn (Garcia & Curry-Rodríguez, 2000). Maar hoe ga je om met de verschillende thuistalen en schooltalen?

2.2.5 Translanguaging in de onderwijspraktijk

Translanguaging kan duurzaam zijn voor het behoud van minderheidstalen, mits ook de context en het schoolbeleid in overweging worden genomen. ‘Ons standpunt is dat de toepassing van translanguaging mogelijk een duurzame oplossing kan bieden voor regionale minderheidstalen, mits bepaalde principes worden gehanteerd’ (Cenoz & Gorter, 2017). De principes worden in de onderstaande tabel gepresenteerd:

1. Creëer functionele ademruimtes voor het gebruik van de minderheidstaal.
2. Stimuleer de behoefte om de minderheidstalen te gebruiken via taaloverschrijdend gebruik.
3. Maak gebruik van de bronnen van opkomende meertaligen om alle talen te versterken door metalinguïstisch bewustzijn te ontwikkelen.
4. Versterk het taalbewustzijn.
5. Verbind spontaan taaloverschrijdend gebruik met pedagogische activiteiten.

Tabel 2 Leidende principes voor duurzaam taaloverschrijdend gebruik voor regionale minderheidstalen (Cenoz & Gorter, 2017).

¹ De taal die je thuis met je familie of ouders gebruikt om te praten over alledaagse zaken.

Deze tabel is verwerkt in een nieuwe tabel (Tabel 3) in de handleiding voor studenten en docenten van de Nederlandse taal, waarin deze principes worden omgezet naar het onderwijzen van de Nederlandse taal. De handleiding is ontwikkeld om toekomstige docenten Nederlands te helpen bij het lesgeven aan meertalige leerlingen in reguliere klassen. Aangezien het aantal meertalige leerlingen en talen in de klas groeit (ook in Nederland), biedt de handleiding inzicht in hoe docenten de talen van meertalige leerlingen kunnen integreren in het onderwijs. Dit draagt bij aan gelijke kansen en benut de meerwaarde van meertaligheid, ondanks de uitdagingen die meertalige klassen met zich meebrengen. De handleiding richt zich op de functioneel-communicatieve benadering van taalleren en biedt praktische didactische concepten om de taalontwikkeling van alle leerlingen te bevorderen (Van Der Borden, 2022).

Het onderzoek van Cenoz en Gorter (2017) vond zijn oorsprong in minderheidstalen, maar de resulterende principes kunnen ook worden toegepast in de actuele situatie op Aruba.

1. Er wordt een omgeving gecreëerd waarin leerlingen alle talen mogen, durven en kunnen gebruiken. Dit wordt ook expliciet duidelijk gemaakt aan de leerlingen.
2. Thuis talen worden doelmatig gebruikt. Er worden dus mogelijkheden gecreëerd waarbij het zinvol is om andere talen te gebruiken, bijvoorbeeld bij de instructie bij een opdracht.
3. Het metalinguïstisch bewustzijn (de kennis van en over talen) wordt ontwikkeld in de klas. Zo kunnen de leerlingen hun taalrepertoire bewust gebruiken bij het leren.
4. Docenten zijn op de hoogte van de talen die de leerlingen in hun dagelijks leven gebruiken en tegenkomen en wat deze talen voor hen betekenen. Pas wanneer je je ervan bewust bent dat een leerling zich schaamt voor of juist trots is op een bepaalde taal, kun je daarmee aan de slag.
5. Het spontane meertalige taalgebruik van de leerling wordt verbonden aan geplande meertalige leermomenten in de klas (FML ²).

Tabel 3 Handleiding docenten Nederlands (Van Der Borden, 2022).

2.2.6 Effectieve Translanguaging-principes

Translanguaging heeft positieve effecten op verschillende gebieden van het taalleren, zoals (1) beter begrip van de leerstof, (2) metacognitief en talig bewustzijn, (3) sociale en emotionele vaardigheden en (4) het gevoel van acceptatie.

Translanguaging zorgt voor een beter begrip van de leerstof in het algemeen. Door middel van *translanguaging* kunnen mentale processen als begrijpen, spreken en toepassen gebruikt worden. De school- en thuis talen worden dynamisch en functioneel geïntegreerd om dit te bereiken. Hiermee vergemakkelijkt *translanguaging* de cognitieve activiteit en heeft dit proces een positief effect op de cognitieve ontwikkeling (Kambel et al., 2018). Bovendien

² FML: functioneel meertalig leren. “Bij FML worden in de klas planmatig actievere werkvormen ingezet om de leerlingen te stimuleren hun talen en variëteiten aan te spreken om tot leren te komen, bijvoorbeeld door problemen gericht aan te pakken en de leerlingen die een taal of variëteit delen, samen te laten werken in groepjes. Hierbij ze worden aangemoedigd naast de instructietaal/het Nederlands hun eigen thuis- of moedertalen te gebruiken” (De Graaf et al., 2019, p. 14).

versterkt *translanguaging* vaardigheden die belangrijk zijn bij het begrijpend lezen, zoals samenvatten en begrip van woordenschat (Daniel & Pacheco, 2015).

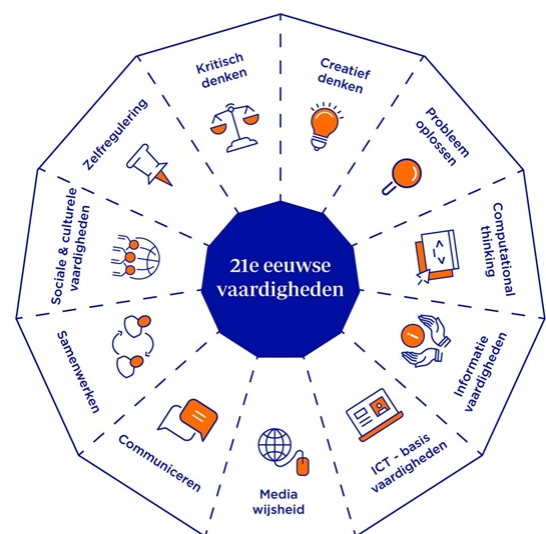
Ook het metacognitieve en talige bewustzijn van meertalige leerlingen wordt ondersteund door een taalbeleid dat meer open staat voor de thuistalen van leerlingen, dat wil zeggen dat leerlingen zich meer bewust worden van hun eigen denkwijzen en meer nadenken over de talen die zij zelf spreken en hoe die verschillen van elkaar en van andere talen (Daniel & Pacheco, 2015). Meertalig onderwijs gaat verder dan tweetalig of drietalig onderwijs, omdat het zowel door leerlingen als docenten meerdere talen en taalvarianten flexibel en gelijktijdig gebruikt. Cummins en anderen pleiten voor de overstap naar meertalige instructiestrategieën op basis van *translanguaging*. Hierbij wordt aangenomen dat alle taalkennis in een centraal reservoir wordt opgeslagen, wat de basis vormt voor elke taal of variant die iemand spreekt. Dit stimuleert de voortdurende uitwisseling tussen talen en varianten, verdergaand dan het idee dat metalinguïstisch bewustzijn alleen het leren van nieuwe talen ondersteunt (De Graaf et al., 2019).

Daarnaast heeft *translanguaging* een positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen: hoe meer ondersteuning van de verschillende thuistalen er binnen de school wordt aangeboden, hoe groter de kans dat leerlingen zich op sociaal en emotioneel gebied goed ontwikkelen (Kambel et al., 2018). Bovendien is het waarderen van de moedertaal van immigrantenleerlingen belangrijk voor het ontwikkelen van een positieve benadering van diversiteit en identiteit. Het betekent dat de taalvaardigheden van de leerlingen beschouwd worden als een integraal onderdeel van hun persoonlijke, sociale en culturele identiteit en het verwelkomen ervan als een instrument voor het leren en begrijpen (Dumcius et al., 2012). Wanneer scholen de taal van hun leerlingen afwijzen of zelfs verbieden, wordt een significant aspect van hun identiteit niet erkend. Leerlingen die geconfronteerd worden met deze afwijzing, vertonen vaak minder bereidheid om actief en met zelfvertrouwen deel te nemen aan de lessen (in Peters, 2020).

2.2.7 21^e-eeuwse vaardigheden

De wereld verandert snel en naast taalonderwijs moeten de leerlingen in deze eeuw ook 21^e-eeuw vaardig zijn. De generatie van nu heeft specifieke vaardigheden nodig, om succes te behalen in het leven en werk.

Volgens McCoog's (2008) heeft de generatie die tussen het jaar 2000 en het heden geboren is, de capaciteit om flexibel te reageren op snel veranderende prikkels. Een voorbeeld hiervan is het vermogen om gelijktijdig naar muziek te luisteren, WhatsApp-berichten te sturen, televisie te kijken en een verslag te schrijven. Dit fenomeen kan voor

Afbeelding 2 SLO 21e-eeuwse vaardigheden.

oudere generaties moeilijk te begrijpen zijn, omdat zij zich afvragen hoe iemand zich op al deze activiteiten tegelijkertijd kan concentreren. Het opgroeien vindt tegenwoordig plaats in een wereld die gedreven wordt door technologie. De jonge generatie leert zichzelf de vaardigheden aan die ze nodig hebben om mee te doen met hun leeftijdsgenoten (McCoog, 2008). Maar daarnaast moet het onderwijs zich ook aanpassen. Zo geeft de SLO (n.d.) aan dat de aandacht voor het invoeren van de 21^e-eeuwse vaardigheden als brede, vakoverstijgende leerdoelen in het onderwijs rond 2010 groeide, zowel op het niveau van beleid als in het onderwijsveld. Het SLO heeft ingespeeld op deze behoefte en heeft samen met Kennisnet hiervoor curriculummaterialen ontwikkeld (SLO, n.d.).

Voor dit onderzoek zijn de volgende vaardigheden, opgesteld door SLO³, relevant:

Communiceren

- doelgericht boodschappen kunnen overbrengen en begrijpen adequaat kunnen omgaan met verschillende communicatieve situaties en communicatiepartners
- passende communicatiemiddelen kunnen hanteren
- effectief gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van ICT en technologie.

Kritisch denken

Bij denkvaardigheden gaat het om: informatie te doorzien en op waarde te schatten, onjuistheden te signaleren en om een visie of mening tegen het licht te houden. Op basis daarvan kan een leerling beargumenteerd een eigen oordeel of standpunt bepalen of een beslissing nemen. Hierbij hoort een kritische houding, waarbij het gaat om het verlangen om goed geïnformeerd te zijn, de neiging om redenen en oorzaken te zoeken, ruimdenkendheid, respect voor standpunten van anderen en de bereidheid om die standpunten mee te wegen. Tenslotte zijn reflectie en zelfregulerend vermogen van belang: een kritisch denker onderzoekt bewust het eigen denkproces en stelt zo nodig zijn beslissing, opvatting of handeling bij.

Samenwerken

Samenwerken hoort tot de belangrijke vaardigheden van de 21^e eeuw. Jonge kinderen kunnen al beginnen dit te leren en in het voortgezet onderwijs ontwikkelen leerlingen deze vaardigheid verder. Bij samenwerken gaat het om het gezamenlijk realiseren van een doel, en hierin anderen kunnen aanvullen en ondersteunen. In samenwerken zit zowel een sociale als een cognitieve component. Het gaat om:

- verschillende rollen bij jezelf en anderen (h)erkennen
- hulp en feedback vragen, geven en ontvangen
- een positieve en open houding ten aanzien van andere ideeën
- respect voor verschillen
- onderhandelen en afspraken maken met anderen in een team
- functioneren in heterogene groepen

³ SLO is het landelijk expertisecentrum voor het curriculum.

- effectief communiceren
- sociale en culturele vaardigheden
- zelfregulering
- bronnen hanteren

Digitale geletterdheid

Om jezelf te ontwikkelen en je op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de digitale wereld is digitale geletterdheid essentieel. Digitale geletterdheid⁴ omvat van informatievaardigheden, het veilig kunnen bewegen op het internet, computational thinking en programmeren tot mediawijsheid en ict-basisvaardigheden.

De bovenstaande zijn vaardigheden die de leerlingen van deze generatie en ook de docenten moeten beschikken om te kunnen functioneren in de onderwijspraktijk van deze eeuw.

⁴ <https://www.slo.nl/sectoren/vmbo/digitale-geletterdheid-vmbo/digitale-geletterdheid-vo/digitale-geletterdheid/>

Doelen digitale geletterdheid (Afbeelding 3 SLO Digitale geletterdheid vo onderbouw 2018).

Afbeelding 3 SLO Digitale geletterdheid

- Praktische ICT-vaardigheden: benutten van de mogelijkheden van digitale technologie en inzicht hebben in de werking van digitale apparaten. Dit is de onderlegger voor de andere onderdelen van digitale geletterdheid.
- Mediawijsheid: kritisch en bewust omgaan met digitale media* in een gemedialiseerde samenleving.
- Computational thinking: (her)formuleren van complexe problemen met behulp van denkvaardigheden en strategieën zodat computertechnologie kan bijdragen aan het oplossen.
- Digitale informatievaardigheden: systematisch, effectief en efficiënt gebruikmaken van digitale bronnen bij het verzamelen, evalueren, verwerken en delen van digitale informatie.

2.3 Translanguaging in vijf stappen

Om op basis van dit theoretische onderzoek bewust gebruik te maken van translanguaging in de Arubaanse praktijk, werd het volgende model ontworpen. Dit model, met de eenvoudige, maar diepgaande slogan: ‘Alle talen zijn welkom’, was geïnspireerd door de unieke taalkundige smeltkroes van Aruba. Op Aruba, waar de zon altijd schijnt en de talen altijd welkom zijn, bloeit het model dat niet alleen de taalvaardigheid bevordert, maar ook het begrip, het respect en de verbondenheid tussen leerlingen van alle achtergronden en talen. Dit model viert meertaligheid in het klaslokaal, waar alle talen samensmelten tot een symfonie van communicatie en begrip. Hieronder wordt de bron van inspiratie en de inhoud van dit model beschreven.

Inspiratie

Het model begint met een idee dat geworteld is in de meest gesproken talen van het eiland: Papiaments, Nederlands, Engels en Spaans. Het idee van de sterren kwam van de “strea multilingual” die mijn collega’s van de Instituto Pedagogico Arubano, M. Williams, K. Werleman, R. Croes en E. Stroucken hebben gecreëerd als een logo voor de nascholing van de ‘maestro multilingual’ (de meertalige leraar). De sterren, een stralend middelpunt in het model, vertegenwoordigen deze talen. De grootte en kleur van elke ster zijn met zorg gekozen. Papiamento, de ziel van het eiland, schitterde als een aqua blauwe ster, groots en stralend. Nederlands, de erfenis van het verleden is de warme oranje ster, iets kleiner dan

Afbeelding 4 Translanguaging in 5 stappen

Papiamento maar nog steeds indrukwekkend. Engels, de wereldtaal, glinsterde als een diepblauwe ster, nederiger in grootte, maar met een heldere aanwezigheid. En ten slotte, het rode Spaans, als een fonkelende ster, bescheiden in grootte maar vol van betekenis. Deze kleuren en maten vormen een visuele weergave van de taalkundige hiërarchie op het eiland. Maar het model beperkt zich niet tot deze vier talen. Het omarmt alle talen die op Aruba te vinden zijn. De cirkels rond de sterren symboliseren deze verscheidenheid aan talen. Het is een levendige weergave van het 'taalrepertoire van Aruba'. In de klas verschilt het niet. Elke leerling in de klas heeft zijn eigen 'taalrepertoire'. Elke leerling heeft zijn eigen puzzel van talen, uniek en prachtig. Het model zou er anders uitzien voor elke leerling, omdat iedereen verschillende groottes en kleuren gebruikt voor hun sterren en cirkels.

Dit model is geen statische afbeelding, maar een dynamische representatie van meertaligheid in actie. In elke taalsituatie vinden er puzzels plaats. De leerlingen gebruiken woorden in verschillende talen en puzzelen samen om te communiceren. Soms is het een uitdaging, maar elke keer dat ze dit doen, ontstaan er grotere en mooiere puzzels. Puzzels die de grenzen van taal en cultuur overstijgen, die groei en begrip symboliseren.

De leerlingen leren niet alleen de kunst van het puzzelen met woorden, maar ook de waarde van meertaligheid en diversiteit. Ze ontdekken dat alle talen welkom zijn in hun klaslokaal en dat de kracht van hun taalkundige achtergrond een schat is om te beschermen. Terwijl ze groeien in hun talen, groeien ze ook als wereldburgers, klaar om de rijkdom van hun meertalige eiland met de rest van de wereld te delen. Wanneer de 'taalpuzzels' van de leerlingen worden verzameld, zijn er soms nog ontbrekende stukjes, maar dat is niet erg. Want net zoals in het leven, blijft het streven naar het afronden van de puzzel een voortdurende reis van leren en begrijpen.

Inhoud van translanguaging in 5 stappen

'Translanguaging in 5 stappen' vindt zijn inspiratie in een verscheidenheid aan onderzoeken die zijn uitgevoerd op het gebied van translanguaging, waaronder studies zoals die van

Dumcius et. Al (2012), Van der Borden (2022), Kambel et. Al (2018) en SLO. Deze onderzoeken hebben een diepgaand inzicht gegeven in het fenomeen van translanguaging, waarbij meerdere talen worden gebruikt en geïntegreerd in communicatie en leren.

Bovendien is de ontwikkeling van dit model sterk beïnvloed door de unieke taalsituatie in de klaslokalen op het eiland. Aruba is een eiland waar meerdere talen en culturen samenkomen en dit heeft geleid tot een bijzondere dynamiek in het onderwijs. In de klaslokalen van Aruba worden verschillende talen, zoals Papiamentu, Nederlands, Engels en Spaans, regelmatig gebruikt door zowel docenten als leerlingen. Dit model heeft tot doel te begrijpen en te ondersteunen hoe deze talen worden ingezet als middelen voor effectieve communicatie en leren in een meertalige context zoals die van Aruba.

Door de kennis en inzichten uit deze onderzoeken te integreren en rekening te houden met de specifieke context van Aruba, streeft dit model ernaar om een waardevolle bijdrage te leveren aan het begrip en de praktijk van translanguaging in het onderwijs en daarbuiten. Het doel is om docenten en leerlingen te ondersteunen bij het benutten van de kracht van meertaligheid voor een verrijkende leerervaring en effectieve communicatie, waarbij de unieke culturele en taalkundige diversiteit van Aruba volledig tot haar recht komt.

Hier volgen de 5 stappen om translanguaging te integreren in de les:

Stap 1: Gebruik van translanguaging

- Neem kennis van de taalachtergronden van de leerlingen in de klas (Dumcius et al., 2012)
- Stel duidelijke doelen voor zowel de vakinhoud als de taal die in de les zullen worden behandeld (Van der Borden, 2022).
- Stel duidelijke doelen en maak afspraken over het gebruik van talen in de les (Van der Borden, 2022).
- Maak duidelijk dat alle talen welkom zijn (Garcia & Curry-Rodríguez, 2000; Dumcius et al., 2012).

Stap 2: Betrokkenheid

- Gebruik diverse werkvormen die translanguaging mogelijk maken, zoals groepsdiscussies, peer teaching of projectmatig leren (SLO, n.d.).
- Overweeg het gebruik van informatietechnologie (ICT) om de betrokkenheid te vergroten en om toegang te geven tot bronnen in verschillende talen (SLO, n.d.).
- Zorg voor een inclusieve en ondersteunende sfeer in de klas, waarin alle talen worden gewaardeerd en geaccepteerd (Kambel et al. 2018).

Stap 3: Effecten begrip en leervaardigheid

- Integreer translanguaging in toetsmomenten, zowel formatieve als summatieve, om te beoordelen hoe leerlingen de vakinhoud en taal begrijpen en toepassen (Van der Borden, 2022).
- Bepaal doelen voor zowel de vakinhoud als de taal in alle vakken, niet alleen in taallessen (Van der Borden, 2022).

Stap 4: Feedback

- Moedig leerlingen aan om gerichte feedback te geven over hun ervaring met taalgebruik en vakinhoudelijk begrip (SLO, n.d.).
- Bespreek met de leerlingen de voordelen en nadelen van het gebruik van translanguaging in de les en moedig ze aan om hierover te reflecteren.

Stap 5: Evaluatie

- Evalueer de les en reflecteer op de bevindingen. Wat ging goed en wat kan worden verbeterd?
- Noteer deze bevindingen om toekomstige lessen te versterken en te ondersteunen en pas het stappenplan dienovereenkomstig aan.

Het is belangrijk op te merken dat het succes van dit stappenplan afhangt van de implementatie en de bereidheid van zowel docenten als leerlingen om translanguaging te omarmen als een waardevolle pedagogische benadering. Het kan bijdragen aan een inclusieve leeromgeving waarin alle talen en culturen worden gewaardeerd en gerespecteerd.

3 Methodologie

De procedure van dit onderzoek volgde een systematische aanpak om de verschillende deelvragen te beantwoorden en de beoogde inzichten te verkrijgen met betrekking tot het gebruik van translanguaging in het Nederlands als Vreemde Taal (NVT) -onderwijs voor mavo-2 leerlingen op een mavo-school te Oranjestad. De procedure omvatte de onderstaande stappen.

3.1 Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is gericht op de verbetering van de leerprestaties en het doorlopen van het proces van drie tweede klassen mavo (mavo-2) in het vak Nederlands als Vreemde Taal door translanguaging toe te passen. Twee klassen zijn traditionele klassen, waar de instructie voornamelijk in het Nederlands wordt gegeven, terwijl de derde klas een iPad-klas is met een volledige onlineversie van dezelfde moedertaalmethode die ook in de traditionele klassen wordt toegepast.

Dit onderzoek heeft als doel om vast te stellen of het gebruik van translanguaging in de les Nederlands als Vreemde Taal een positieve invloed heeft op de leerprestaties van de leerlingen in vergelijking met de traditionele instructiemethoden. Daarnaast biedt het onderzoek de mogelijkheid om te onderzoeken of het gebruik van iPads in de klas een bijkomende factor is die de leerprestaties kan beïnvloeden.

3.2 Procedure van het onderzoek

Het onderzoek werd tussen januari 2021 en maart 2021 uitgevoerd (Bijlage A: PLT/weekplanning Nederlands) en kende de volgende fasen.

Fase 1: Theoretisch kader

In deze fase werd een uitgebreide literatuurstudie uitgevoerd om een stevige theoretische basis te leggen. Relevante literatuur met betrekking tot translanguaging, taalverwerving en NVT-onderwijs werd verzameld en geanalyseerd om de theoretische achtergronden en principes van translanguaging te begrijpen (deelvraag 1), evenals wetenschappelijke ondersteuning voor de effectiviteit ervan (deelvraag 2).

Fase 2a: Dataverzameling voor deelvraag 3

Om de verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus te meten, werd een experimentele benadering gevolgd. Voorafgaand aan de implementatie van translanguaging werden nulmetingen uitgevoerd om het startpunt vast te leggen. Vervolgens werd translanguaging geïntegreerd in de lessen en na afloop werden metingen uitgevoerd om eventuele veranderingen in taalvaardigheid en begripsniveaus te evalueren.

Fase 2b: Dataverzameling voor deelvraag 4

Om een dieper begrip te krijgen van de reacties van leerlingen op de implementatie van translanguaging in de Nederlandse lessen, werden observaties uitgevoerd tijdens de lessen

waarin deze aanpak werd toegepast. Tijdens deze periode werden ook reflecties vastgelegd, waarbij zowel de ervaringen van docenten als leerlingen werden gedocumenteerd. De vastlegging van observaties en reflecties heeft als doel om een grondiger inzicht te verkrijgen in de reacties, uitdagingen en voordelen die leerlingen hebben ervaren. Deze verzamelde gegevens bieden een waardevol perspectief op hoe leerlingen hebben gereageerd op de implementatie van translanguaging en welke specifieke ervaringen zij hebben opgedaan.

Fase 3: Data-analyse en interpretatie

Voor elke deelvraag worden de verzamelde data geanalyseerd volgens de aangegeven methoden, zoals inhoudsanalyse en statistische analyse. De geanalyseerde resultaten worden geïnterpreteerd om antwoorden te bieden op de verschillende deelvragen.

Fase 4: Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de verzamelde en geanalyseerde data worden conclusies getrokken voor elke deelvraag. Deze conclusies worden samengebracht in de eindconclusie, waarbij de algehele bevindingen en implicaties van het onderzoek worden besproken. Ten slotte werden aanbevelingen gedaan voor toekomstig onderzoek en voor mogelijke praktische toepassingen van translanguaging in NVT-onderwijs.

3.2.1 Respondenten

De doelgroep van dit onderzoek waren de leerlingen van drie tweede klassen mavo - twee traditionele klassen en één iPad-klas. De doelgroep werd ingedeeld in drie experimentele groepen:

- CB-2B (22 leerlingen) kreeg een traditionele instructiemethode met het Nederlands als enige instructietaal.
- CB-2C (24 leerlingen) kreeg de traditionele instructiemethode, maar **met** het gebruik van translanguaging, waarbij studenten hun moedertaal mogen gebruiken om concepten te begrijpen en te verbinden met het Nederlands
- CB-2A, de iPad-klas, (19 leerlingen) kreeg de online-instructiemethode **met** het gebruik van translanguaging, waarbij studenten hun moedertaal mogen gebruiken in combinatie met het Nederlands via de iPads.

3.2.2 Onderzoeksmethode

Voor het onderzoek naar translanguaging op de mavoschool wordt een vergelijkend onderzoek gedaan met een mixed-method design. Door het combineren van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden ontstaat er een grondiger begrip van de effecten van translanguaging op de leerlingen en de schoolomgeving. De kwantitatieve gegevens bijvoorbeeld van taaltoetsen geven inzicht in de taalprestaties, terwijl de kwalitatieve gegevens uit observaties, reflecties en de open vragen van een enquête een diepgaander begrip bieden van de ervaringen en percepties van de leerlingen. Door integratie van deze gegevens wordt een completer beeld gevormd van hoe translanguaging de leerlingen van deze mavo-2 klassen beïnvloedt.

3.2.3 Dataverzameling

Om het onderzoek uit te voeren, wordt het model ‘Translanguaging in 5 stappen’ (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) als leidraad gebruikt. Hieruit zijn de enquêtes, lesopzet, reflecties en observaties voortgekomen als instrumenten om gegevens te verzamelen.

Lesopzet

De behandelde lessen concentreerden zich op leesvaardigheid. Het eerste deel behandelde het begrip van tekstverbanden en signaalwoorden, terwijl het tweede deel inging op het herkennen van feiten, meningen en argumenten in teksten.

De opgestelde lesplannen (Bijlage 2) tonen een doordachte structuur volgens het model van ‘Translanguaging in 5 stappen’ (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**), met interactieve activiteiten om leerlingen te betrekken en hun begrip van tekstverbanden, signaalwoorden en het onderscheid tussen feiten, meningen en argumenten te bevorderen.

Stap 1: Gebruik van translanguaging

- **Lesplanning:** De lesplanning en toetsing (Bijlage A: PLT/weekplanning Nederlands) werden zorgvuldig afgestemd op de richtlijnen van de school en de behandelde lesstof werd opgenomen in een toets. De bijbehorende toetsen zijn te vinden in (Bijlage F: Toets nulmeting en Bijlage G: Nameting-eindtoets). De betrokken klassen ontvingen wekelijks drie lessen Nederlands volgens een vastgesteld rooster. Deze aanpak bood een gestructureerde manier om de impact van translanguaging op taalvaardigheid en begripsniveaus te onderzoeken en te analyseren.
- **Duidelijke formulering van leerdoelen:** de verwachtingen voor leerlingen worden helder geformuleerd en worden bij de start van elke les geïnformeerd. Dit omvatte dat bij de lessen waarbij gebruik wordt gemaakt van translanguaging alle talen welkom/toegestaan zijn. Dit wordt duidelijk aan de leerlingen uitgelegd en het einddoel blijft voor ogen.
- **Effectieve tijdsplanning:** Hoewel de oorspronkelijk geplande lesduur tussen de 60 en 75 minuten lag, wordt er bewust voor gekozen om ruim 90 minuten in te roosteren. Dit bood voldoende ruimte voor interactie, discussie en het stellen van vragen.
- **Flexibiliteit in planning:** Het was belangrijk om flexibel te zijn en indien nodig aanpassingen te maken in de planning om de leerbehoeften van de klas effectief te ondersteunen.

Stap 2: Betrokkenheid

- **Differentiatie voor diversiteit:** De activiteiten worden aangepast aan verschillende taalvaardigheidsniveaus en leerstijlen. Door differentiatie te implementeren, kunnen alle leerlingen betrokken blijven en optimaal profiteren van de les. Beide klassen, CB-2A en CB-2C, hebben dezelfde lesinhoud gekregen. Om de lessen te ondersteunen, wordt gebruik gemaakt van een PowerPointpresentatie en diverse teksten in verschillende talen. Daarnaast worden aantekeningen (Bijlage C: Aantekeningen met ondersteuning van translanguaging) in verschillende talen uitgedeeld om de leerlingen

extra hulpmiddelen te bieden. Voor de iPad-klas was er een lichte variatie, omdat hun online lesmethode ook instructievideo's aanbood. Met opzet wordt deze aanpak aangehouden om te onderzoeken of digitale ondersteuning het begrip zou bevorderen. In tegenstelling tot deze aanpak krijgt de andere klas, CB-2B, de les op een meer traditionele manier. De instructietaal was Nederlands en alle opdrachten werden uit het boek uitgevoerd zonder ondersteuning van translanguaging.

- **Aanmoediging van meertaligheid:** het was belangrijk om de waarde van meertaligheid te benadrukken en de leerlingen aan te moedigen om verschillende talen te gebruiken om de leerervaring te versterken. De integratie van meerdere talen via 'translanguaging' is een boeiende aanpak om de leerervaring te verrijken en leerlingen actief bij het leren te betrekken.
- **Stimuleren van interactie en discussie:** Er wordt gezorgd voor genoeg gelegenheid voor interactie en discussie tussen leerlingen en docent. Dit helpt om een actieve leeromgeving te creëren en begrip te verdiepen.

Stap 3: Effecten begrip en leervaardigheid

Voor het onderzoek werd een experimentele aanpak gebruikt om verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus te meten. Dit proces begon met initiële basismetingen (Bijlage F: Toets nulmeting) vóór de introductie van het translanguaging-principe. Vervolgens werden de translanguaging-lessen geïntegreerd in het curriculum (tijdelijk voor het onderzoek), waarbij actief gebruik werd gemaakt van de meertalige achtergrond van de leerlingen tijdens het lesgeven. Na de afronding van de lessen werd een eindtoets (Bijlage G: Nameting-eindtoets) uitgevoerd om eventuele veranderingen te evalueren. De doeltaal blijft Nederlands.

Stap 4: Feedback

- **Enquêtes** (Bijlage D: Enquête: Lesevaluatie met translanguaging) Om inzicht te krijgen in de ervaringen van leerlingen met betrekking tot translanguaging, wordt een enquête gebruikt als primaire gegevensverzamelingsmethode. Deze enquête, die dient als lesevaluatie, wordt verspreid onder een groep van leerlingen die deelnemen aan lessen waarin translanguaging wordt toegepast. De verzamelde gegevens worden geanalyseerd om patronen en inzichten te identificeren met betrekking tot de reacties, uitdagingen en voordelen die leerlingen hebben ervaren.
- **Reflectie en discussie:** reflectiemomenten werden ingebouwd aan het einde van elke les om de leerlingen te helpen hun begrip te consolideren en hun ervaring te versterken.

Stap 5: Evaluatie

- **Observaties** (Bijlage D: Enquête: Lesevaluatie met translanguaging) Gedurende de drie lesperiodes worden observaties uitgevoerd: twee van deze lessen maakten gebruik van ondersteuning van translanguaging, terwijl één les geen dergelijke ondersteuning krijgt. In totaal worden drie observaties uitgevoerd, elk met een duur van 90 minuten

(twee lessen). En worden door de docent-onderzoeker zelf uitgevoerd, tijdens haar les Nederlands.

- **Reflecties:** De reflecties van alle geobserveerde lessen worden uitgevoerd volgens de STARR-methode van Benders (2023)

3.2.4 Validiteit en betrouwbaarheid

In dit onderzoek wordt triangulatie toegepast om de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek naar translanguaging op deze mavo-school te vergroten. Door meerdere onderzoeksmethoden te gebruiken, zoals literatuurstudie, toetsresultaten, observaties en enquêtes, kan ik verschillende perspectieven en data verzamelen om de resultaten te verifiëren en te versterken. Dit helpt om eventuele vertekeningen in de data te minimaliseren en de betrouwbaarheid van de bevindingen te vergroten. Bovendien biedt triangulatie een meer realistisch beeld van het onderwerp, waardoor de validiteit van de conclusies wordt versterkt.

3.2.5 Data-analyse

In dit onderzoek zal statistische analyse worden gebruikt om de verzamelde gegevens te analyseren en de resultaten te interpreteren. Aangezien het onderzoek een vergelijkend onderzoek is met verschillende groepen, kan statistische analyse helpen om de verschillen tussen de groepen te beoordelen en te bepalen of er significante effecten zijn van het gebruik van translanguaging en/of iPads op de leerprestaties van de leerlingen.

De kwantitatieve gegevens, zoals de scores op de voorafgaande toets en eindtoets, worden geanalyseerd met behulp van verschillende statistische methoden, waaronder descriptieve statistieken. Hiermee kunnen gemiddelden, standaardafwijkingen, minimum- en maximumwaarden en andere statistische maatregelen worden berekend om een overzicht te krijgen van de prestaties van elke groep.

Daarnaast worden de resultaten van de enquêtes ook statistisch geanalyseerd om inzicht te krijgen in de percepties en ervaringen van de leerlingen.

De kwalitatieve gegevens uit observaties en reflecties worden geanalyseerd met behulp van schematische en thematische analyses, waarbij patronen en thema's in de data worden geïdentificeerd om inzicht te krijgen in de ervaringen en percepties van de leerlingen en de effectiviteit van de toegepaste benaderingen.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van het onderzoek naar het gebruik van translanguaging in het Nederlands als Vreemde Taal-onderwijs aan mavo-2 leerlingen in Oranjestad, Aruba, gepresenteerd. De resultaten van de verschillende deelvragen zullen beknopt worden besproken/uiteengezet.

4.1 Resultaten deelvraag 1

Wat zijn de theoretische achtergronden en principes van translanguaging en hoe kunnen deze worden toegepast bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal?

Bij deelvraag 1 werden de theoretische achtergronden en principes van translanguaging onderzocht. Dit werd gedaan door middel van een literatuurstudie en inhoudsanalyse. Het resultaat omvatte een model waarin het creëren van ruimte voor thuistalen, het ontwikkelen van taalbewustzijn, het verbinden van spontaan taalgebruik met pedagogische activiteiten en het bieden van metalinguïstische ondersteuning werden samengevoegd. Het doel was om een inclusieve en effectieve benadering van taalverwerving te bevorderen.

Het concept 'translanguaging' is ontstaan uit het Welshe woord 'trawsieithu' in 1980, geïntroduceerd door Cen Williams om het gebruik van twee talen in één les te beschrijven. Baker vertaalde het als 'translanguaging,' wat verwijst naar het bewust schakelen tussen de taal van input en output in één klasomgeving.

Translanguaging is een onderwijsbenadering waarbij leerlingen hun tweede taal als schooltaal gebruiken en hun thuistalen worden verwelkomd als hulpmiddel voor het begrijpen van vakinhoud. Het versterkt het gebruik van één taal om de andere te ondersteunen, wat leidt tot beter begrip en verbeterde taalvaardigheden. Translanguaging heeft positieve effecten, zoals het beter begrijpen van de leerstof en een betere ontwikkeling van metacognitieve en taalbewustzijnsvaardigheden, verbeterde sociale en emotionele vaardigheden en het geeft de leerlingen een gevoel van acceptatie. Het waardeert de thuistalen van leerlingen en bevordert een positieve benadering van diversiteit en identiteit. Het afwijzen van de taal van leerlingen op school kan leiden tot vermindering van deelname bij de lessen en vermindering van zelfvertrouwen.

4.2 Resultaten deelvraag 2

Welke wetenschappelijke literatuur en onderzoeken ondersteunen het gebruik van translanguaging als een effectieve benadering voor taalverwerving in het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal?

Het concept van 'translanguaging' gaat verder dan simpelweg het gebruik van talen; het omvat ook het versterken van de ene taal door gebruik te maken van de andere, met als doel begrip te verdiepen en vaardigheden in beide talen te vergroten. Dit benadrukt het potentieel van meertaligheid, waarbij talen niet geïsoleerd bestaan maar elkaar verrijken.

In Aruba is Nederlands de instructietaal in het voortgezet onderwijs, hoewel het voor de meeste leerlingen niet hun moedertaal is. Hierdoor ontstaat een uitdaging in het onderwijs,

omdat het leren van de schooltaal niet goed aansluit bij de thuistaal van de leerlingen. UNESCO beveelt moedertaalinstructie aan als cruciaal voor de geletterdheid van leerlingen, maar dit wordt niet toegepast.

Het Common Underlying Proficiency-model, of het IJsbergmodel, gaat ervan uit dat er gemeenschappelijke basisvaardigheden zijn in onze hersenen die de basis vormen voor het leren van talen. Dit betekent dat een sterke beheersing van deze vaardigheden in de moedertaal gunstig kan zijn voor de ontwikkeling van een tweede taal. Daarom is het activeren van voorafgaande kennis in de moedertaal gunstig voor zowel taalontwikkeling als vakinhoudelijke kennis.

Het 'translanguaging'-principe erkent de thuistalen van leerlingen als waardevolle hulpbronnen in het taalverwervingsproces. Het heeft positieve effecten op het begrip van leerstof, de ontwikkeling van metacognitieve en taalbewustzijnsvaardigheden, evenals op sociale en emotionele vaardigheden en het gevoel van acceptatie.

In een meertalige omgeving, zoals Aruba, is 'translanguaging' vaak de meest geschikte benadering, waarbij de verschillende thuistalen en schooltalen worden geïntegreerd om de taalontwikkeling van leerlingen te bevorderen. Het onderzoek van Cenoz en Gorter (2017) biedt principes voor duurzaam taalgebruik in meertalige contexten, wat ook van toepassing is op Aruba. Deze principes omvatten het creëren van functionele ruimtes voor het gebruik van thuistalen, het stimuleren van de behoefte om deze talen te gebruiken, het ontwikkelen van metalinguïstisch bewustzijn, het versterken van taalbewustzijn en het koppelen van spontaan taalgebruik aan pedagogische activiteiten.

Het model 'Translanguaging in 5 stappen' omvat hoe het gebruik van meerdere talen in de klas, betrokkenheid van leerlingen, beoordeling van begrip en taalvaardigheid, feedback en evaluatie goed kan verlopen. Het succes van het stappenplan hangt af van de implementatie en acceptatie van meertaligheid in de leeromgeving. Het model, geïnspireerd door de diverse talen op Aruba, vertegenwoordigt en omarmt de diversiteit van talen in de klas.

4.3 Resultaten deelvraag 3

Wat zijn de waargenomen verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus bij mavo-2 leerlingen na het toepassen van translanguaging in de lessen Nederlands als Vreemde Taal?

Bij deze deelvraag werd er gekeken naar verschillen tussen klassen bij de voormeting, nameting en de vergelijking tussen voor- en nameting. Er bleken geen significante verschillen te zijn tussen de klassen bij deze metingen. Echter, wanneer gekeken werd naar klassen die wel of geen translanguaging-lessen hadden gevolgd, was er een significant verschil tussen klas CB-2C (met translanguaging) en klas CB-2B (zonder translanguaging) bij de nameting. Dit suggereert dat translanguaging mogelijk een positief effect had op de prestaties van klas CB-2C. De resultaten van zowel de voor- als nameting zijn te vinden in Bijlage H: Resultaten voor- en nameting (CB2ABC).

Dit gedeelte van het onderzoek presenteert de resultaten met betrekking tot de invloed van translanguaging op taalvaardigheid en begripsniveaus. De initiële vergelijkbare niveaus tussen klassen worden geanalyseerd, evenals de veranderingen die zich hebben voorgedaan na de toepassing van translanguaging. Bovendien wordt de continuïteit in prestaties binnen elke klas besproken en wordt er aandacht besteed aan de effecten van de translanguaging-lessen op specifieke klassen.

4.3.1 Voor- en nameting

Hieronder zijn de gemiddelde scores en standaarddeviaties voor de voormeting en nameting voor de drie klassen (CB-2A, CB-2B en CB-2C):

Voormeting

- CB-2A: Gemiddelde = 4,5, Standaarddeviatie = 1,4
- CB-2B: Gemiddelde = 3,3, Standaarddeviatie = 1,1
- CB-2C: Gemiddelde = 4,0, Standaarddeviatie = 1,1

Nameting

- CB-2A: Gemiddelde = 4,8, Standaarddeviatie = 1,8
- CB-2B: Gemiddelde = 3,7, Standaarddeviatie = 1,0
- CB-2C: Gemiddelde = 5,3, Standaarddeviatie = 1,3

4.3.2 Vergelijking voor- en nameting

De resultaten van de vergelijkingen tussen klassen die wel en geen translanguaging lessen hebben gevolgd, laten enkele significante verschillen zien:

	CB-2A		CB-2B		CB-2C	
	Gemiddelde	SD	Gemiddelde	SD	Gemiddelde	SD
Voormeting	4,5	1,4	3,3	1,1	4,0	1,1
Nameting	4,8	1,8	3,7	1,0	5,3	1,3

Tabel 4 Gemiddelde en SD van de resultaten van voor- en nameting

Tabel 4 toont een vergelijking van de gemiddelde en standaarddeviatie (SD) van de voor- en nameting tussen de groepen CB-2A, CB-2B en CB-2C.

Verandering in de gemiddelde scores tussen de voormeting en de nameting.

- CB-2A: voormeting (4,5) naar nameting (4,8), een verhoging van 0,3 punten.
- CB-2B: voormeting (3,3) naar nameting (3,7), een verhoging van 0,4 punten.
- CB-2C: voormeting (4,0) naar nameting (5,3), een verhoging van 1,3 punten.

Standaarddeviatie voor- en nameting

- CB-2A: voormeting SD (1,4) naar nameting SD (1,8)
- CB-2B: voormeting SD (1,1) naar nameting SD (1,0)
- CB-2C: voormeting SD (1,1) naar nameting SD (1,3)

De resultaten van klas CB-2A hebben een kleine verhoging in het gemiddelde cijfer getoond, maar heeft ook een hogere spreiding. Dat betekent dat klas CB-2A in het geheel geen

voortgang heeft geboekt. CB-2B laat ook een verbetering in het gemiddelde zien, met een geringe toename in standaarddeviatie. De spreiding is bij CB-2B verlaagd. Over het algemeen heeft CB-2C de hoogste verandering in het gemiddeld met een toename in standaarddeviatie.

4.4 Resultaten deelvraag 4

Hoe ervaren mavo-2 leerlingen op de mavo-school te Oranjestad het gebruik van translanguaging in de Nederlandse lessen en welke invloed heeft dit op hun motivatie, betrokkenheid en welke zijn de uitdagingen en voordelen die zij ervaren bij het leerproces?

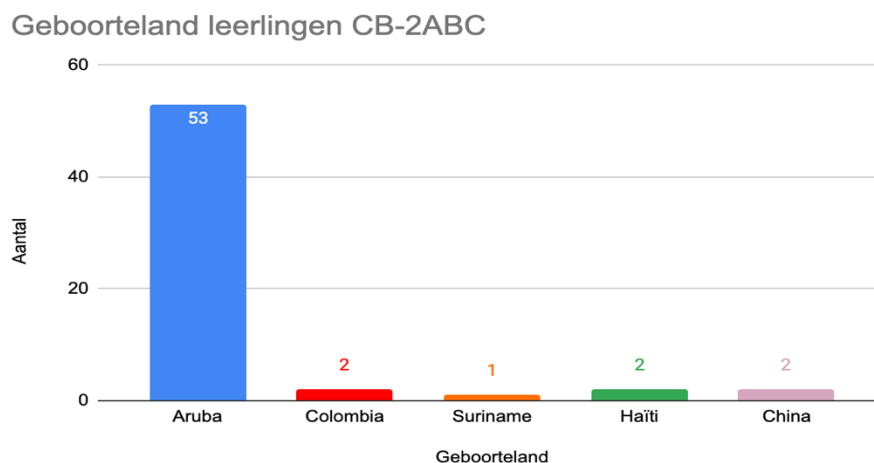
Deze deelvraag onderzocht de ervaringen van mavo-2 leerlingen op de mavo-school te Oranjestad met het gebruik van translanguaging in de Nederlandse lessen, en de invloed hiervan op hun motivatie en betrokkenheid bij het leerproces. De data werden geanalyseerd met zowel statistische als thematische analyses om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop het gebruik van translanguaging de motivatie en betrokkenheid van de leerlingen beïnvloedde tijdens het leerproces. Dit gedeelte bevat de lesopzet van de lessen met translanguaging, de observaties en de reflecties.

4.4.1 Respondenten

Een uitgebreide statistische weergave van de respondenten is te lezen in bijlage L.

De totaal respondenten: 12 leerlingen (CB-2A), 21 leerlingen (CB-2B) en 17 leerlingen (CB-2C)

Geboorteplaats van de respondenten

Grafiek 1 Geboorteplaats leerlingen klas CB-2ABC

Thuistalen

Tabel 5 geeft een weergave van de respondenten en hun thuistalen 47 van de 60 leerlingen die 78.3% representeert, heeft één thuistaal. Daarnaast heeft 13 van de 60 leerlingen, 21.7%, spreekt meer dan een thuistaal. Tijdens discussie en onderlinge gesprekjes bleek dat de leerlingen di Chinees spreken, meer dan 3 varianten spreken.

De meest gesproken thuistaal in deze klassen is Papiaments, 73,3%, gevolgd door Spaans met 25%.

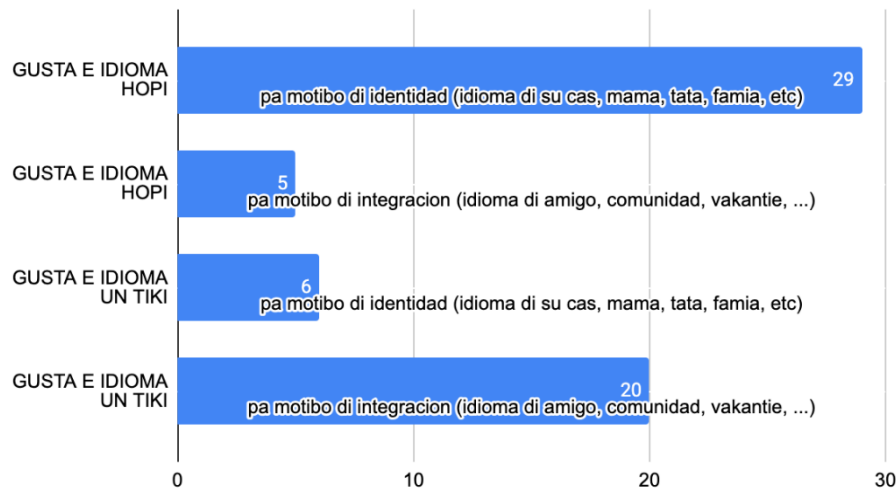
Aantal leerlingen	Aantal thuistalen	Thuistaal 1	Thuistaal 2	Thuistaal 3
33	1	Papiaments		
9	1	Spaans		
3	1	Patois		
2	1	Chinees*		
1	2	Nederlands	Sranan Tongo	
1	2	Engels	Filipino	
2	2	Papiaments	Engels	
1	2	Papiaments	Filipino	
1	3	Papiaments	Engels	Patois
1	3	Papiaments	Engels	Filipino
6	2	Papiaments	Spaans	
60				

Tabel 5 Aantal leerlingen en thuistalen

Relatie met de talen

Om meer inzicht te krijgen hoe de relatie van de leerlingen met de verschillende talen is, werden hierover aanvullende vragen gesteld. In de volgende grafieken worden de belangrijkste gegevens opgenomen over hoe de leerlingen zich identificeren met de vier talen. Deze data zijn belangrijk om betere doelen en afspraken voor het gebruik van de thuistalen te stellen. Een gedetailleerde weergave van de verzamelde data is te lezen in Bijlage M: Taalachtergrond CB-2ABC.

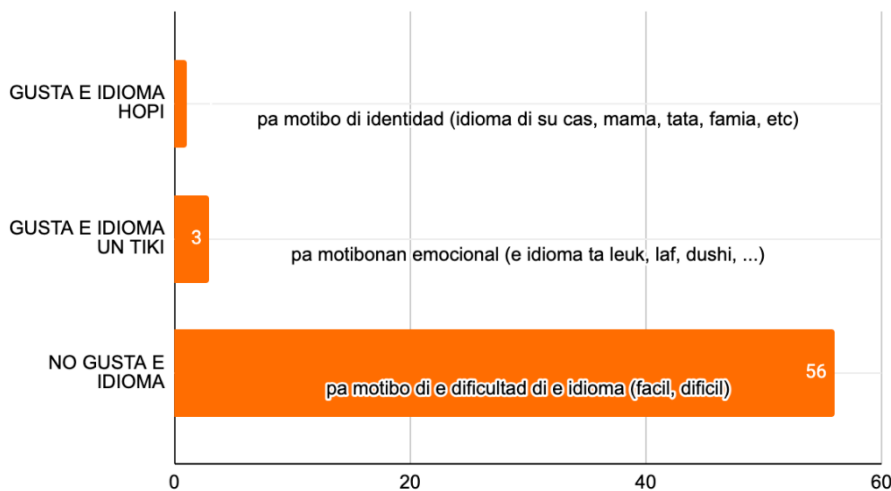
Relatie met de taal: Papiamentu

Grafiek 2 Relatie met de taal Papiamentu CB-2ABC

Volgens Grafiek 2 houdt de meerderheid van de leerlingen, 29 leerlingen, veel van Papiaments omdat de taal hun moedertaal is en 5 leerlingen houden veel van Papiamentu door sociale verhoudingen, ze spreken de taal met vrienden. De rest, 26 leerlingen, houden een beetje van Papiaments, 6 leerlingen doordat het hun thuistaal is en 20 leerlingen door sociale verhoudingen.

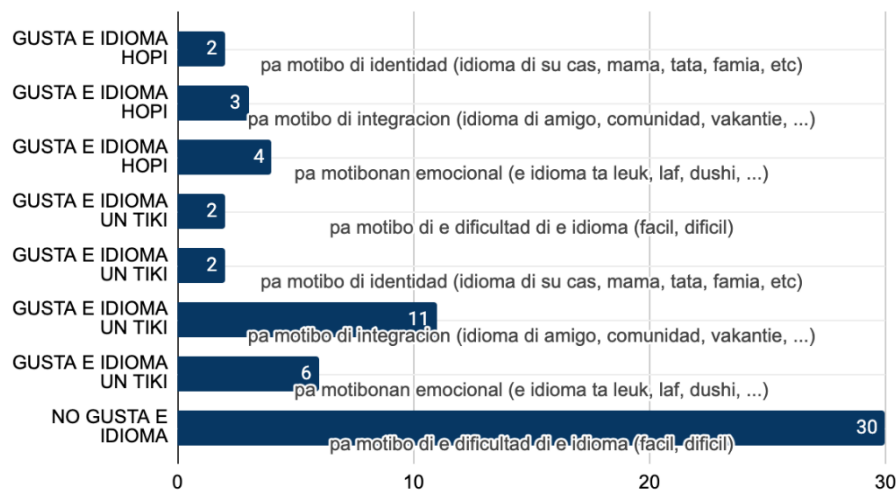
Relatie met de taal: Nederlands

Grafiek 3 Relatie met de taal Nederlands CB-2ABC

Grafiek 3 geeft weer dat 56 leerlingen, 93,3%, niet van het Nederlands houden. De reden hiervoor is omdat Nederlands moeilijk is. Een leerling houdt veel van de taal, omdat het zijn moedertaal is en een andere leerling houdt een beetje van de taal omdat hij het leuk vindt.

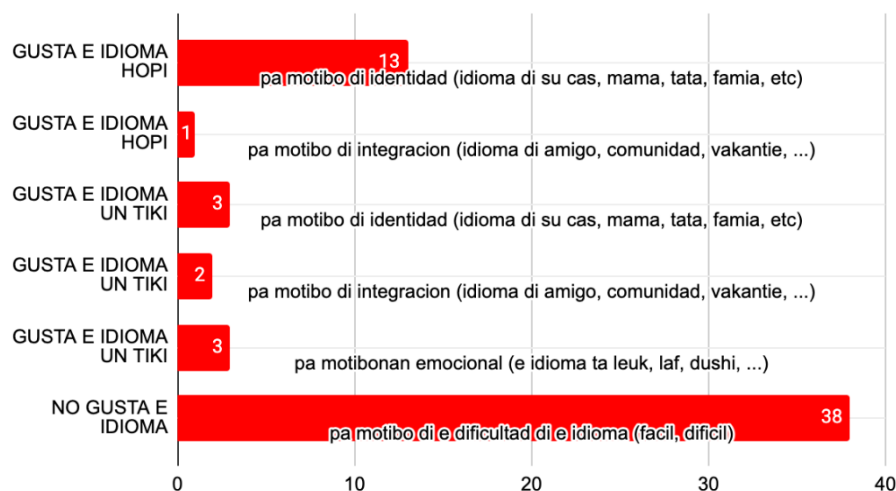
Relatie met de taal: Engels

Grafiek 4 Relatie met de taal Engels CB-2ABC

De bovenstaande Grafiek 4 laat zien dat de leerlingen van dit onderzoek een merkwaardige relatie hebben met het Engels. De meerderheid van de leerlingen, 30 leerlingen, houden niet van Engels. De reden hiervoor is omdat ze Engels moeilijk vinden. De andere leerlingen, 9 leerlingen, houden veel van Engels en 15 leerlingen een beetje van Engels.

Relatie met de taal: Spaans

Grafiek 5 Relatie met de taal Spaans CB-2ABC

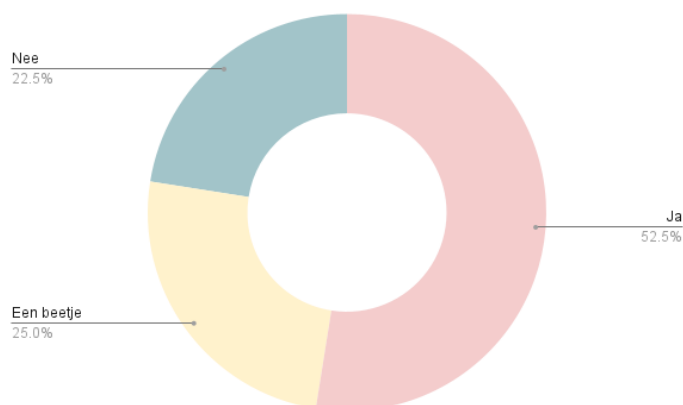
De meeste leerlingen houden niet van Spaans, omdat het moeilijk is Grafiek 5. Een klein groepje, 8 leerlingen, houden een beetje van Spaans en 14 leerlingen houden veel van Spaans. Van de 14 leerlingen, houden 13 leerlingen van Spaans omdat het hun thuistaal is.

4.4.2 Resultaten enquête

Deze enquête werd uitgevoerd bij twee groepen, namelijk CB-2A en CB-2C, die beiden lessen met translanguaging hebben ervaren. Hieronder vindt u een samenvatting van de statistische resultaten.

Resultaten vraag 1

Vraag 1: Heb je gemerkt dat je de lesstof beter begrijpt door de lessen met meerdere talen?

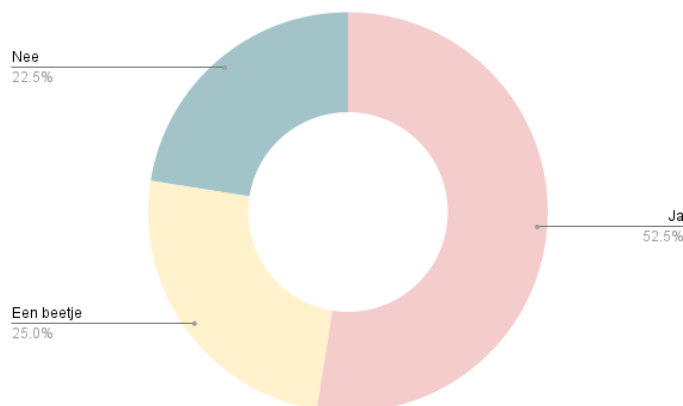

Grafiek 6 Resultaten vraag 1 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

- 18 leerlingen (CB-2A: 9, CB-2C: 9) hebben aangegeven dat ze de lesstof beter begrepen door het gebruik van meerdere talen.
- 3 leerlingen (CB-2A: 2, CB-2C: 1) gaven aan dat ze een beetje verbetering hebben opgemerkt.
- 3 leerlingen (CB-2A: 1, CB-2C: 2) hebben geen merkbare verbetering opgemerkt.

Resultaten vraag 2

Vraag 2: Heb je tijdens de lessen jouw antwoorden eerst in een andere taal geformuleerd om tot een antwoord te komen?

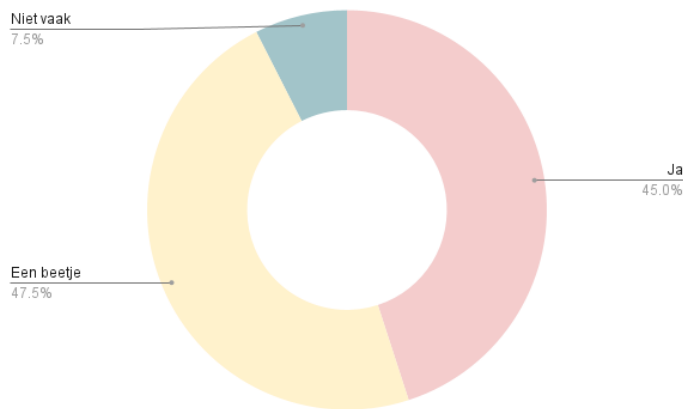

Grafiek 7 Resultaten vraag 2 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

- 20 leerlingen (CB-2A: 10, CB-2C: 10) gaven aan dat ze tijdens de lessen de antwoorden eerst in een andere taal hebben geformuleerd om tot een antwoord te komen.
- 6 leerlingen (CB-2A: 3, CB-2C: 3) hebben hun antwoord een beetje in verschillende talen geformuleerd voor het beantwoorden van de vragen.
- 1 leerling (CB-2A) gaf aan dat ze haar antwoorden niet in verschillende talen heeft geformuleerd voor het beantwoorden van de vragen.

Resultaten vraag 3

Vraag 3: Voel je dat het gebruik van jouw thuistaal in de les heeft geholpen om beter met jouw klasgenoten samen te werken?

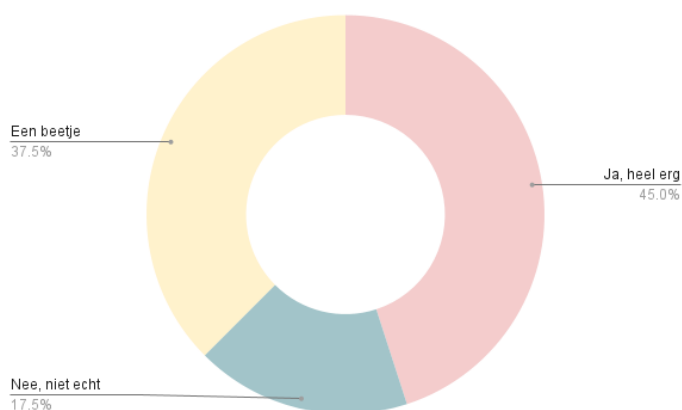

Grafiek 8 Resultaten vraag 3 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

- 13 leerlingen (CB-2A: 7, CB-2C: 6) voelden dat de lessen waar ze hun thuistaal mochten gebruiken, **hebben geholpen** om beter met hun klasgenoten samen te werken.
- 8 leerlingen (CB-2A: 4, CB-2C: 4) hebben een beetje geholpen om beter samen te werken met klasgenoten.
- 5 leerlingen (CB-2A: 2, CB-2C: 3) hebben niet vaak geholpen om beter met klasgenoten samen te werken.

Resultaten vraag 4

Vraag 4: Voelde je je comfortabel om mee te doen in deze lessen, omdat je jouw thuistalen mocht gebruiken?

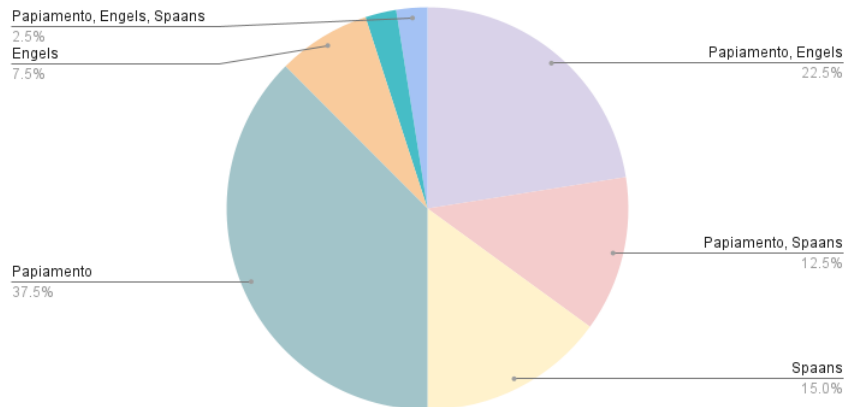
Grafiek 9 Resultaten vraag 4 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

- 15 leerlingen (CB-2A: 7, CB-2C: 8) voelden zich heel erg comfortabel, omdat ze hun thuistalen mochten gebruiken.

- 2 leerlingen (CB-2A) voelden zich een beetje comfortabel, omdat ze hun thuistalen mochten gebruiken.
- 2 leerlingen (CB-2C) voelden zich niet echt comfortabel, omdat ze hun thuistalen mochten gebruiken.

Resultaten vraag 5

Vraag 5: Welke talen heb je het meest gebruikt tijdens deze lessen?

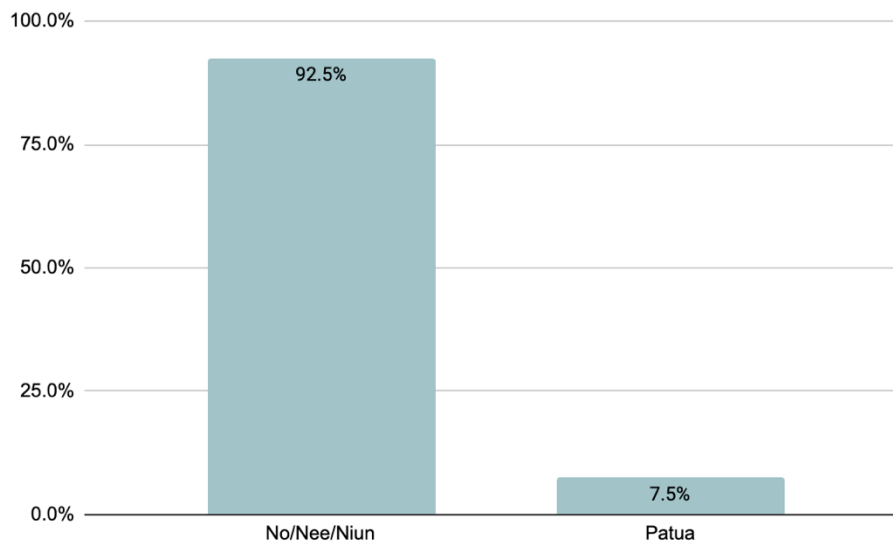

Grafiek 10 Resultaten vraag 5 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

Er waren specifieke combinaties van gebruik van de verschillende talen, maar Papiaments kwam meerdere keren voor in bijna alle combinaties.

Resultaten vraag 6

Vraag 6: Heb je een andere taal gebruikt dan de bovenstaande talen? Zo ja, welke taal?

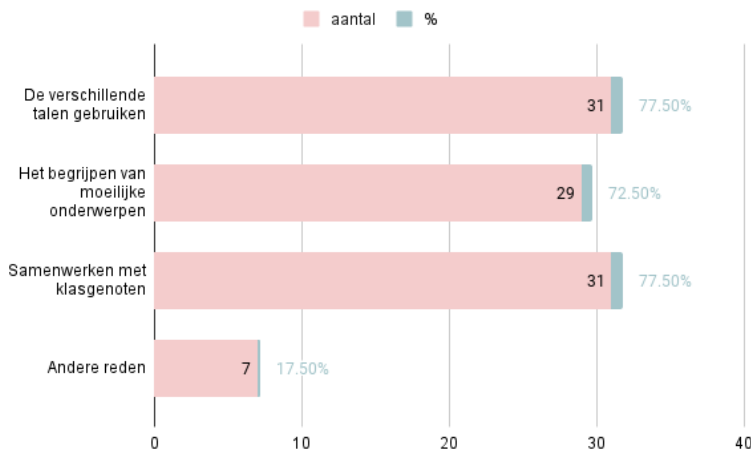

Grafiek 11 Resultaten vraag 6 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

Drie leerlingen hebben een andere taal vermeld, namelijk 'Patua' (Patois).

Resultaten vraag 7

Vraag 7: Wat vond je het leukst aan deze lessen?

Grafiek 12 Resultaten vraag 7 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

Leerlingen waardeerden vooral het gebruik van verschillende talen en de mogelijkheid om met klasgenoten samen te werken.

Hieronder volgt een thematische analyse van de antwoorden op de vraag ‘Wat vond je het leukst aan deze lessen?’ waarbij leerlingen ook andere redenen mochten opgeven:

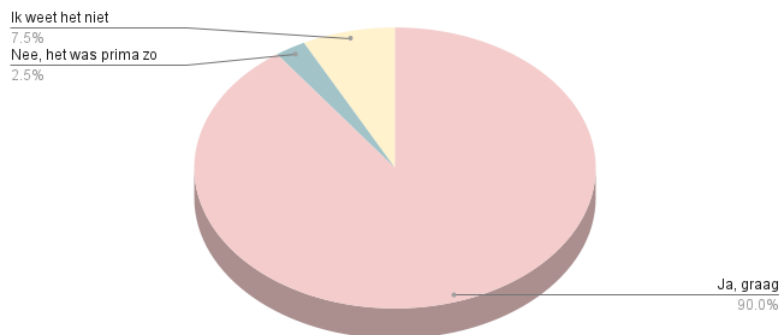

Afbeelding 5 Thematische weergave van resultaten vraag 7 (enquête lesevaluatie)

De thematische analyse (Afbeelding 5) toont aan dat leerlingen verschillende reacties en gevoelens hebben over wat ze het leukst vonden aan de lessen met translanguaging. Er zijn positieve aspecten zoals het begrijpen van moeilijke onderwerpen en samenwerken met klasgenoten, maar er zijn ook uitdagingen en gemengde gevoelens over de effectiviteit van de aanpak. De behoefte aan meer uitleg en ondersteuning is ook duidelijk naar voren gekomen. De leerlingen tonen soms ook geen interesse in de taal.

Resultaten vraag 8

Vraag 8: Wil je meer van deze lessen in de toekomst?

Grafiek 13 Resultaten vraag 8 Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

De meerderheid van de leerlingen (CB-2A: 10, CB-2C: 12) gaf aan dat ze graag meer van deze lessen in de toekomst willen.

De resultaten laten zien dat de meeste leerlingen positieve ervaringen hadden met lessen met translanguaging. Ze meldden verbeteringen in begrip, samenwerking en comfort tijdens de lessen. De mogelijkheid om verschillende talen te gebruiken en met klasgenoten samen te werken werden als positieve aspecten benoemd. De meerderheid van de leerlingen toonde interesse om meer van deze lessen te krijgen in de toekomst.

4.4.3 Observaties

Gedetailleerde waarnemingen van het gebruik van translanguaging in de klas op een mavo-school te Oranjestad, met specifieke aandacht voor de lessen Nederlands en het begrip van tekstverbanden, signaalwoorden en het onderscheiden van feiten, meningen en argumenten, zijn beschikbaar in Bijlage I: Alle ingevulde observatieformulieren. Afbeelding 6 Samenvatting observatieschema MET translanguaging en Afbeelding 7 Observatieschema ZONDER translanguaging geven thematische overzichten (die voortkomen van het model ‘translanguaging in 5 stappen’) van de observaties in de lessen met en zonder translanguaging.

Afbeelding 6 Samenvatting observatieschema MET translanguaging

Volgens de observaties (Bijlage I: Alle ingevulde observatieformulieren) gebruikten 5 leerlingen van klas CB-2A spontaan Papiaments tijdens de eerste les. Een leerling gebruikte spontaan Spaans en twee leerlingen gebruikten Engels. Tijdens de les van CB-2C spraken 10 leerlingen Papiaments en vertaalde (met moeite) de antwoorden in het Nederlands. Ondanks de resultaten over het vak Engels, antwoordden 5 leerlingen in het Engels. De antwoorden waren bijvoorbeeld: vergelijken=compare, opsomming=sum up. Daarnaast deden twee leerlingen die in Spaans wilden beantwoorden; tegenstelling=oposición.

In de tweede les met klas CB-2A gebruikten 5 leerlingen spontaan Papiamentu, 5 leerlingen Engels en 2 Spaans. De docent moedigde meer dan 5 keren leerlingen om mee te doen, door hen te zeggen dat ze hun thuistaal mogen gebruiken. In de tweede les met klas CB-2C beantwoordden 7 leerlingen spontaan in Papiaments en 5 leerlingen in Engels. De docent moedigde de leerlingen meer dan 10 keren om hun thuistalen te gebruiken om vragen te beantwoorden en om mee te doen.

Afbeelding 7 Observatieschema ZONDER translanguaging

Afbeelding 7 Observatieschema ZONDER translanguaging is een weergave van de resultaten van observaties (Bijlage I: Alle ingevulde observatieformulieren) tijdens de lessen zonder translanguaging. Uit de resultaten bleek er dat 8 van de leerlingen spontaan translanguaging gebruikten. De 8 leerlingen spraken Papiaments. De betrokkenheid van de leerlingen was laag, ze vonden het moeilijk om samen te werken. Door het spontaan gebruik van translanguaging bleek het dat de leerlingen toch de stof begrepen. De feedback op de lessen was dat de leerlingen de les moeilijk en saai vinden.

4.4.4 Reflecties

In de reflecties van de geobserveerde lessen in week 1 en 2 in de klassen CB-2A, CB-2C (met ondersteuning van translanguaging) en CB-2B (zonder ondersteuning van translanguaging) wordt de toepassing van de STARR-methode van Benders (2023) beschreven om de effectiviteit van verschillende onderwijsbenaderingen te beoordelen. De gedetailleerde reflecties zijn te vinden in Bijlage J: Reflecties.

Reflectie week 1 CB-2A en CB-2C

In de lessen in CB-2A en CB-2C lag de focus op het aanleren van verschillende tekstverbanden en signaalwoorden aan de leerlingen, evenals het verbeteren van hun leesvaardigheid in het Nederlands. Translanguaging werd geïntroduceerd als een strategie om begrip en betrokkenheid te vergroten. De taak was tweeledig: tekstverbanden en signaalwoorden begrijpen en translanguaging inzetten. Interactieve lesmethoden werden gebruikt, waarbij leerlingen actief deelnamen aan oefeningen en discussies. Ze kregen teksten in verschillende talen om te oefenen en mochten hun ideeën eerst in hun thuistaal bespreken en vervolgens naar het Nederlands vertalen. In CB-2A was er een positieve verandering in de sfeer van de les, met actievere deelname en betrokkenheid dankzij translanguaging. Fouten werden constructief behandeld. In CB-2C was het resultaat gemengder, met sommige leerlingen die weerstand toonden tegen het Nederlands. Dit benadrukte de variabele houding ten opzichte van taalgebruik. De observatie toonde aan dat translanguaging potentieel heeft als een waardevol hulpmiddel om begrip en betrokkenheid te vergroten, maar dat individuele attitudes van leerlingen belangrijk zijn. De leerlingen moeten weten wat van hen wordt verwacht. Ik moet duidelijke afspraken maken wanneer en hoe ze hun thuistalen kunnen gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld tijdens discussies, bij het verduidelijken van complexe concepten of tijdens het brainstormen over ideeën. Maar het doeltaal blijft Nederlands.

Reflectie week 2 CB-2A en CB-2C:

In deze lessen lag de nadruk op het begrijpen van feiten, meningen en argumenten in teksten, met behulp van translanguaging om begrip, leesvaardigheid en kritisch denken in het Nederlands te bevorderen. Mijn rol als docent was om leerlingen te begeleiden bij tekstanalyse. Ik moest strategieën inzetten om leerlingen actief te betrekken en hun meertalige achtergronden te benutten. Ik faciliteerde interactieve discussies over het gebruik van verschillende talen in de schoolcontext, moedigde leerlingen aan om meningen te delen en gebruik te maken van hun thuistalen om te argumenteren.

In CB-2C was het uitdagender, met wisselende attitudes tegenover het Nederlands. Dit benadrukte de noodzaak van diverse strategieën voor betrokkenheid.

Reflectie op lesweek 1 en 2 zonder het gebruik van translanguaging:

Observatie 1: Tekstverbanden en signaalwoorden (geen ondersteuning van translanguaging)

Tijdens de eerste twee weken van de lessen in klas CB-2B, heb ik geobserveerd dat de klas een levendige dynamiek had, maar dat er veel leerlingen waren die moeite hadden om hun aandacht bij de les te houden. Het doel van de les was om de leerlingen te onderwijzen over tekstverbanden en signaalwoorden, zonder het gebruik van translanguaging. In de praktijk bleek dit een uitdaging. Hoewel ik begon met het benadrukken van actieve deelname en het belang daarvan voor begrip en ondanks mijn inspanningen om de leerlingen bewust te maken van de negatieve effecten van verstoringen in de klas, bleek het moeilijk om de aandacht van de leerlingen vast te houden. De leerlingen vonden de les moeilijk en saai, vooral omdat ze de inhoud niet begrepen. Hierdoor moest ik de geplande groepswerkactiviteiten stopzetten en overschakelen naar een klassikale frontale aanpak. De leerlingen namen weliswaar deel aan de les, maar het kostte veel energie om hun betrokkenheid te behouden. Ze raakten afgeleid en begonnen over andere onderwerpen te praten, wat de leeromgeving verstoortte. Het blijft een uitdaging om om te gaan met aandachts- en betrokkenheidsproblemen bij lessen zonder translanguaging. Het risico bestaat dat de les snel verandert in een klassikale les, waarbij de docent het woord voert en de leerlingen moeite hebben om bij te blijven en actief deel te nemen. Het is duidelijk dat er meer inspanning nodig is om de betrokkenheid van de leerlingen te stimuleren en de lesomgeving te verbeteren bij het ontbreken van translanguaging.

Observatie 2: Feiten, Mening en Argumenten (geen ondersteuning van translanguaging)

Ik koos ervoor om de lesinhoud rechtstreeks uit het boek te behandelen om de leerlingen voor te bereiden op een toets. Tijdens de les ontstond een discussie over het 'gym uniform', maar de leerlingen wilden dit in hun thuishalen (Papiaments of Engels) bespreken. Mijn doel was om leerlingen te leren feiten, meningen en argumenten te onderscheiden en kritisch denken in het Nederlands te stimuleren zonder het gebruik van andere talen. Aangezien translanguaging niet was toegestaan, probeerde ik de discussie in het Nederlands voort te zetten, maar dit lukte niet. Ik stopte de discussie en ik ging over op klassikale uitleg geven en gezamenlijke opdrachten maken. Het was moeilijk om de les te geven zonder de thuishalen van de leerlingen. Uiteindelijk gaf ik de les gewoon uit het boek, hoewel ik liever de discussie had voortgezet, omdat de leerlingen actief meededen.

5 Discussie

Onderzoek naar translanguaging heeft aangetoond dat het positieve effecten heeft op verschillende aspecten van taal leren. Het helpt bij het verbeteren van het begrip van de leerstof door het dynamisch integreren van school- en thuistalen. Dit proces vergemakkelijkt cognitieve activiteiten zoals begrijpen en toepassen, wat gunstig is voor de cognitieve ontwikkeling. Daarnaast draagt het bij aan metacognitief en talig bewustzijn. Het gebruik van verschillende talen in het leerproces bevordert ook sociale en emotionele vaardigheden, terwijl het een gevoel van acceptatie en inclusie in de taalleergemeenschap bevordert.

In dit onderzoek werd nagegaan of het implementeren van translanguaging in een mavo-2 klas de betrokkenheid van de leerlingen bevordert, namelijk door bij te dragen aan een inclusieve en ondersteunende sfeer en gebruik te maken van diverse werkvormen en ICT met het doel om betrokkenheid, begrip en leervaardigheid te verbeteren. De hoofdvraag luidde: *Wat voor effect heeft het toepassen van translanguaging op het leerproces van een mavo-2 leerling bij het leren van Nederlands als Vreemde Taal op een mavo-school te Oranjestad?*

Na het onderzoek kwamen een paar discussiepunten naar voren.

Allereerst blijkt uit dit onderzoek dat het implementeren van translanguaging wel een positief effect heeft op de leerprestaties van de leerlingen van klas CB-2A en klas CB-2C die de lessen met ondersteuning van translanguaging volgden. Beide klassen hebben gemiddeld hoger gescoord. Hoewel klas CB-2A, de iPadklas met een onlinemoedertaalmethode, hoger heeft gescoord na de translanguaging-lessen, was de verwachting hoger voor deze klas, doordat ze meer middelen hadden om te oefenen. Deze resultaten wijzen aan dat er toch behoefte is naar de interactie, samenwerking docent-leerling. Tijdens de observaties en onderlinge gesprekken gaven de leerlingen van CB-2A dat ze de directe uitleg en interactie missen. De resultaten zijn wel in lijn met de theorie van Cummins (1981), de leerlingen hebben alle taalkennis die ze beschikken gebruikt en deden mee door uit te wisselen tussen talen. Dit beïnvloedde de betrokkenheid van de leerlingen van beide klassen die translanguaging-lessen volgden.

Aan de andere kant was de gemiddelde prestatie van de leerlingen van klas CB-2B (zonder translanguaging) bij de nameting ook verhoogd, maar het gemiddelde was een diepe onvoldoende bij de voor- en nameting. Wat bleek uit dit onderzoek was dat het moeilijker is voor een meertalige docent, in dit geval de docent-onderzoeker, om translanguaging niet toe te passen. Dit klopt ook met de theorie van Williams (2017), dat iedere meertalige persoon van nature een translanguager is als hij in een meertalige context functioneert. De vraag is of iedere docent openstaat om deze benadering te gebruiken en wat de docent zou doen in het geval dat de leerlingen spontaan translanguaging gebruiken. De cultuur en regels van de scholen is ook belangrijk in deze situatie.

Wat betreft de taalachtergrond van de respondenten van deze doelgroep bleek dat de meest gesproken thuistaal in deze klassen is Papiaments, 73,3%, gevolgd door Spaans met 25%.

Deze cijfers komen overeen met de statistieken van Directie Onderwijs. Het zou kunnen zijn dat er in de toekomst meer aandacht aan Spaans wordt besteed, dan aan Engels. Uit gesprekken met de leerlingen bleek dat de leerlingen wel veel Engels spreken, maar dat ze de inhoud van de taal ook moeilijk vinden. Uit de resultaten van de relatie met de taal Engels, kwam dit duidelijk naar voren.

Naast de discussiepunten heeft dit onderzoek verschillende sterke punten die de waarde en relevantie ervan benadrukken. Het onderzoek richt zich specifiek op het toepassen van translanguaging in de tweede klas van het mavo-onderwijs te Oranjestad, Aruba. Deze gerichte aanpak zorgt voor diepgaande inzichten en bruikbare resultaten voor een specifieke context. Ook beoogt dit onderzoek gedetailleerde inzichten te verkrijgen in de effecten van translanguaging op diverse aspecten, zoals taalverwerving, betrokkenheid en leerprestaties. Dit draagt bij aan een grondig begrip van de impact van deze benadering. Het gebruik van verschillende methoden vergroten betrouwbaarheid en validiteit van de bevindingen, waaronder observaties, enquêtes en analyse van leerprestaties. Het onderzoek beoogt de leerprestaties van klassen die translanguaging toepassen te vergelijken met klassen die traditionele instructiemethoden gebruiken. Deze vergelijking biedt waardevolle inzichten in de effectiviteit van translanguaging. Bovendien verkent het onderzoek de percepties en ervaringen van leerlingen met betrekking tot het gebruik van translanguaging. Dit geeft een holistisch beeld van hoe leerlingen deze aanpak ervaren en waarderen. Ten laatst dient dit onderzoek als startpunt voor toekomstig onderzoek op een breder niveau (macro en meso).

Naast de sterke punten kent dit onderzoek ook beperkingen. Dit onderzoek heeft bijvoorbeeld een beperkte generaliseerbaarheid, want het is specifiek gericht op de tweede klas van een mavo-school te Oranjestad, Aruba. De bevindingen kunnen mogelijk niet direct generaliseerbaar zijn naar andere schoolniveaus, onderwijssystemen of culturele contexten. Daarnaast omvat het onderzoek een specifieke tijdsperiode en kunnen daardoor geen lange termijneffecten van translanguaging op taalverwerving en prestaties worden vastgesteld. De steekproefgrootte kan de representativiteit beïnvloeden. Dit onderzoek richt zich specifiek op mavo-2 klassen en sluit daardoor andere relevante groepen uit. Hoewel betrokkenheid wordt onderzocht, kunnen factoren zoals individuele motivatie en interesse ook een rol spelen in het leerproces. Ook de percepties en ervaringen van leerlingen kunnen subjectief zijn en beïnvloed worden door persoonlijke voorkeuren en verwachtingen. Externe factoren, zoals culturele achtergrond en thuissituatie, kunnen ook van invloed zijn op de resultaten en de interpretatie van het gebruik van translanguaging. Het introduceren van translanguaging kan de reguliere leeromgeving veranderen en daardoor de vergelijking van leerprestaties bemoeilijken.

Deze beperkingen moeten in overweging worden genomen bij de interpretatie van de resultaten en de toepasbaarheid van de bevindingen buiten de specifieke context van het onderzoek.

6 Conclusies en aanbevelingen

Dit hoofdstuk presenteert de conclusies die voortkomen uit het onderzoek naar de invloed van het toepassen van translanguaging op het leerproces van mavo-2 leerlingen bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal op een mavo-school in Oranjestad. Het onderzoek heeft zich gericht op verschillende deelvragen om een diepgaand inzicht te verkrijgen in de theoretische, praktische en pedagogische aspecten van translanguaging in het onderwijs.

De samenvatting van de belangrijkste bevindingen en conclusies uit de afzonderlijke deelvragen zal worden gepresenteerd, gevolgd door de beantwoording van de hoofdvraag van dit onderzoek. Deze conclusies bieden inzicht in de waarde van translanguaging als pedagogische benadering, de ervaringen van leerlingen, en de impact ervan op taalverwerving en begripsniveaus in de klas. Daarnaast zullen aanbevelingen worden geformuleerd voor verdere stappen in de richting van effectiever taalonderwijs en het benutten van meertaligheid als een waardevolle bron in het onderwijsproces.

6.1.1 Conclusie deelvraag 1

Wat zijn de theoretische achtergronden en principes van translanguaging en hoe kunnen deze worden toegepast bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal?

Translanguaging gebruikt de kennis van de moedertaal om een andere taal te leren in een meertalige taalomgeving. In gevallen waarin de instructietaal op school verschilt van de thuistaal van de leerlingen is translanguaging de brug tussen deze talen en bevordert het leren van de schooltaal. Het actieve gebruik van de thuistaal helpt bij het verbinden van de twee talen en verbetert het begrip van de schooltaal. Daarnaast heeft translanguaging positieve effecten op betere begrip van de leerstof, metacognitief en talig bewustzijn, sociale en emotionele vaardigheden en het gevoel van acceptatie. Het helpt leerlingen om beter te begrijpen wat ze leren, bevordert hun bewustzijn van verschillende talen en stimuleert positieve sociaal-emotionele ontwikkeling. Het waarderen van de thuistalen van leerlingen draagt bij aan een positieve benadering van diversiteit en identiteit, wat belangrijk is voor hun persoonlijke ontwikkeling. Over het algemeen heeft translanguaging dus aanzienlijke voordelen voor meertalig onderwijs en de ontwikkeling van leerlingen.

6.1.2 Conclusie deelvraag 2

Welke wetenschappelijke literatuur en onderzoeken ondersteunen het gebruik van translanguaging als een effectieve benadering voor taalverwerving in het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal?

Concluderend biedt het gebruik van 'translanguaging' in het onderwijs, met name bij het onderwijzen van Nederlands als Vreemde Taal, een krachtige benadering waarbij taalleerders vrijelijk putten uit hun diverse taalrepertoires om betekenis te creëren. Deze benadering benadrukt de waarde van meertaligheid en het versterken van de ene taal door gebruik te maken van de andere.

Het onderzoek benadrukt ook de behoefte aan het creëren van functionele ruimtes voor minderheidstalen, het stimuleren van meertalig gebruik en het ontwikkelen van metalinguïstisch bewustzijn. Bovendien toont de studie van Duarte aan dat 'translanguaging' diepgaande gesprekken tussen leerlingen kan bevorderen en het gebruik van verschillende talen voor denken en leren aanmoedigt.

Een praktisch model, het 'translanguaging in 5 stappen' model, is ontworpen om docenten en leerlingen te ondersteunen bij het effectief benutten van meertaligheid in het klaslokaal. Het succes van dit model hangt af van de bereidheid van docenten en leerlingen om meertaligheid te omarmen voor een inclusieve leeromgeving waarin alle talen en culturen worden gewaardeerd en gerespecteerd. Het biedt een veelbelovende route naar een inclusiever en effectiever taalonderwijs.

6.1.3 Conclusie deelvraag 3

Wat zijn de waargenomen verbeteringen in taalvaardigheid en begripsniveaus bij mavo-2 leerlingen na het toepassen van translanguaging in de lessen Nederlands als Vreemde Taal?

Concluderend kan worden gesteld dat het onderzoek naar de invloed van translanguaging op taalvaardigheid en begripsniveaus van het Nederlands bij mavo-2 leerlingen enkele belangrijke inzichten heeft opgeleverd. De klassen CB-2A en CB-2C hebben een vooruitgang geboekt in de gemiddelde scores tussen de voormeting en de nameting na de lessen met ondersteuning van translanguaging. CB-2C heeft de hoogste vooruitgang van 1,3 punten beleefd.

6.1.4 Conclusie deelvraag 4

Hoe ervaren mavo-2 leerlingen op de mavo-school te Oranjestad het gebruik van translanguaging in de Nederlandse lessen en welke invloed heeft dit op hun motivatie, betrokkenheid en welke zijn de uitdagingen en voordelen die zij ervaren bij het leerproces?

Concluderend heeft het gebruik van translanguaging een positieve invloed op de motivatie en betrokkenheid van de mavo-2 leerlingen in de Nederlandse lessen op de mavo-school te Oranjestad gehad. De benadering heeft het begrip vergroot, samenwerking bevordert en de leerervaring verrijkt. Hoewel er uitdagingen waren, toonden de resultaten dat de meerderheid van de leerlingen openstaat voor en enthousiast is over het gebruik van meerdere talen in de les. Het integreren van translanguaging in het onderwijs lijkt een veelbelovende aanpak om de kwaliteit van het leerproces te verbeteren en de motivatie van leerlingen te versterken.

Daarnaast

6.2 Conclusie hoofdvraag

Als conclusie van dit onderzoek en beantwoording van de hoofdvraag blijkt dat de toepassing van translanguaging in Nederlandse lessen op een mavo-school te Oranjestad een waardevolle benadering kan zijn om de betrokkenheid en het begrip van mavo-2 leerlingen te verbeteren. De observaties en enquêteresultaten wijzen erop dat het gebruik van meerdere talen in de

lesomgeving kan leiden tot een positieve leerervaring en een verhoogd niveau van betrokkenheid bij de lesactiviteiten.

Hoewel het onderzoek geen significante verbeteringen heeft aangetoond in de taalvaardigheid en begripsniveaus van de leerlingen na de toepassing van translanguaging, suggereren de positieve reacties van de leerlingen dat deze benadering de leerervaring kan verrijken en het leren interessanter kan maken. De nadruk op meertaligheid en het gebruik van diverse talen om betekenis te creëren, kan leerlingen aanmoedigen om actiever deel te nemen aan de les en hun begrip van complexe concepten te vergroten.

Desondanks benadrukt dit onderzoek ook de behoefte aan verdere analyse en onderzoek om de effecten van translanguaging in verschillende educatieve contexten grondiger te begrijpen. De resultaten van dit onderzoek variëren tussen klassen en suggereren dat de effectiviteit van translanguaging niet uniform is voor alle leerlingen en situaties. Factoren zoals specifieke kenmerken van de leerlingenpopulatie, lesmethoden en duur van de interventie kunnen allemaal een rol spelen in de uitkomsten.

Daarom roept dit onderzoek op tot voortdurende studie en evaluatie van de impact van translanguaging in het onderwijs, met als doel te begrijpen hoe en wanneer deze benadering het meest effectief kan zijn. Het biedt ook ruimte voor verdere discussie over de rol van meertaligheid in het onderwijs en de manieren waarop docenten en leerlingen kunnen profiteren van het gebruik van diverse talen in het klaslokaal. Kortom, hoewel er nog veel te ontdekken valt, geeft dit onderzoek aan dat translanguaging potentieel heeft als een waardevolle aanvulling op het taalonderwijs op middelbare scholen.

6.3 Aanbevelingen

Hier volgen de aanbevelingen op macro-, meso- en microniveau voor het toepassen van translanguaging in het onderwijs van Nederlands als Vreemde Taal aan mavo-2 leerlingen op een mavo-school in Oranjestad.

Macroniveau (beleid)

- **Inclusief taalbeleid:** De school en het onderwijsbeleid moeten meertaligheid omarmen en een inclusief taalbeleid ontwikkelen dat translanguaging als een geldige pedagogische benadering erkent. Dit beleid moet de ruimte bieden voor docenten om meerdere talen in de klas toe te passen.
- **Professionele ontwikkeling:** Investeer in de professionele ontwikkeling van docenten om hen vertrouwd te maken met translanguaging en hen de nodige vaardigheden en strategieën bij te brengen om deze aanpak effectief te gebruiken.
- **Monitoring en evaluatie:** Zorg voor een systeem van monitoring en evaluatie om de impact van translanguaging op taalverwerving en begrip op schoolniveau te meten. Dit kan helpen bij het aanpassen van het beleid en de praktijk op basis van empirisch bewijs.

Meso-niveau (schoolorganisatie)

- Leerplanontwikkeling: Pas het leerplan aan om translanguaging te integreren als een actieve en gewaardeerde benadering in de lessen Nederlands als Vreemde Taal. Zorg voor duidelijke leerdoelen en richtlijnen.
- Docentencollaboratie: Moedig samenwerking tussen docenten aan om best practices voor translanguaging te delen. Creëer ruimtes voor docenten om hun ervaringen en materialen te delen.
- Inclusieve klasomgeving: Zorg voor een inclusieve en ondersteunende klasomgeving waarin alle talen en culturen worden gewaardeerd. Creëer kansen voor leerlingen om hun thuistalen te gebruiken.

Micro-niveau (klaspraktijk):

- Actieve Implementatie: Docenten moeten translanguaging bewust implementeren in hun lessen (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Moedig leerlingen aan om hun taalrepertoire vrijelijk te gebruiken om betekenis te creëren.
- Differentiatie: Differentieer de instructie om rekening te houden met de taalvaardigheid van individuele leerlingen. Bied ondersteuning en uitdaging op maat.
- Metalinguïstisch bewustzijn: Ontwikkel metalinguïstisch bewustzijn bij leerlingen, waarbij ze leren reflecteren op hun taalgebruik en begrip. Dit kan helpen bij de bewuste toepassing van translanguaging.
- Feedback en Reflectie: Moedig leerlingen aan om feedback te geven op hun eigen taalgebruik en dat van anderen. Reflectie kan leiden tot verbeterde taalvaardigheid en begrip.
- Ondersteunende hulpmiddelen: Bied ondersteunende hulpmiddelen aan, zoals meertalige woordenboeken en online bronnen aan leerlingen om hen te helpen bij het gebruik van meerdere talen.

De aanbevelingen die voortkomen uit dit onderzoek zijn gericht op het integreren van translanguaging in het onderwijsproces voor het vak Nederlands als Vreemde Taal op een mavo-school. Het is belangrijk om de haalbaarheid van deze aanbevelingen te beoordelen voordat ze worden geïmplementeerd. Verschillende aspecten moeten worden overwogen om te bepalen of de aanbevelingen praktisch en uitvoerbaar zijn.

Allereerst moet rekening worden gehouden met de beschikbare middelen, zoals de benodigde lesmaterialen en technologische ondersteuning voor het toepassen van translanguaging. Daarnaast is het essentieel om te kijken naar de capaciteit en bekwaamheid van docenten om deze aanpak effectief te implementeren. Indien nodig kunnen professionele ontwikkelingskansen worden aangeboden om docenten vertrouwd te maken met de concepten en praktijken van translanguaging.

Verder is het belangrijk om de ondersteuning en betrokkenheid van de schoolleiding, collega's en ouders te waarborgen. Het communiceren van de voordelen van translanguaging en het verkrijgen van hun steun kan de implementatie vergemakkelijken.

Daarnaast kan het nuttig zijn om pilootprojecten uit te voeren, waarbij de aanbevelingen in een beperkte setting worden getest voordat ze op grotere schaal worden geïmplementeerd. Dit kan inzicht verschaffen in eventuele uitdagingen en succesfactoren, waardoor aanpassingen kunnen worden gemaakt voordat de aanbevelingen breder worden toegepast.

Tot slot is monitoring en evaluatie van cruciaal belang om de effectiviteit van de aanbevelingen te meten en aan te passen waar nodig. Het verzamelen van feedback van zowel docenten als leerlingen kan waardevolle inzichten opleveren over de praktische uitvoerbaarheid en het effect van de aanbevelingen.

Kortom, het evalueren van de haalbaarheid van de aanbevelingen is van groot belang om ervoor te zorgen dat de implementatie van translanguaging in het onderwijs een positieve en duurzame impact heeft.

Literatuurlijst

- Aruba Overheid. (2018, November 27). *Papiamento viert 15 jaar als officiële taal*. Nieuws - Actueel - Aruba Overheid.
https://www.overheid.aw/actueel/nieuws_46856/item/papiamento-viert-15-jaar-als-officiele-taal_34984.html
- Benders, L. (2023). Reflecteren met de STARR-methode: Stappenplan en voorbeelden. *Scribbr*. <https://www.scribbr.nl/stage/starr-methode/>
- Cenoz, J., & Gorter, D. (2017). Minority languages and sustainable translanguaging: threat or opportunity? *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 38(10), 901–912. <https://doi.org/10.1080/01434632.2017.1284855>
- Central Bureau of Statistics Aruba [CBS]. (2010). Fifth population and housing census. In *cbs.aw*. Central Bureau of Statistics Aruba. Retrieved September 16, 2023, from <https://cbs.aw/wp/index.php/2012/07/06/census-2010/>
- Cummins, J. (1981). The Role of Primary Language Development in Promoting Educational Success for Language Minority Students. *ResearchGate*.
<https://doi.org/10.13140/2.1.1334.9449>
- Daniel, S. M., & Pacheco, M. B. (2015). Translanguaging practices and perspectives of four multilingual teens. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 59(6), 653–663.
<https://doi.org/10.1002/jaal.500>
- De Graaf, A. G., Delarue, S. D., & De Coninck, K. D. C. (2019). Antwoorden op vragen over omgaan met meertaligheid in het onderwijs in het Nederlandse taalgebied. In *Taalunie.or*. Meertalig.nl, Meertaligheid.be en Nederlandse Taalunie.
- Departamento di Enseñansa. (2007). Eindtermendocument Nederlands: Leerweg mavo. In *ea.aw*. Retrieved September 16, 2023, from <https://www.ea.aw/pages/leerplannen/eindtermen-avo/>
- Departamento di Enseñansa Aruba. (n.d.). Enseñansa na Aruba: Relato estadístico 2016-2017. In *ea.aw*.
- Departamento di Enseñansa Aruba. (2019). Taalbeleid voor een nieuw traject in het avo: adviesnota. In *ea.aw*. Departamento di Enseñansa. Retrieved September 16, 2023, from <https://www.ea.aw/pages/idioma-den-ensenansa-taalbeleid-doc/>
- Dumcius, R., Siarova, H., Balčaitė, I., & Nicaise, I. (2012). Study on educational support for newly arrived migrant children. *ResearchGate*.
<https://www.researchgate.net/publication/274713788>
- Garcia, E. E., & Curry-Rodríguez, J. E. (2000). The Education of Limited English Proficient Students in California Schools: An Assessment of the Influence of Proposition 227 in Selected Districts and Schools. *Bilingual Research Journal*, 24(1–2), 15–35.
<https://doi.org/10.1080/15235882.2000.10162749>
- García, O. (2009). Chapter 8 Education, Multilingualism and Translanguaging in the 21st Century. In *Multilingual Matters eBooks* (pp. 140–158).
<https://doi.org/10.21832/9781847691910-011>
- García, O., & Lin, A. M. Y. (2017). Translanguaging in bilingual education. In *Springer eBooks* (pp. 117–130). https://doi.org/10.1007/978-3-319-02258-1_9

- García, O., & Sylvan, C. E. (2011). Pedagogies and Practices in Multilingual Classrooms: Singularities in Pluralities. *The Modern Language Journal*, 95(3), 385–400. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2011.01208.x>
- García-Mateus, S. (2014). Translanguaging: Language, bilingualism, and education. *Bilingual Research Journal*, 37(3), 366–369. <https://doi.org/10.1080/15235882.2014.965361>
- Grosjean, F. (1997). The bilingual individual. *Interpreting*, 2(1–2), 165. <https://doi.org/10.1075/intp.2.1-2.07gro>
- Inhoudslijnen met aanbodsdoelen*. (n.d.). SLO. <https://www.slo.nl/sectoren/vmbo/digitale-geletterdheid-vmbo/digitale-geletterdheid-vo/inhoudslijnen-doelen/>
- Kambel, E.-R., Kester, Le Pichon-Vorstman, E., & Schmeitz, M. (2018). Omgaan met diversiteit en meertaligheid in het basisonderwijs : Expertisebevordering van de lerarenopleiding. In www.rutufoundation.org. RUTU Foundation. Retrieved July 26, 2023, from <https://www.rutufoundation.org/nieuw-omgaan-met-diversiteit-en-meertaligheid-in-het-basisonderwijs/>
- McCoog, I. J. (2008). 21st Century Teaching and Learning. *eric.ed.gov*. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED502607.pdf>
- Oosterloo, A. O. (2012). Vanzelfsprekend meertalig: Naar meertaligheid in het leerplan – deel 1. *slo.nl*. Retrieved September 16, 2023, from <https://slo.nl/publish/pages/3789/3-5-vanzelfsprekend-meertalig.pdf>
- Otheguy, R., García, O., & Reid, W. (2015). Clarifying translanguaging and deconstructing named languages: A perspective from linguistics. *Applied Linguistics Review*, 6(3), 281–307. <https://doi.org/10.1515/applirev-2015-0014>
- Peters, L. (2020). *Thuistalen in de schakelklas: (Obstakels bij) het inzetten van translanguaging in het Nederlandse voortgezet onderwijs aan nieuwkomersleerlingen*. <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/397238>
- Redactie Neerlandistiek. (2017, December 20). *Dubbelconferentie CARAN Cross Over te Aruba*. Neerlandistiek. <https://neerlandistiek.nl/2017/12/dubbelconferentie-caran-cross-over-te-aruba/>
- Scribbr. (n.d.). *Een introductie tot onderzoeksmethoden | Wij helpen je kiezen*. <https://www.scribbr.nl/category/onderzoeksmethoden/>
- SLO. (n.d.). *21e-eeuwse vaardigheden*. Retrieved September 18, 2023, from <https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/>
- Taalunie. (2019). Raamovereenkomst tussen Nederlandse Taalunie en Aruba op het gebied van de Nederlandse taal in een meertalige omgeving. In taalunie.org.
- Taalunie. (2022, April 26). *Het Nederlands in het voortgezet onderwijs in Aruba : Een onderzoek naar de behoeften en attitudes van docenten 2021/2022 - Taalunie*. Retrieved July 20, 2023, from <https://taalunie.org/actueel/288/het-nederlands-in-het-voortgezet-onderwijs-in-aruba-een-onderzoek-naar-de-behoeften-en-attitudes-van-docenten-20212022#:~:text=In%20februari%202019%20hebben%20Aruba,je%20die%20taal%20bijna%20niet.>
- Thije, J. D. T. (2022). Meertalig perspectief voor de Nederlandse taalbeheersing. *Tijdschrift Voor Taalbeheersing*, 44(1), 3–23. <https://doi.org/10.5117/tvt2022.1.002.thij>

- Van Der Borden, J. (2022). *Didactisch handelen in de meertalige klas*. https://hbo-kennisbank.nl/details/sharekit_hu:oai:surfsharekit.nl:c3ab28fe-2f90-49a2-8244-ed7846534300
- Vogel, S., & Garcia, O. (2017). *Translanguaging*. CUNY Academic Works. Retrieved July 21, 2023, from https://academicworks.cuny.edu/gc_pubs/402/
- Wei, L. (2011). Moment Analysis and translanguaging space: Discursive construction of identities by multilingual Chinese youth in Britain. *Journal of Pragmatics*, 43(5), 1222–1235. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2010.07.035>
- Wei, L., & Garcia, O. (2013). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. Palgrave Pivot.
- Williams, M. W. (2016). *Juffrouw, taalt u met ons mee? Merlynn Williams, Conferentie Neerlandistiek in het Caribisch Gebied 2015 - DBNL*. DBNL. Retrieved September 16, 2023, from https://www.dbnl.org/tekst/_con011201501_01/_con011201501_01_0005.php

Bijlage

Bijlage A: PLT/weekplanning Nederlands

Weekplanning 2020/2021 Nederlands		Periode 2 Docent: XE - RB			
Week	Datum		Stofomschrijving	Thuis voorbereiden	Maken in de klas
48	23 - 27 november 2020	1	H3 Grammatica (1) Zindelen: Lastige onderwerpen vinden en bepalen welk zinsdeel 'wie' en 'wat' zijn. (2) Woordsoorten: de verschillende telwoorden herkennen	H3 Grammatica (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1) Zindelen: Lastige onderwerpen vinden en bepalen welk zinsdeel 'wie' en 'wat' zijn. blz 108 (2) Woordsoorten: de verschillende telwoorden herkennen (hoofd- en rangtelwoorden) blz 111	H3 Grammatica (video's en PPP bekijken) (1) Zindelen: opdr. 2 - 8 blz 108 t/m 110 (2) Woordsoorten: de verschillende telwoorden herkennen: opdr 1-3 blz 111
49	30 nov - 4 december 2020	2	H4 Grammatica (1) Woordsoorten: Onbepaalde voornaamwoorden	H4 Grammatica (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1) Woordsoorten: behandelde woordsoorten herhalen	H4 Grammatica (1) Woordsoorten: : opdr 1 - 3 - 4 - 5 blz 151 - 152 (behalve onbep.vnw)
50	7 - 11 december 2020	3	H3 Spelling (1) Hoofdletters (2) Het voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord	H3 Spelling (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1) Hoofdletters blz 113 (2) Het voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord blz. 115	H3 Spelling (1) Hoofdletters: opdr. 1 - 6 blz. 113 t/m 115 (2) Het voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord: opdr 7 t/m 10 blz 115 t/m 116
51	14 - 18 december 2020	4	H4 Spelling (1) Puntkomma, leestekens bij citaten (directe en indirecte rede) (2) De spelling van de persoonsvorm	H4 Spelling (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1) Puntkomma, leestekens bij citaten(directe en indirecte rede) blz. 153 (2) De spelling van de persoonsvorm blz . 155	H4 Spelling (1) Puntkomma, leestekens bij citaten(directe en indirecte rede): opdr. 1 - 6 blz 153 t/m 155 (2) De spelling van de persoonsvorm: opdr. 7 t/m 10 blz 155 t/m 156
52	21 - 25 december 2021 vakantie		VAKANTIE		
1	28 - 1 januari vakantie		VAKANTIE		
2	vakantie/ 6 jan - 8 jan 2021(3 dgn)	5	Bufferweek om leerstof af te ronden		
3	11 - 15 jan 2021	6	H3 Lezen (1)Tekstverbanden en signaalwoorden (chronologisch, opsommend en tegenstellend)	H3 Lezen (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1)Tekstverbanden en signaalwoorden (chronologisch, opsommend en tegenstellend) blz 87 t/m 88	H3 Lezen (1)Tekstverbanden en signaalwoorden (chronologisch, opsommend en tegenstellend): opdr. 1 - 3 blz 87 t/m 91
4	18 - 22 januari 2021 Toetsweek overige vakken	7	TW-3 overige vakken		
5	25 - 29 januari 2021 toetsweek en inhaal	8	TW-3 inhaal overige vakken		
6	1 - 5 februari 2021	9	H4 Lezen (1) Feiten, meningen en argumenten	H4 Lezen (theorie lezen, video's en PPP bekijken) (1) Feiten, meningen en argumenten blz. 127, 128	H4 Lezen (1) Feiten, meningen en argumenten: opdr. 1-3 blz. 127 t/m 130
7	8 - 12 februari 2021	10	H3 Kijken en luisteren (1) Instructies uitvoeren H4 Kijken en luisteren (1) Discussieprogramma's	H3 Kijken en luisteren (theorie lezen en video's bekijken) (1) Instructies uitvoeren blz. 93 H4 Kijken en luisteren (theorie lezen en video's bekijken) (1) Discussieprogramma's blz. 133	H3 Kijken en luisteren (1) Instructies uitvoeren: opdr. 1-4 blz 93 t/m 94 H4 Kijken en luisteren (1) Discussieprogramma's: opdr. 1 - 4 blz 133 t/m 134
8	15 - 19 februari 2021	11	Bufferweek om leerstof af te ronden		
9	22 - 26 februari 2021	12	Formatieve toets/ reflectie/ leerplan		
10	1 - 5 maart 2021	13	Oefenweek TW-4 leerplan Materiaal staat op classroom		
11	8 - 12 maart 2021	14	TW-4		
12	15- 19 maart 2021	15	TW-4 / inhaal Tw-4 / Dia di Himno & bandera		

Bijlage B: Lesplan

Week 1: Tekstverbanden en signaalwoorden (chronologisch, opsommend en tegenstellend)

Lesdoel	<ol style="list-style-type: none">1. Leerdoel 1: Na afloop van deze les kunnen de leerlingen verschillende soorten tekstverbanden identificeren, zoals chronologische, opsommende en tegenstellende verbanden en kunnen de bijbehorende signaalwoorden herkennen in geschreven teksten.2. Leerdoel 2: Aan het einde van de les zijn de leerlingen in staat om het concept van translanguaging te begrijpen en toe te passen om hun begrip van nieuwe concepten te vergroten. Ze kunnen meerdere talen doelbewust gebruiken om hun kennis te versterken.3. Leerdoel 3: Na het voltooien van deze les hebben de leerlingen hun leesvaardigheid in het Nederlands verbeterd. Ze kunnen geschreven teksten met verschillende tekstverbanden begrijpen, de informatie analyseren en interpreteren om betekenisvolle inzichten te verkrijgen. <p>Het is belangrijk om te benadrukken dat deze leerdoelen niet alleen gericht zijn op het begrijpen van concepten, maar ook op het actief toepassen van de verworven kennis en vaardigheden in praktische situaties.</p>
Lesonderdelen:	Inhoud
Inleiding (10 minuten)	<p>Begin de les door leerlingen te vragen naar hun thuistalen. Moedig hen aan om enkele zinnen in hun thuistaal te delen over iets dat ze recentelijk hebben meegemaakt. Vraag hen vervolgens om dezelfde gebeurtenis in het Nederlands te beschrijven.</p> <p>Introductie van het onderwerp: Tekstverbanden en signaalwoorden (chronologisch, opsommend en tegenstellend)</p> <p>Voorkennis activeren.</p>
Kern (45-60 min) <i>interactief en tussendoor discussie en vragen. De docent loopt rond en bewaakt het proces.</i>	Chronologische verbanden (15 minuten) <p>Uitleg van het chronologische verband met bijbehorende signaalwoorden: vroeger, later, nu, eerste, daarna, vervolgens, nadat, terwijl, dadelijk, intussen, jaartalen en tijdsaanduidingen.</p> <p>Oefening: De leerlingen zitten in groepjes van 3-4 en krijgen per groep een bundel met korte teksten in het Spaans, Engels en Papiamentu met chronologische verbanden. De groep kiest een tekst in de taal die zij het makkelijkste vinden. Ze lezen de tekst en</p>

	<p>moeten de chronologische verbanden markeren. De groepen krijgen beurten om hun bevindingen te delen met de klas.</p> <p>Opsommende verbanden (15 minuten) Uitleg van het opsommende verband met bijbehorende signaalwoorden: ten eerste, ten tweede, om te beginnen, ook (nog), verder, ten slotte, en; getallen (1,2,3), 'dots' (*). Voorbeeldzinnen in Papiamento, Spaans en Engels met vertaling naar het Nederlands.</p> <p>Oefening: De leerlingen krijgen een lijst met punten in de talen Spaans, Engels en Papiamento. Ze gebruiken deze punten om een opsommende alinea in het Nederlands te schrijven. De groepen krijgen beurten om hun bevindingen te delen met de klas.</p> <p>Tegenstellende verbanden (15 minuten) Uitleg van het tegenstellende verband met bijbehorende signaalwoorden: tegenover, maar, hoewel, echter, toch, aan de ene kant...aan de andere kant. Voorbeeldzinnen in Papiamento, Spaans en Engels, met vertaling naar het Nederlands. Voorbeeldzinnen in Papiamento, Spaans en Engels met vertaling naar het Nederlands.</p> <p>Oefening: De studenten krijgen twee tegenstrijdige standpunten in hun moedertaal. Ze moeten een korte dialoog in het Nederlands schrijven waarin deze standpunten worden besproken. De groepen krijgen beurten om hun bevindingen te delen met de klas.</p> <p>Translanguaging (5-10 minuten) Uitleg van translanguaging. Bespreking van de voordelen van translanguaging bij het leren van nieuwe concepten.</p> <p>Opdrachten (10 minuten) Gezamenlijk lezen van een tekst in het Nederlands met verschillende tekstverbanden (uit het boek). Bespreking van de gelezen tekst en identificatie van de tekstverbanden en signaalwoorden.</p>
<p>Afsluiting (5-10 minuten)</p>	<p>De les evalueren en de inhoud van de geleerde concepten samenvatten.</p> <p>Vragenronde: De studenten krijgen de kans om vragen te stellen of hun gedachten te delen.</p>

Week 2: Feiten, Meningen en Argumenten

Lesdoelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leerdoel 4: Na deze les kunnen leerlingen feiten, meningen en argumenten onderscheiden en begrijpen in geschreven teksten. Ze kunnen deze elementen nauwkeurig identificeren en begrijpen hoe ze bijdragen aan de betekenis en het doel van de tekst. 2. Leerdoel 5: Aan het einde van de les zijn leerlingen in staat om translanguaging toe te passen als een strategie om hun begrip van een tekst te vergroten. Ze kunnen bewust meerdere talen inzetten om complexe concepten te verduidelijken en een dieper begrip te bereiken. 3. Leerdoel 6: Aan het einde van deze les hebben leerlingen hun leesvaardigheid en het kritisch denken in het Nederlands versterkt. Ze kunnen geschreven teksten analyseren, evalueren en interpreteren op een manier die hun begrip vergroot en hen in staat stelt om dieper inzicht te krijgen in complexe onderwerpen. <p>Net als de vorige lessen is het belangrijk om op te merken dat deze leerdoelen niet alleen gericht zijn op begrip, maar ook op het actief toepassen en gebruiken van vaardigheden om de leerlingen voor te bereiden op praktische situaties en ‘real world’ contexten.</p>
Lesonderdelen:	Inhoud
Inleiding (10-15 minuten)	Herhaling concept van translanguaging. Introductie van het onderwerp: Feiten, meningen en argumenten. Voorkennis activeren.
Kern (45-60 min) <i>interactief en tussendoor discussie en vragen. De docent loopt rond en bewaakt het proces.</i>	Uitleg van het verschil tussen feiten, meningen en argumenten. Voorbeelden geven van elk in verschillende talen. Feiten (15 min) De leerlingen werken in groepjes van 4-5. De leerlingen krijgen een lijst met feitelijke stellingen over een onderwerp. Ze vertalen de stellingen in Papiamentu, Engels en Spaans. Vervolgens presenteren ze aan de klas. Meningen (15 min) De leerlingen krijgen een lijst met controversiële stellingen. Ze formuleren hun mening (dezelfde groep van 4-5 splitst naar duo's) over elke stelling in Papiamentu, Engels en Spaans en presenteren ze aan de klas. Argumenten (15 min)

	<p>Elke groep krijgt een specifiek onderwerp om over te discussiëren. Elk team moet een argument opstellen en presenteren dat wordt ondersteund door Papiamento, Engels en Spaans. Ze worden aangemoedigd om meertalige citaten, gezegden of spreekwoorden te gebruiken om hun argument te versterken. Voor deze oefening worden mobiele telefoons toegestaan (CB-2C).</p> <p>Opdrachten (15 min) De opdrachten uit het boek klassikaal maken. De leerlingen gebruiken de uitgedeelde aantekeningen als ondersteuning.</p>
<p>Afsluiting (10-15 minuten)</p>	<p>Reflectie en Discussie (5 min) De leerlingen reflecteren samen met de docent op hoe translanguaging hun begrip heeft beïnvloed en hoe het hen heeft geholpen bij het leren van de nieuwe talen. Klassikale discussie over de voordelen en mogelijke uitdagingen van translanguaging.</p> <p>Afsluiting (5-10 min) Samenvatten van de belangrijkste punten van de les en het herhalen van de doelstellingen. Moedig de studenten aan om open te staan voor het gebruik van meerdere talen tijdens hun taalverwervingstraject.</p>

CB-2 Aantekeningen

De aantekeningen staan in 4 verschillende talen: Nederlands (doeltaal), Engels, Spaans en Papiaments.

Nieuw Nederlands: H3 Tekstverbanden en signaalwoorden

Blz. 87-88

Een signaalwoord= een woord dat aangeeft op welke manier de woorden, zinnen en alinea's in de tekst met elkaar samenhangen.

Tekstverband= de samenhang tussen de woorden, zinnen en alinea's.

Soorten signaalwoorden: later, terwijl, ten eerste, ook, maar en toch zijn een aantal voorbeelden.

Door te letten op tekstverbanden begrijp je de tekst beter. Hier volgen de aantekeningen over de drie tekstverbanden in de vier talen.

Er zijn verschillende soorten tekstverbanden. In dit hoofdstuk gaan we (3) drie behandelen:

Chronologisch verband

Taal	Verband	Uitleg	Signaalwoorden	Voorbeeld
NE	Chronologisch verband	Gebeurtenissen in een bepaalde tijdsvolgorde	Vroeger, later, nu, eerste, daarna, vervolgens, nadat, terwijl, dadelijk, intussen. Ook jaartalen (2021) en tijdsaanduidingen (vandaag).	Eerst zet je saldo op je telefoon, daarna zet je je telefoon uit en vervolgens aan en je saldo is er.
PA	Relacion cronologico	Acontecimiento den un secuencia di tempo	Antes, despues, awo, prome, mientras. Fechanan tambe.	Prome bo ta carga bo telefoon cu credito, despues bo ta paga y sende bo telefoon y bo balans tey.
EN	Chronological connectors	Events in a specific time sequence	Previously, later, now, first, next, then, after, while, at once,	First you put credit on your phone, next turn it off and last

			now. Also dates (2021) and time indications (today).	turn it on and your balance is on.
SP	Conectores cronológicos	Acontecimientos en cierta secuencia de tiempo	Antes, después, ahora, primeramente, luego, a continuación, mientras	Primero recargas tu teléfono, después apagas tu teléfono y luego lo prendes y el saldo estará en tu teléfono

Opsommend verband

Taal	Verband	Uitleg	Signaalwoorden	Voorbeeld
NE	Opsommend verband	Geeft aan dat zaken achter elkaar worden opgesomd	Ten eerste, ten tweede, om te beginnen, ook (nog), verder, ten slotte, en; ook getallen (1,2,3) of 'dots'(*).	Tien tips over zakgeld. Zorg ten eerste dat je een vast bedrag aan een zakgeld krijgt, verder moet je vaststellen hoelang je met je geld moet doen en schrijf op wat je moet betalen.
PA	Relacion enumera	Ta inidica cu un asunto ta wordo resumi tras di otro	y, tambe, y ademas, despues, no solamente ... sino, tanto ... como, fuera di	Na prome luga, boso a yega laat; fuera di esey, pa colmo boso a drenta cu hopi bochincha.
EN	Summary	Indicates that things are listed one after the other	Firstly, secondly, to begin, also (still), further, finally, and; also numbers (1,2,3) or "dots" (*).	Ten tips about allowance money. Firstly, make sure you get a fixed amount of pocket money, then you have to determine how long you have to do with your money and write down what you have to pay.
SP	Conectores de secuencia	Indica que se resume asuntos uno tras otro	Primero, en primer lugar, en segundo lugar, para comenzar, después, finalmente, por	10 consejos de como gastar dinero. Primero, asegúrese de obtener una cantidad fija de dinero, también debes determinar

			ultimo y también números (1,2,3)	cuánto tiempo debes durar con el dinero y anotar lo que tienes que pagar.
--	--	--	----------------------------------	---

Tegenstellend verband

Taal	Verband	Uitleg	Signaalwoorden	Voorbeeld
NE	Tegenstellend verband	Geeft zaken aan die tegenovergestelde zijn van elkaar.	Tegenover, ondanks, maar, hoewel, echter, toch, aan de ene kant...aan de andere kant.	Veel jongeren willen graag in de vakantie extra geld verdienen, maar dit jaar was het moeilijk om vakantiewerk te vinden.
PA	Relacion di contradiccion	Ta indica dos asunto cu ta contraste di otro.	Pero, toch, sinembargo, di un banda... di otro banda, en cambio, no obstante, contrario na.	Hopi hoben lo kier gana un tiki sen extra den vakantie, pero esaki ta dificil e aña aki.
EN	Connectors of contrast	Indicates matters that are opposite from each other.	Opposite from, despite, but, although, however, nevertheless, on the one hand ... on the other side.	A lot of young kids would like to earn extra money during vacation but this year it is difficult to find a job.
SP	Conectores de oposición o contraste	Indica relaciones de oposición.	Mas, pero, sino, por el contrario, sin embargo, no obstante, más bien, en cambio.	Muchos jóvenes quieren ganar dinero extra durante las vacaciones, pero este año ha sido difícil encontrar trabajo vacacional.

Nederlands	Spaans	Engels	Papiaments
<p>Een feit is een uitspraak over iets wat waar of onwaar is en wat je kunt controleren.</p> <p>Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Uit een onderzoek naar het gebruik van Facebook blijkt dat veel jongeren er hun hart luchten.</i> <p>Dit is een voorbeeld van een waar feit. Je kunt het controleren door het onderzoeksverslag te lezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Je mag overleggen tijdens een toets of examen.</i> <p>Dit is een voorbeeld van een onwaar feit. Je kunt het controleren door de regels voor toetsen en examens te lezen.</p>	<p>Hechos, opiniones y argumentos</p> <p>Un hecho es un evento, situación o acontecimiento que se puede comprobar. Es real y objetivo.</p> <p>Por ejemplo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un estudio hecho sobre Facebook muestra que muchos de los jóvenes lo usan como un medio para desahogarse. <p>Este ejemplo es un hecho verdadero. Lo puedes comprobar leyendo el informe de investigación.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Puedes discutir/ dialogar durante una prueba o examen. <p>Este ejemplo es de un hecho falso. Lo puedes comprobar leyendo las reglas de pruebas y exámenes.</p>	<p>A fact is a statement about something that is true or false and that you can check.</p> <p>For example:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A study into the use of Facebook shows that many young people vent their hearts out there. <p>This is an example of a true fact. You can check it by reading the research report.</p> <ul style="list-style-type: none"> - You may talk during a test or exam. <p>This is an example of an untrue fact. You can check it by reading the rules for tests and exams.</p>	<p>Un echo ta un ponencia tocante un topico cu bop or prueba si ta berdad of no.</p> <p>Por ehempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un investigacion tocante e uso di Facebook a comproba cu hopi hoben ta expresa nan mes aya riba. <p>Esaki ta un ehempel di un echo cu ta berdad. Bo por bai lese bek den e raport di investigacion.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bo por papia durante un examen. <p>Esaki ta un ehempel di un echo cu no ta berdad. Bo por bai wak e bek den e reglanan di examen.</p>
<p>Een mening of standpunt is een uitspraak over wat iemand vindt van iets of</p>	<p>Un opinión o punto de vista es la expresión sobre lo que alguien piensa de algo o cómo</p>	<p>An opinion or point of view is a statement of what someone</p>	

<p>hoe iemand ergens over denkt. Met een mening of standpunt kun je het eens of oneens zijn.</p> <p>Bijvoorbeeld: – <i>Ik vind het hebben van één echte, goede vriend belangrijk.</i></p> <p>Als je zegt waaróm je een bepaalde mening hebt, gebruik je een argument. Je zegt bijvoorbeeld: – <i>Ik vind het hebben van één echte goede vriend belangrijk</i> (mening), <i>want die kan ik altijd vertrouwen</i> (argument).</p>	<p>alguien piensa sobre algo. Puedes estar de acuerdo o en desacuerdo con la opinión o punto de vista. Por ejemplo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creo que es de gran importancia tener un amigo verdadero. <p>Si dices el por qué de tu opinión, estas usando un argumento. Por ejemplo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creo que es de gran importancia tener un amigo verdadero (opinión), porque siempre puedo confiar en él (argumento) 	<p>thinks about something or how someone feels about something. You can agree or disagree with an opinion or point of view. For example:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I think having one real, good friend is important. <p>When you say why you have a certain opinion, you are using an argument. For example, you say:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I think it is important to have one real good friend (opinion), because I can always trust him (argument). 	
<p>Zo herken je feiten, meningen en argumenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een feit kun je controleren: het is waar of niet waar. • Een mening herken je vaak aan signaalwoorden 	<p>Así puedes identificar un hecho, opinión y argumento.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Un hecho se puede controlar: si es verdadero o falso. • Una opinión muchas veces se puede 	<p>This is how you recognize facts, opinions and arguments</p> <ul style="list-style-type: none"> • You can check a fact: it is true or false. • You often recognize an 	

<p>als <i>ik vind</i> en <i>volgens mij</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een argument herken je vaak aan signaalwoorden als <i>want, omdat, namelijk</i> en <i>immers</i>. 	<p>reconocer por medio de palabras claves como: <i>yo pienso y yo creo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Un argumento muchas veces se puede reconocer por medio de palabras claves como <i>porque, a saber</i> 	<p>opinion by signal words (transitions) like I think and in my opinion.</p> <ul style="list-style-type: none"> • You often recognize an argument by signal words such as because, because, and after all. 	
--	--	---	--

Bijlage D: Enquête: Lesevaluatie met translanguaging

Lesevaluatie klas CB-2A (Ipad-klas)

Tekstverbanden en signaalwoorden: chronologisch, opsommend en tegenstellend
Lezen: feiten, mening en argumenten (les met ondersteuning van translanguaging)

* Indicates required question

1. In welke klas zit je? *

Mark only one oval.

- CB-2A (Ipad klas)
 CB-2C

2. 1. Heb je gemerkt dat je de lesstof beter begrijpt door de lessen met meerdere talen? *

Mark only one oval.

- Ja
 Nee
 Een beetje

3. 2. Heb je tijdens de lessen met verschillende talen nagedacht om tot een antwoord te komen? *

Mark only one oval.

- Ja
 Een beetje
 Niet vaak

4. 3. Voel je dat de lessen met meerdere talen je hebben geholpen om beter met klasgenoten samen te werken? *

Mark only one oval.

- Ja
 Een beetje
 Niet echt

5. 4. Voelde je je comfortabel om mee te doen in deze lessen, omdat je jouw thuishalen mocht gebruiken? *

Mark only one oval.

- Ja, heel erg
 Een beetje
 Nee, niet echt

6. 5. Welke talen heb je het meest gebruikt tijdens deze lessen? Je mag meerdere talen kiezen. *

Check all that apply.

- Papiaments
 Nederlands
 Engels
 Spaans

7. 6. Heb je een andere taal gebruikt dan de bovenstaande talen? *

Zo ja, welke taal? _____

8. 7. Wat vond je het leukst aan deze lessen? *

Check all that apply.

- De verschillende talen gebruiken
 Het begrijpen van moeilijke onderwerpen
 Samenwerken met klasgenoten
 Andere reden: _____

9. 7. Wat vond je het leukst aan deze lessen? *

Andere reden: _____

10. 8. Wil je meer van deze lessen in de toekomst? *

Mark only one oval.

- Ja, graag
 - Nee, het was prima zo
 - Ik weet het niet
-

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms

Bijlage E: Observatieformulier-gebruik translanguaging in de klas

Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Datum:

Lesuur:

Klas:

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen:

Doel van de les:

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X. Het invullen van dit formulier tijdens observaties zal waardevolle gegevens verzamelen en inzicht verschaffen in de ervaringen en betrokkenheid van de leerlingen tijdens het uitvoeren van opdrachten.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	<p>☐ Ja</p> <p>☐ Nee</p> <p>☒ -</p>	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	<p>☐ Spontaan gebruik door...</p> <p>☐ Aangemoedigd door d...</p> <p>☐ In groepsdiscussiestio...</p> <p>☐ Voor individuele opdra...</p> <p>☐ Anders</p> <p>☒ -</p>	

<p>Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?</p>	<p>Actief en enthousiast</p> <p>Gematigd betrokken</p> <p>Weinig betrokkenheid</p> <p>Negatieve reacties</p> <p>Anders</p> <p>- - ✓ -</p>	
<p>Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?</p>	<p>Ja, zeker</p> <p>Een beetje</p> <p>Neutraal</p> <p>Niet echt</p> <p>Niet van toepassing</p> <p>- - ✓ -</p>	
<p>Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguaging-proces?</p>	<p>☐ Papiamentu</p> <p>☐ Nederlands</p> <p>☐ Engels</p> <p>☐ Spaans</p> <p>☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)</p>	
<p>Welke voordelen zien leerlingen in het gebruik van translanguaging tijdens de les?</p>	<p>☐ Het begrijpen van moeilijke concepten</p> <p>☐ Verbeterde communicatie</p> <p>☐ Betere betrokkenheid</p> <p>☐ Groter zelfvertrouwen</p> <p>☐ Andere voordelen (in kolom opmerking)</p>	
<p>Zijn er specifieke uitdagingen of problemen die leerlingen ondervinden bij het gebruik van translanguaging in de klas?</p>	<p>Door korte klassikale gesprekjes, tijdens instructie, uitleg en rondlopen (opdrachten maken)</p>	
<p>Zijn er andere observaties of opmerkingen die relevant</p>		

zijn voor het gebruik van translanguaging in de klas door leerlingen?		
Hoe zou men de algemene ervaring van de leerlingen met het gebruik van translanguaging in deze les kunnen samenvatten?	<p style="text-align: center;"> ☐ Zeer positief ☐ Positief ☐ Neutraal ☐ Gemengd ☐ Negatief </p> <p style="text-align: center;"> ☐ ☒ ☐ </p>	

Reflectie observatie

Bijlage F: Toets nulmeting

Naam: _____ *Klas:* _____

Deze toets bestaat uit twee teksten. Lees de teksten en beantwoord de vragen.

Tekst 1: Waar of niet waar?

Een man in Massachusetts heeft een van de ergste verkeersongelukken ooit veroorzaakt. Hij stopte midden op de snelweg om een Pokémon te vangen. Dit bericht werd vorig jaar op sociale media massaal gedeeld. Het ging als een lopend vuurtje. Wat bleek echter? Het was nepnieuws. Steeds meer mensen vertrouwen online en sociale media als belangrijkste bron voor nieuws.

Sociale media

Via sociale media als Facebook en Twitter kan nepnieuws zich razendsnel verspreiden. Veel volwassenen volgen het nieuws vooral via Facebook. Daar ging het de laatste tijd vaak mis. Tijdens de verkiezingen in de Verenigde Staten werden er bijvoorbeeld negatieve berichten verspreid over de presidentskandidaten. Die werden door veel mensen geloofd en gedeeld. Qua vorm is er bijna geen verschil tussen een normaal nieuwsbericht en een nepbericht. Het verschil zit in de inhoud.

Waarom nepnieuws?

Het doel van een goed nieuwsbericht is het zo neutraal mogelijk brengen van het nieuws. Als je een nieuwsbericht leest op de websites van de grote kranten, dan kun je er wel op vertrouwen dat de journalist zijn werk goed heeft gedaan. Maar bij andere onlinebronnen en op sociale media is dat anders. Mensen verspreiden nepnieuws om verschillende redenen. Bijvoorbeeld om een grap uit te halen. Een tweede reden is om je mening te beïnvloeden en een derde om er geld aan te verdienen. Bedrijven verdienen geld met nepnieuws door de weergave van advertenties op hun website. Hoe meer mensen op de advertentie klikken of hem te zien krijgen, hoe hoger de inkomsten.

Wat doen Facebook en Google eraan?

Websites als Facebook en Google laten computers bepalen wat interessante berichten zijn voor hun gebruikers. Dat gebeurt automatisch. Er wordt daardoor geen onderscheid gemaakt tussen feiten en onzin. Als er vaak wordt geklikt op een bericht of het wordt vaak gedeeld, zie je het bericht dan steeds vaker. Beide bedrijven doen verwoede pogingen om de verspreiding van nepnieuws te voorkomen. Facebook werkt aan een knop om aan te geven dat je denkt dat een bericht verzonnen is. Echte journalisten gaan dan de feiten controleren. En Google verwijdert advertenties op nepnieuwssites. Zo verdienen ze geen geld aan de bezoekers.

Nepnieuws herkennen

Kun jij echt nieuws van nepnieuws onderscheiden? Misschien niet. Het is niet eenvoudig om het verschil tussen echt en nepnieuws te zien. Aan de vorm van een bericht kun je het niet zien. Bovendien heeft ieder mens de neiging om te geloven wat hij leest of hoort. En is het moeilijk om iets wat niet waar is in je brein te veranderen. Wat kun je wel doen?

- Kijk verder dan alleen de titel.
- Check de datum. Is het geen oud nieuws?
- Kijk naar de bronnen. Zoek die op en check of de informatie daar ook te vinden is.
- Op welke website staat het bericht? Wat voor andere berichten staan daarop?
- Check andere (betrouwbare) bronnen. Als het nieuws maar op één plek te vinden is, is het mogelijk nep. Eén bron is geen bron.

Naar: www.volkskrant.nl, nos.nl, fd.nl, www.nrc.nl, www.radar.avrotros.nl, www.metronieuws.nl

Vragen

1. Heb je zelf weleens meegemaakt dat je nepnieuws geloofde? Heb je het bericht verder verspreid? Hoe voelde je je toen je erachter kwam dat het nepnieuws was?

2. Wat kun je uit de tekst afleiden over echt nieuws? Waaraan kun je echt nieuws herkennen?

3. Wat betekent *neutraal* (r. 15)?

- A. kort en duidelijk
- B. met alleen feiten
- C. met alleen meningen
- D. uitgebreid

4. Lees r. 15-17. Welke signaalwoorden voor een tegenstelling ben je tegengekomen?

5. Lees r. 18-21. Waarom verspreiden mensen nepnieuws?

6. Lees r. 23-25. Hoe komt het dat er op Facebook en Google geen onderscheid wordt gemaakt tussen feiten en onzin?

7. Lees r. 31-34. Waarom is het moeilijk om nepnieuws te herkennen? Noem twee dingen.

8. Aan welk signaalwoord kun je zien dat hier een opsomming wordt gegeven?

9. Wat betekent *de neiging hebben om* (r. 33)?

- A. een sterke druk voelen
- B. weinig energie hebben
- C. het heel vervelend vinden
- D. een sterke wil hebben

Tekst 2: Best Of...

[1] Iedere topartiest verdient na drie albums een 'Best Of'. Dat geldt blijkbaar ook als je de bestverkopende dansgame ooit bent. Op de Just Dance Best Of staan 'de beste' 25 nummers. (Door Peter Smolders)

[2] Just Dance Best Of

Cijfer: 7

Plus: leuke nummers, goede besturing

Min: Er is weinig nieuws

Prijs: €30

Console: Wii, PS4

Moderne artiesten

[3] Wat kan ik je vertellen over deze game? Dat hangt er nogal vanaf of je de eerste drie delen gespeeld hebt of niet. Is dat zo, dan ken je de routine. Je doet de dansers op het scherm na met de Wiimote in de hand en scoort zo punten. Het is natuurlijk lastig vast te stellen of de 25 nummers op deze game ook echt de beste zijn. Dat is nooit *officieel* vast te stellen, maar de collectie is inderdaad leuk, met allerlei liedjes van moderne artiesten als Katy Perry en iets oudere als Jamiroquai. Maar heb je één van die eerdere games, dan is dit exemplaar een beetje onnodig. Met maar twee nummers die niet eerder voor de Wii verschenen, is dit spel dan zelfs de beschaafde prijs van dertig euro niet waard. Heel anders wordt het als je nog geen enkele dansgame hebt en graag eens aan een dansgame zou beginnen. Dan is dit misschien wel de beste keus van dit moment.

[4] Ik vind dat de makers na drie delen de besturing goed onder de knie hebben, want de bewegingen zien realistisch uit, de achtergronden bewegen goed mee en het is gemakkelijk om naar een ander dansnummer te gaan.

[5] Bovendien is de selectie aan nummers beter dan in welke andere game voor de Wii ook. Niet voor niets gingen de games uit deze serie al meer dan 25 miljoen keer over de toonbank.

[6] Heel simpel dus: heb je al minstens één Just Dance-game? Laat de nieuwe game dan lekker in de winkel liggen. Maar wil je je eerste stapjes op de Wii-dansvloer zetten en zoek je de beste manier om dat te doen? Prima. Dan mag je een punt optellen bij het cijfer dat deze game krijgt en dertig euro uit je portemonnee halen.

Naar: www.sevendays.nl, op 11 juni 2012

Vragen

1. Waarmee kun je eens of oneens zijn?
 - A een argument
 - B een feit
 - C een mening
2. Het woord ‘namelijk’ is een signaalwoord voor:
 - A een argument
 - B een feit
 - C een mening
3. Wat is het onderwerp van tekst 1?
 - A bestverkopende dansgame
 - B Just Dance Best Of

- C moderne artiesten
- D topartiest

4. Noteer de mening uit alinea 4.

5. Welke drie argumenten worden bij de mening uit alinea 4 gegeven?

- a. _____
- b. _____
- c. _____

6. Aan welk signaalwoord uit alinea 4 herken je het argument van de schrijver?

Is de uitspraak over alinea 5 juist of onjuist?

7. In alinea 4 staan alleen feiten.

- A. Juist
- B. Onjuist

8. Wie zou dit spel moeten kopen volgens de schrijver?

9. Wat staan er vooral in tekst 1?

- A. Feiten
- B. Meninge
- C. feiten en meninge
- D. geen van beide

10. Wat is het doel van de tekst?

- A. een mening geven
- B. iets laten doen
- C. iets uitleggen/instrueren
- D. informeren

Bijlage G: Nameting-eindtoets

Naam: _____ *Klas:* _____

Deze toets bestaat uit twee teksten. Lees de teksten en beantwoord de vragen.

Tekst 1: Geen energiedrankjes meer onder de 18?

Energiedrankjes mogen niet verkocht worden aan jongeren onder de 18 jaar. Daar pleiten kinderartsen voor. Ze zien namelijk steeds meer jonge patiënten met klachten als rusteloosheid, moeheid en hartritmestoornissen. Steeds vaker blijkt energiedrank de boosdoener.

Energiedrankjes staan in de supermarkt gewoon naast de

Grote zorgen

De Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK) maakt zich grote zorgen. Want jongeren drinken steeds meer energiedrank. Met name tieners vanaf 12 jaar drinken soms wel zes blikjes of meer per dag. Sommigen komen vervolgens met klachten op de Eerste Hulp terecht. Zo belandde een meisje van 12 jaar met epileptische aanvallen in het ziekenhuis. Er was geen duidelijke oorzaak te vinden voor haar klachten. Totdat bleek dat ze veel energiedrankjes dronk. Daarom wil de NVK de verkoop van de blikjes aan jongeren onder de 18 jaar verbieden.

Cafeïne en suiker

Wat is er zo slecht aan energiedrankjes? Eén blikje van 25 cl bevat zo'n 80 milligram cafeïne en zes klontjes suiker. Het hoge suikergehalte zorgt ervoor dat je kunt uitdrogen. Je darmen nemen namelijk minder vocht op als je veel suikers binnenkrijgt. Van de suiker word je bovendien dik. Ook is veel suiker slecht voor je tanden. Door de cafeïne in energiedrank verlies je bovendien vocht. In één blikje zit twee keer zoveel cafeïne als in een glas cola.

Verbod

Waarom is een verbod nodig volgens de kinderartsen? Het is bekend dat er in de blikjes te veel cafeïne, suiker en taurine zit. Maar er is geen uitgebreid onderzoek gedaan naar het effect van deze stoffen bij een kind. 'Dit is geen onschuldige frisdrank,' stelt kinderarts De Jong-Van Kempen. 'Ook op scholen wordt dat steeds vaker gesignaleerd. Op steeds meer scholen zijn de energiedrankjes al uit de automaten gehaald, omdat de kinderen zich niet kunnen concentreren. Een verbod is nodig. Dan worden ouders en kind aan het denken gezet. Vroeger was het ook normaal om op jonge leeftijd alcohol te drinken. Maar nu weten we hoe schadelijk dat is.'

Ouders

Gaat een verbod niet te ver? Het Voedingscentrum geeft nu al het advies om onder de 13 jaar geen energiedrank te drinken. Tussen de 13 en 18 jaar mag je maximaal één blikje per dag. Op de blikjes staat een waarschuwing: 'Niet aanbevolen voor kinderen'. Kinderartsen vinden dat niet genoeg. Naast rusteloosheid en hartritmestoornissen zien zij steeds meer andere

klachten bij kinderen. Die zijn uiteindelijk ook vaak te wijten aan energiedrankjes. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) vindt een verbod van energiedrankjes onder de 18 jaar echter geen oplossing. Het ministerie vindt het namelijk de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders moeten hun kinderen op de gevaren van energiedrank wijzen. Ook scholen en sportverenigingen kunnen daarin een rol spelen.

Naar: www.ad.nl, www.nos.nl

Vragen

1. Hoe vaak drink je zelf energiedrank?
 - a. nooit
 - b. soms
 - c. vaak

2. Op de blikjes staat nu: Niet aanbevolen voor kinderen. Wat betekent dat?
 - a. niet uitgetest door kinderen
 - b. niet aangeraden voor kinderen
 - c. niet nodig voor kinderen
 - d. niet lekker voor kinderen

3. Is je mening over het drinken van energiedrankjes veranderd na het lezen van de tekst? Ja/nee, want _____

4. Noem twee signaalwoorden die bij een chronologisch verband gebruikt worden.
 - a. _____
 - b. _____

5. In het stukje **Cafeïne en suiker** staat een **opsomming** van de redenen waarom (de) suiker (in energiedrankjes) slecht voor je is. Welke drie redenen zijn dat?
 - a. _____
 - b. _____
 - c. _____

6. Welke signaalwoorden voor een opsomming ben je tegengekomen?

7. Waarom zijn de energiedrankjes op steeds meer scholen al uit de automaten gehaald (r. 28-29)?

8. In r. 30-31 staat een tegenstelling. Aan welk signaalwoord kun je dat zien?

9. Het ministerie vindt dat ouders, scholen en sportverenigingen kinderen moeten wijzen op de gevaren van energiedrank. Geef een voorbeeld hoe dat zou kunnen of hoe dat al gebeurt.

Tekst 2: Beste ooit!

[1] Achteroverleunen? De makers van de FIFA-reeks kennen dat woord niet eens. De nieuwste game bevat heel veel nieuws. Bijna zo veel dat je de oude foutjes vergeet.

Door: Peter Smolders

[2] FIFA

Cijfer: 9

Plus: veel vernieuwing, mooie menu's, enorm compleet

Min: een paar oude gebreken blijven

Prijs: €30 tot €60 euro

Console: PS3, PS4, Xbox 360, Xbox One, PC

[3] Wat betreft de verschillende speelmogelijkheden vind ik het spel erg compleet. Je kunt namelijk in de huid van een trainer kruipen, je kunt zelf een speler zijn en je eigen team samenstellen. En dat is nog lang niet alles.

[4] In dit spel, dat een binnen een jaar na de vorige uitgave uitkwam, zit zoveel nieuws dat je maanden nodig hebt om er alles uit te halen. Zo krijg je tijdens het spelen uitslagen van echte wedstrijden te zien en verdienen je 'punten' voor de club waar je in het echt fan van bent.

Het echte voetbal

[5] Het aanbod van het spel is overzichtelijk weergegeven in de menu's, die veel duidelijker zijn dan vorig jaar. Ook andere missers van de vorige editie, zoals het ontbreken van een goed scoutingstelsysteem, zijn weggepoetst. Maar de grootste veranderingen merk je pas als je echt een wedstrijd speelt. Het nieuwe dribbelsysteem en een compleet nieuwe manier van verdedigen zijn een grote vooruitgang. Het nadeel hiervan is wel dat je er even mee moet oefenen. Je hebt de nieuwe technieken niet zomaar onder de knie. Maar als het lukt, dan benader je het echte voetbal zoals nooit tevoren.

[6] Deze FIFA vind ik de beste ooit. Gek genoeg zijn de enige klachten die ik heb, dezelfde als vorige jaren. Het gat tussen de moeilijkheidsgraden 'semi pro' en 'pro' blijft enorm: de eerste is frustrerend gemakkelijk, de tweede frustrerend moeilijk. Dat zou dichterbij elkaar moeten liggen of je zou een extra moeilijkheidsgraad moeten toevoegen. Verder zijn de laadtijden enorm lang als je de gewone carrière speelt. Het zijn die langlopende gebreken waar nu echt aan gewerkt moet worden. Als dat gebeurt, krijgt de volgende FIFA straks een tien, want met alle toevoegingen en de oneindige keuzevrijheid is dit los van die foutjes zo ongeveer de perfecte voetbalgame geworden.

Naar: www.sevendays.nl, op 11 juni 2012

Vragen

1 Wat kun je controleren?

- A een argument
- B een feit
- C een mening

2 Het woord 'omdat' is een signaalwoord voor:

- A een argument
- B een feit
- C een mening

3 Wat is het onderwerp van tekst 1?

- A computerspel
- B *FIFA*
- C nieuwe game
- D oude foutjes

4 Noteer de mening uit alinea 3.

5 Welke argumenten worden bij de mening uit alinea 3 gegeven?

6 Aan welk signaalwoord uit alinea 3 herken je het argument van de schrijver?

Is de uitspraak over alinea 4 juist of onjuist?

7 In alinea 4 staan alleen feiten.

- A juist
- B onjuist

8 In welke alinea's worden nadelen van *FIFA* genoemd?

- A alinea 2 en 3
- B alinea 4 en 5
- C alinea 4, 5 en 6
- D alinea 5 en 6

9 Wat staan er vooral in tekst 1?

- A feiten
- B meningen
- C feiten en meningen
- D geen van beide

10 Wat is het doel van de tekst?

- A een mening geven
- B iets laten doen
- C iets uitleggen/instrueren
- D informeren

Bijlage H: Resultaten voor- en nameting (CB2ABC)

Resultaten toetsen voor- en nameting

Datum	CB-2A		CB-2B		CB-2C			
	1/6/2021	23-Feb-21	6-Jan-21	23-Feb-21	7-Jan-21	23-Feb-21		
Code	Voormeting	Nameting	Code	Voormeting	Nameting	Code	Voormeting	Nameting
1001	4.5	5.7	1001	3.6	5.7	0001	3.3	4.5
1002	6.2	7.1	1002	1.0	2.5	0002	2.2	5.9
1003	4.8	1.6	1003	3.0	5.1	0003	4.2	3.3
1004	5.7	6.5	1005	3.9	3.6	0004	4.5	6.5
1005	5.7	5.7	1006	3.9	3.6	0005	5.1	6.5
1006	3.6	1.9	1007	1.0	4.2	0006	3.0	4.5
1007	3.3	5.4	1008	3.9	3.9	0007	2.5	3.3
1008	2.2	5.4	1010	2.5	2.7	0008	4.5	5.4
1010	4.5	4.2	1011	3.3	3.6	0009	5.1	5.4
1011	5.1	6.2	1012	4.8	3	0010	3.0	6.5
1012	5.1	5.9	1013	1.6	2.5	0011	5.1	6.2
1013	4.8	3.3	1014	3.9	2.5	0012	3.9	4.5
1014	1.0	1.9	1015	3.6	5.4	0013	4.8	5.1
1015	5.7	6.8	1016	4.2	3	0015	2.5	6.2
1016	5.4	3.6	1017	2.5	2.7	0017	3.9	3.6
1017	4.5	5.1	1018	3.0	3.3	0018	3.0	3.6
Gemiddelde	4.5	4.8	1019	4.8	4.8	0019	3.9	7.4
SD	1.4	1.8	1020	3.3	3.3	0021	3.9	6.2
			1021	3.3	3.9	0022	5.7	5.1
			1022	4.8	4.5	0024	5.9	7.1
			Gemidd	3.3	3.7	Gemidd	4.0	5.3
			SD	1.1	1.0	SD	1.1	1.3

	CB-2A		CB-2A	
	Gemiddelde	SD	Gemiddeld	SD
Voormeting	4.5	1.4	4.0	1.1
Nameting	4.8	1.8	5.3	1.3

Bijlage I: Alle ingevulde observatieformulieren

1. Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 26 januari 2021

Lesuur: 4e en 5e lesuur

Klas: CB-2A

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 18

Onderwerp: Tekstverbanden en signaalwoorden

Tijdsduur: 90 minuten (blokkur)

Doel van de les:

- Kennis verwerven van verschillende soorten tekstverbanden en signaalwoorden.
- Inzicht krijgen in het gebruik van translanguaging om begrip te vergroten.
- Verbeteren van leesvaardigheid in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja ▾	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Spontaan gebruik door leerlingen ▾ HHH → bespreken de teksten in groepen en gebruiken	Ze zijn zich niet ervan bewust dat ze bezig zijn met translanguaging.
Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?	Actief en enthousiast ▾	Ze vinden het leuk om andere talen te gebruiken tijdens de lessen Nederlands. Ze durven mee te doen.
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Ja, zeker ▾	Ik merk dat ze beter meedoen en tonen meer zelfvertrouwen wanneer ze een

		vraag moeten beantwoorden..
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguagingproces?	☒ Papiamentu <i>+++</i> ☐ Nederlands ☒ Engels <i> </i> ☒ Spaans <i> </i> ☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)	Nederlands is de doeltaal en instructietaal, maar niet de taal die de leerling kiest om te gebruiken in de klas.
Welke voordelen zien leerlingen in het gebruik van translanguaging tijdens de les?	☒ Het begrijpen van moeilijke concepten ☒ Verbeterde communicatie ☒ Betere betrokkenheid ☒ Groter zelfvertrouwen ☒ Andere voordelen (in kolom opmerking)	
Zijn er specifieke uitdagingen of problemen die leerlingen ondervinden bij het gebruik van translanguaging in de klas?	Door korte klassikale gesprekjes, tijdens instructie, uitleg en rondlopen (opdrachten maken)	Ze voelen dat ze worden gehoord en ondersteund. Volgens een aantal leerlingen is het heel moeilijk om de lessen Nederlands te volgen. De leerlingen blijven aangeven dat de inhoud heel moeilijk is. Maar als docent moet je met de methode oefenen, omdat de teksten en opdrachten op de toetsen uit de methode komen.
Zijn er andere observaties of opmerkingen die relevant zijn voor het gebruik van translanguaging in de klas door leerlingen?	<i>+++</i> <i>aanmoedigt door de docent</i> <i>* beetje ba</i>	Aan het begin waren de leerlingen huiverig om de andere talen te gebruiken. Ze zijn gewend aan de

		regel: als je in de les Nederlands bent dan moet je Nederlands spreken. Na de uitleg over translanguaging raakte ze vertrouwd met het idee.
Hoe zou men de algemene ervaring van de leerlingen met het gebruik van translanguaging in deze les kunnen samenvatten?	Positief ▾	

Reflectie observatie

Los van de lesinhoud viel me op dat er een andere sfeer heerste. Tijdens de oefeningen (zie lesopzet) namen de leerlingen actiever deel. Ze kregen de kans om hun thuishalen te gebruiken en probeerden snel hun argumenten naar het Nederlands te vertalen. Hoewel niet foutloos, bood dit mij de gelegenheid om correcties aan te brengen. Ik kon zelfs enkele aspecten van spelling en grammatica uitleggen, zoals de vervoeging van werkwoorden (zowel sterke als zwakke) en zinsvolgorde. Deze les was voor mij een bron van inspiratie en ik hoop dat dit soort interacties altijd kunnen plaatsvinden.

2. Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 29 januari 2021

Lesuur: 1e en 2e lesuur

Klas: CB-2C

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 22

Onderwerp: Tekstverbanden en signaalwoorden

Tijdsduur: 90 minuten (blokkuur)

Doel van de les:

- Kennis verwerven van verschillende soorten tekstverbanden en signaalwoorden.
- Inzicht krijgen in het gebruik van translanguaging om begrip te vergroten.
- Verbeteren van leesvaardigheid in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja ▾	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Spontaan gebruik door leerlingen ▾ +++ ++ II +++ aangemoedigd door de docent	Ze zijn zich niet ervan bewust dat ze bezig zijn met translanguaging.
Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?	Weinig betrokkenheid ▾	Ze vinden het leuk om andere talen te gebruiken tijdens de lessen Nederlands, maar ze durven niet mee te doen.
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Een beetje ▾	Moeilijk om de leerlingen aan het woord te krijgen.
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguagingproces?	☒ Papiamentu +++ ++ ☐ Nederlands ☒ Engels +++ ☒ Spaans II ☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)	Nederlands is de doeltaal en instructietaal, maar niet de taal die de leerling kiest om te gebruiken in de klas.
Welke voordelen zien leerlingen in het gebruik van translanguaging tijdens de les?	☒ Het begrijpen van moeilijke concepten ☒ Verbeterde communicatie ☒ Betere betrokkenheid ☒ Groter zelfvertrouwen	Door veel door te vragen hebben zij mijn vragen beantwoord.

	☐ Andere voordelen (in kolom opmerking)	
Zijn er specifieke uitdagingen of problemen die leerlingen ondervinden bij het gebruik van translanguaging in de klas?	Door korte klassikale gesprekjes, tijdens instructie, uitleg en rondlopen (opdrachten maken)	Ze durven de Nederlandse taal niet te gebruiken. Ze vinden de inhoud moeilijk en saai. Maar (net als CB-2 A) als docent moet je met de methode oefenen, omdat de teksten en opdrachten op de toetsen uit de methode komen. Ze vinden de opdrachten ook moeilijk.
Zijn er andere observaties of opmerkingen die relevant zijn voor het gebruik van translanguaging in de klas door leerlingen?		Aan het begin waren de leerlingen huiverig om de andere talen te gebruiken. Ze zijn gewend met de regel: als je in de les Nederlands bent dan moet je Nederlands spreken. Na de uitleg over translanguaging raakte ze vertrouwd met het idee.
Hoe zou men de algemene ervaring van de leerlingen met het gebruik van translanguaging in deze les kunnen samenvatten?	Gemengd ▾	Het was moeilijk om de leerlingen te motiveren om te werken. Ze waren niet geïnteresseerd.

Reflectie observatie

Deze specifieke klas bleek een uitdaging te zijn. Hoewel ze deelnamen, vergde het veel van mijn energie en doorzettingsvermogen. De leerlingen ervaren Nederlands als saai en lijken de taal weinig kansen te geven. Niettemin waren er enkele groepen die actief hebben deelgenomen. Ik kijk ernaar uit dat de volgende les soepeler verloopt en dat ze toch enige waardevolle inzichten uit deze les meenemen.

3. Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 1 februari 2021

Lesuur: 4e en 5e lesuur

Klas: CB-2A

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 18

Onderwerp: Feiten, mening en argumenten

Tijdsduur: 90 minuten (blokkuur)

Doel van de les:

- Begrijpen en onderscheiden van feiten, meningen en argumenten in een tekst.
- Toepassen van translanguaging (gebruik van meerdere talen) om begrip te vergroten.
- Versterken van leesvaardigheid en kritisch denken in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja ▾	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Anders ▾ ### ### ### spontaan * Engels * Papiaments >### aangemoedigd door de docent	De leerlingen hebben vorige week met translanguaging geoefend, dus ze doen nu bewust mee.

Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?	Actief en enthousiast ▾	
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Ja, zeker ▾	
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguaging-proces?	☒ Papiamentu ### ☐ Nederlands ☒ Engels ### ☒ Spaans II >5 aangebedigd door docent ☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)	
Welke voordelen zien leerlingen in het gebruik van translanguaging tijdens de les?	☒ Het begrijpen van moeilijke concepten ☒ Verbeterde communicatie ☒ Betere betrokkenheid ☒ Groter zelfvertrouwen ☐ Andere voordelen (in kolom opmerking)	
Zijn er specifieke uitdagingen of problemen die leerlingen ondervinden bij het gebruik van translanguaging in de klas?	Door korte klassikale gesprekjes, tijdens instructie, uitleg en rondlopen (opdrachten maken)	De leerlingen hebben moeite hun mening te ondersteunen met argumentatie. Ze raken in de war.
Zijn er andere observaties of opmerkingen die relevant zijn voor het gebruik van translanguaging in de klas door leerlingen?		Ik heb opgemerkt dat de leerlingen echt bezig waren met de les. Ze kletsen veel, maar het heeft te maken met de les.
Hoe zou men de algemene ervaring van de leerlingen met het gebruik van translanguaging in deze les kunnen samenvatten?	Positief ▾	De leerlingen moeten eraan wennen. Om de talen echt als ondersteuning te gebruiken en niet gewoon vertalen.

Reflectie observatie

De les verliep soepel en er was tijd over. We voerden een discussie over de rol van verschillende talen binnen de schoolcontext. Een aanzienlijk aantal leerlingen gaf aan de voorkeur te geven aan vakken in het Engels. Opmerkelijk genoeg gaven veel leerlingen echter toe dat ze Engels ook als uitdagend ervaren. Desondanks voelen ze zich comfortabeler om Engels te spreken dan Nederlands.

4. Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 4 februari 2021

Lesuur: 1e en 2e lesuur

Klas: CB-2C

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 18

Onderwerp: Feiten, mening en argumenten

Tijdsduur: 90 minuten (blokkuur)

Doel van de les:

- Begrijpen en onderscheiden van feiten, meningen en argumenten in een tekst.
- Toepassen van translanguaging (gebruik van meerdere talen) om begrip te vergroten.
- Versterken van leesvaardigheid en kritisch denken in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja ▾	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Aangemoedigd door docent voor begrip ▾ > 10 Talen: EN SP PA	Ik heb ze weer verteld waarom het zo belangrijk is dat ze meedoen.
Hoe reageren de leerlingen op het	Weinig betrokkenheid ▾	Ze begrepen wat er van hen werd

gebruik van translanguaging in de klas?		verwacht en hebben toch beter meegedaan.
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Ja, zeker ▾	De leerlingen deden beter mee en beantwoorden vragen en gaven hun mening.
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguaging-proces?	☒ Papiamentu HH II ☐ Nederlands ☒ Engels HH ☒ Spaans ☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)	> 10 keer
Welke voordelen zien leerlingen in het gebruik van translanguaging tijdens de les?	☒ Het begrijpen van moeilijke concepten ☒ Verbeterde communicatie ☒ Betere betrokkenheid ☒ Groter zelfvertrouwen ☐ Andere voordelen (in kolom opmerking)	
Zijn er specifieke uitdagingen of problemen die leerlingen ondervinden bij het gebruik van translanguaging in de klas?	Door korte klassikale gesprekjes, tijdens instructie, uitleg en rondlopen (opdrachten maken)	Nadat ze een waarschuwing hebben gekregen, werden ze mondig en deden echt kritisch mee met de discussie en de opdrachten.
Zijn er andere observaties of opmerkingen die relevant zijn voor het gebruik van translanguaging in de klas door leerlingen?		Het kostte een beetje inspanning van mijn kant, maar het ging beter.
Hoe zou men de algemene ervaring van de leerlingen met het	Positief ▾	Net als de andere klas moeten de leerlingen eraan

gebruik van translanguaging in deze les kunnen samenvatten?		wennen. Om de talen echt als ondersteuning te gebruiken en niet gewoon vertalen.
---	--	--

Reflectie observatie

De les verliep soepel en er was tijd over. We voerden een discussie over de rol van verschillende talen binnen de schoolcontext. Een aanzienlijk aantal leerlingen gaf aan de voorkeur te geven aan vakken in het Engels. Opmerkelijk genoeg gaven veel leerlingen echter toe dat ze Engels ook als uitdagend ervaren. Desondanks voelen ze zich comfortabeler om Engels te spreken dan Nederlands.

Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 28 januari 2021

Lesuur: 1e en 5e lesuur

Klas: CB-2B

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 20

Onderwerp: Tekstverbanden en signaalwoorden (geen ondersteuning van translanguaging)

Tijdsduur: 90 minuten (blokkuur)

Doel van de les:

- Kennis verwerven van verschillende soorten tekstverbanden en signaalwoorden.
- Inzicht krijgen in het gebruik van translanguaging om begrip te vergroten.
- Verbeteren van leesvaardigheid in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Spontaan gebruik door leerlingen	Ze zijn zich niet ervan bewust dat ze bezig zijn met translanguaging.
Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?	Anders	De leerlingen krijgen traditioneel les. Instructietaal Nederlands en alle opdrachten uit het boek.
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Niet van toepassing	Moeilijk om de leerlingen aan het woord te krijgen.
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguagingproces?	☒ Papiamentu ☐ Nederlands ☒ Engels ☒ Spaans	Nederlands is de doeltaal en instructietaal, maar niet de taal die de leerling kiest om te

Observatieformulier - Gebruik van translanguaging in de klas

Dit observatieformulier dient als een praktische leidraad voor het evalueren van het huidige gebruik van translanguaging op school X.

Datum: ma. 1 februari 2021

Lesuur: 1e en 5e lesuur

Klas: CB-2B

Docent: SS

Aantal aanwezige leerlingen: 22

Onderwerp: Feiten, mening en argumenten (geen ondersteuning van translanguaging)

Tijdsduur: 90 minuten (blokuur)

Doel van de les:

- Begrijpen en onderscheiden van feiten, meningen en argumenten in een tekst.
- Toepassen van translanguaging (gebruik van meerdere talen) om begrip te vergroten.
- Versterken van leesvaardigheid en kritisch denken in het Nederlands.

Aspecten van observatie: Translanguaging in de klas, betrokkenheid en ervaringen van de leerlingen.

Indicator	Observatie	Opmerkingen
Wordt translanguaging gebruikt door leerlingen tijdens deze les?	Ja	
Op welke manier wordt translanguaging toegepast?	Spontaan gebruik door leerlin...	Niet bewust. Gebruiken andere talen om te argumenteren en meningen te uiten.
Hoe reageren de leerlingen op het gebruik van translanguaging in de klas?	-	nvt
Ervaren de leerlingen dat het gebruik van translanguaging hen helpt bij een beter begrip van de lesstof?	Niet van toepassing	
Welke talen worden het meest gebruikt door de leerlingen tijdens het translanguaging-proces?	☒ Papiamentu ☐ Nederlands ☒ Engels ☒ Spaans ☐ Andere taal (specificeer in kolom opmerking)	

Bijlage J: Reflecties

Reflectie week 1 CB-2A en CB-2C

Situatie

In de lessen die werden geobserveerd in de klassen CB-2A en CB-2C was het doel om de leerlingen kennis te laten verwerven over verschillende soorten tekstverbanden en signaalwoorden. Daarnaast was er ook een focus op het vergroten van het begrip door het gebruik van translanguaging en het verbeteren van de leesvaardigheid in het Nederlands.

Taak

De taak voor deze lessen was tweeledig. Enerzijds was het doel om de leerlingen vertrouwd te maken met diverse tekstverbanden en signaalwoorden, wat cruciaal is voor hun begrip van geschreven teksten. Anderzijds werd er gestreefd naar het inzetten van translanguaging, waarbij leerlingen werden aangemoedigd om hun thuistalen te gebruiken om begrip en participatie te vergroten.

Actie

Om deze taak te vervullen, werd in beide klassen een interactieve aanpak gehanteerd. Leerlingen werden aangemoedigd om actief deel te nemen aan oefeningen en discussies over tekstverbanden en signaalwoorden. Translanguaging werd ingevoerd als strategie om het begrip te vergroten. De leerlingen kregen teksten in de 4 verschillende talen om te oefenen. Ze mochten hun ideeën en argumenten eerst in hun thuistaal bespreken, formuleren en vervolgens naar het Nederlands te vertalen. Dit bood hen een comfortabele brug om complexe concepten te begrijpen en te internaliseren.

Resultaat

In klas CB-2A was er een opmerkelijke verandering in de sfeer van de les. Leerlingen namen actiever deel aan de oefeningen en het gebruik van translanguaging vergrootte hun betrokkenheid. Fouten werden aangegrepen als leermomenten voor taalcorrectie en grammaticale uitleg, wat leidde tot een inspirerende en productieve leservaring.

In klas CB-2C was het resultaat uitdagender. Hoewel sommige leerlingen nog steeds weerstand vertoonden tegen het gebruik van het Nederlands, waren er groepen die wel actief deelnamen. Dit benadrukte de variabele attitudes ten opzichte van taalgebruik en de noodzaak om verschillende strategieën te hanteren om betrokkenheid te vergroten.

Reflectie

Deze observatie illustreert het potentieel van het gebruik van translanguaging als een waardevol hulpmiddel om begrip en betrokkenheid te vergroten. Het geeft aan dat de benadering succesvol kan zijn, maar ook dat het belangrijk is om rekening te houden met individuele leerlingen en hun attitudes. Het moet duidelijk zijn wanneer de thuistalen gebruikt mogen worden. Ik heb het gevoel dat de leerlingen te comfortabel zijn geworden en hebben het doel van het gebruik van de talen vergeten. Volgende keer moet ik de doelen over de les en het gebruik van thuistalen herhalen.

Reflectie week 2 CB-2A en CB-2C

Situatie

In de lessen gegeven aan de klassen CB-2A en CB-2C stond het begrijpen en onderscheiden van feiten, meningen en argumenten in een tekst centraal. Het doel was om door middel van het gebruik van meerdere talen (translanguaging) het begrip te vergroten, de leesvaardigheid te versterken en het kritisch denken in het Nederlands te bevorderen.

Taak

Mijn taak als docent was om de leerlingen te begeleiden in het analyseren van teksten, het herkennen van verschillende taalaspecten en het begrijpen van feitelijke informatie, meningen en argumentatieve elementen. Ik moest ook strategieën implementeren om de leerlingen actief te betrekken en gebruik te maken van hun meertalige achtergronden om het begrip te vergemakkelijken.

Actie

Om dit te bereiken, faciliteerde ik interactieve discussies over het gebruik van verschillende talen in de schoolcontext. Ik moedigde de leerlingen aan om hun perspectieven te delen en gebruik te maken van hun thuis talen. Tijdens deze discussies analyseerden we samen teksten en identificeerden we feitelijke informatie, meningen en argumenten. Ik stelde ook vragen om kritisch denken aan te moedigen. De leerlingen deelden hun meningen, argumenten en mochten dit in hun thuis talen doen.

Resultaat

De lessen verliepen over het algemeen soepel en er was zelfs tijd over. De discussies over meertaligheid waren boeiend en gaven inzicht in de voorkeur van veel leerlingen voor vakken in het Engels, ondanks de uitdagingen die ze bij het beheersen van deze taal ervaren. De leerlingen gaven aan zich meer op hun gemak te voelen bij het spreken van Engels dan van Nederlands, wat waardevolle informatie verschafte over hun taalbeleving.

Reflectie

De observaties toonden de waarde aan van het gebruik van translanguaging om betrokkenheid en begrip te vergroten. De discussies boden leerlingen de ruimte om meerdere talen te gebruiken en hun ideeën te uiten. Het was opmerkelijk dat, ondanks het beschikbaar zijn van iPads (CB-2A), de leerlingen nog steeds de voorkeur gaven aan directe interactie en uitleg. Dit benadrukt het belang van gepersonaliseerde en interactieve benaderingen om effectief leren te bevorderen. Hoewel de les in CB-2C uitdagender was, ga ik mijn aanpak aanpassen en blijf ik streven naar het optimaliseren van het gebruik van translanguaging om leerervaringen te verbeteren.

Reflectie les week 1 en 2 zonder translanguaging

Observatie 1: Tekstverbanden en signaalwoorden (geen ondersteuning van translanguaging)

Situatie

In de klas CB-2B, waar 20 leerlingen aanwezig waren, merkte ik op dat de dynamiek levendig was, maar dat veel leerlingen moeite hadden om hun aandacht bij de les te houden. Samenwerken in groepen en antwoord geven in het Nederlands bleek uitdagend te zijn.

Taak

Mijn doel was om de leerlingen kennis te laten verwerven over tekstverbanden en signaalwoorden, zonder gebruik te maken van translanguaging. Ook wilde ik hun betrokkenheid vergroten en de leeromgeving verbeteren.

Actie

Ik startte de les door de nadruk te leggen op actieve deelname en het belang daarvan voor begrip. Ondanks de initiële uitdagingen, gingen we in discussie over het belang van betrokkenheid en het potentieel negatieve effect van verstoringen in de klas. De leerlingen gaven aan dat ze de les moeilijk en saai vonden, vooral omdat ze niets begrepen.

Resultaat

Het vergde veel energie om de aandacht van de leerlingen te behouden. Het werd een klassikaal frontaal les, omdat ik het werken in groepen moest stoppen. Ze waren niet betrokken bij de les en kletsten over andere dingen.

Reflectie

Deze observatie toont aan dat het omgaan met aandachts- en betrokkenheidsproblemen een uitdaging is bij lessen zonder translanguaging. Het wordt snel een klassikaal frontaal les, waar ik alleen aan het woord ben. De leerlingen hebben wel meegedaan, maar het vergde veel energie.

Observatie 2: Feiten, Mening en Argumenten (geen ondersteuning van translanguaging)

Situatie

Voor deze les koos ik ervoor om de inhoud rechtstreeks uit het boek te behandelen om de leerlingen voor te bereiden op de toets. Voor de les begon een leerlinge met een discussie over 'gym uniform'. Ze wilde weten waarom ze hun uniform moeten ruilen na de gymles. De leerlingen hadden goede standpunten, maar noemden het in het Papiaments of Engels en wilden het niet in het Nederlands zeggen.

Taak

Mijn doel was om leerlingen feiten, meningen en argumenten te laten begrijpen en onderscheiden. Ik wilde ook kritisch denken in het Nederlands stimuleren, zonder het gebruik van translanguaging.

Actie

Deze les was zonder de ondersteuning van translanguaging, dus ik moest met een oplossing opkomen. Ik heb geprobeerd om het ook een deel van de les te maken, maar het ging direct over naar het Papiaments.

Resultaat

Ik heb de discussie gestopt en ging over naar klassikaal uitleg en de opdrachten samen met de leerlingen maken. Gewoon traditioneel lesgegeven.

Reflectie

Het is moeilijk om een les te draaien waarvan je weet dat je de leerlingen beter kunt helpen door gebruik te maken van hun thuistalen. De enige manier was om gewoon letterlijk uit het boek les te geven. Ik wilde echter doorgaan met de discussie, omdat ze toen wel heel goed meededen.

Bijlage K: Enquête_vragen taalachtergrond

Taalachtergrond leerlingen CB-2A, B en C

E enquesta aki ta na Papiamentu

1. Den cua klas bo ta?

Mark only one oval.

- CB-2A
 CB-2B
 CB-2C

2. Unda ba nace?

3. Idioma di cas (por kies mas cu 1 idioma)

Check all that apply.

- Papiamentu
 Ingles
 Spaño
 Hulandes
 Otro

4. Otro... (yena aki si bo ta papia otro idioma na cas cu no ta Papiamentu, Ingles, Spaño of Hulandes)

5. Idioma cu amigo (por kies mas cu 1 idioma)

Check all that apply.

- Papiamentu
 Ingles
 Spaño
 Hulandes
 Otro

6. Idioma cu gusta mas (por kies mas cu 1 idioma)

Check all that apply.

- Papiamentu
 Ingles
 Spaño
 Hulandes
 Otro

7. Propio evaluacion di dominio di idioma: Papiamentu

Mark only one oval.

- BON
 SUFICIENTE
 MALO

8. Propio evaluacion di dominio di idioma: Ingles

Mark only one oval.

- BON
 SUFICIENTE
 MALO

9. Propio evaluacion di dominio di idioma: Spans

Mark only one oval.

- BON
- SUFICIENTE
- MALO

10. Propio evaluacion di dominio di idioma: Hulandes

Mark only one oval.

- BON
- SUFICIENTE
- MALO

Contesta akibao con hopi amor bo tin pa e idioma y pakiko

11. Amor pa e idioma: Papiamentu

Mark only one oval.

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

12. Relacion cu e idioma: Papiamentu

Mark only one oval.

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, dificil)
- pa motibo di e uso di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, luf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su casa, mama, tata, familia, etc)
- pa motibo di integracion (idioma di amigo, comunidad, vakantie, ...)
- otro

13. Amor pa e idioma: Ingles

Mark only one oval.

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

14. Relacion cu e idioma: Ingles

Mark only one oval.

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, dificil)
- pa motibo di e uso di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, luf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su casa, mama, tata, familia, etc)
- pa motibo di integracion (idioma di amigo, comunidad, vakantie, ...)
- otro

15. Amor pa e idioma: Spaño

Mark only one oval.

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

16. Relacion cu e idioma: Spaans

Mark only one oval.

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, dificil)
- pa motibo di e uso di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, luf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su cas, mama, tata, famia, etc)
- pa motibo di integracion (idioma di amigo, comunidad, vakantie, ...)
- otro

17. Amor pa e idioma: Hulandes

Mark only one oval.

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

18. Relacion cu e idioma: Hulandes

Mark only one oval.

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, dificil)
- pa motibo di e uso di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, luf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su cas, mama, tata, famia, etc)
- pa motibo di integracion (idioma di amigo, comunidad, vakantie, ...)
- otro

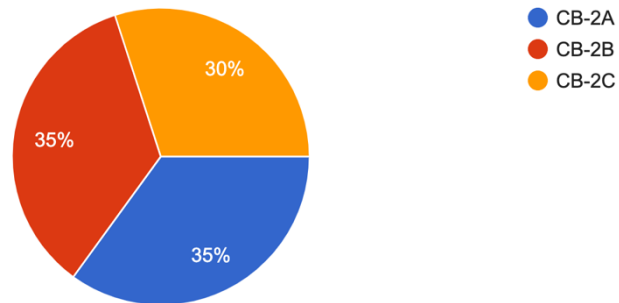
This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms

Bijlage L: Klassenverdeling en taalachtergrond

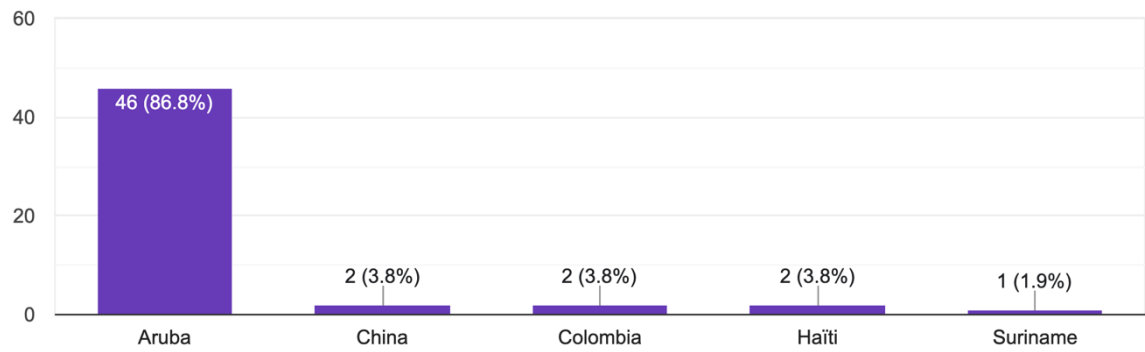
Den cua klas bo ta?

60 responses

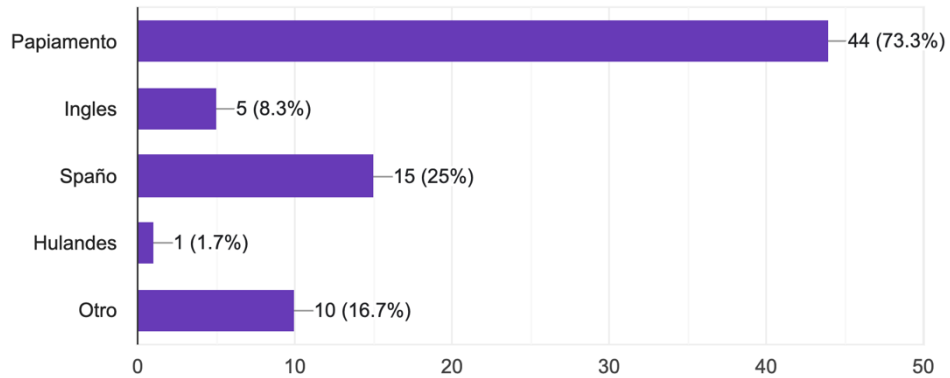
Unda ba nace?

53 responses

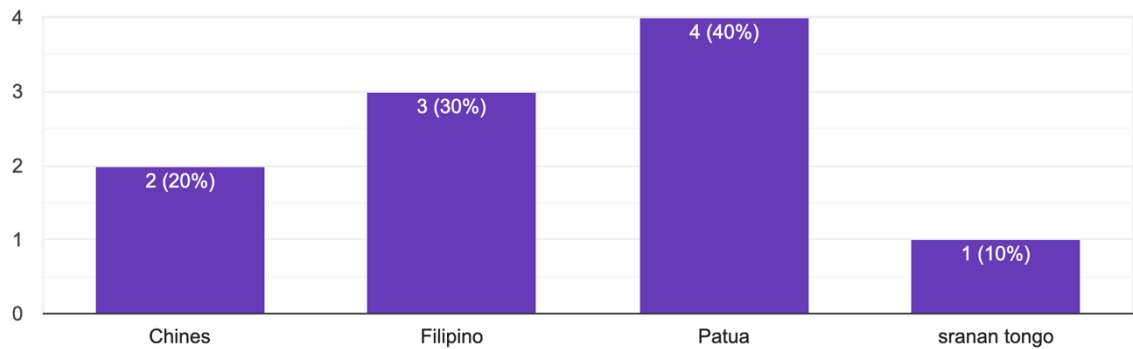
Idioma di cas (por kies mas cu 1 idioma)

60 responses

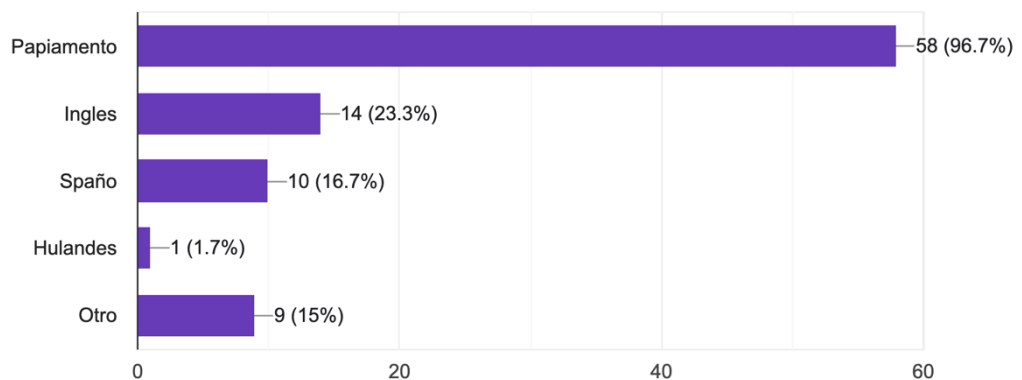
Otro....(yena aki si bo ta papia otro idioma na cas cu no ta Papiamentu, Ingles, Spaño of Hulandes)

10 responses

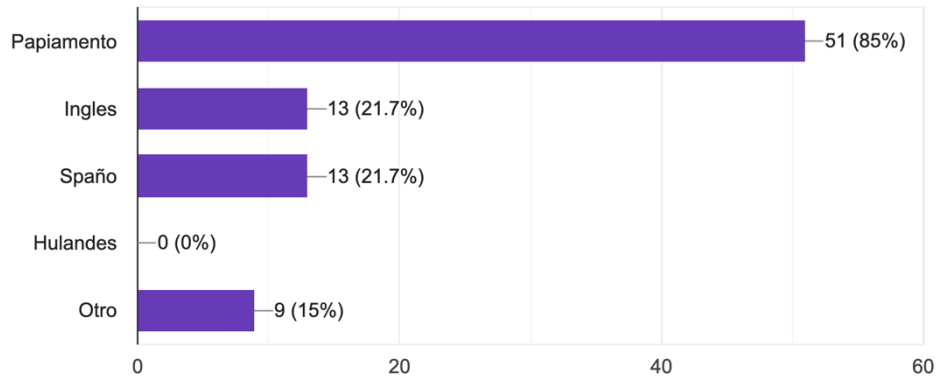
Idioma cu amigo (por kies mas cu 1 idioma)

60 responses

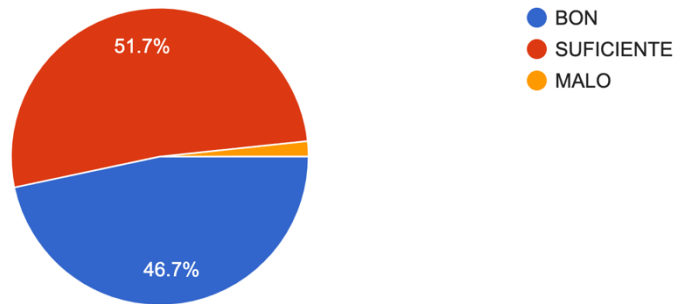
Idioma cu gusta mas (por kies mas cu 1 idioma)

60 responses

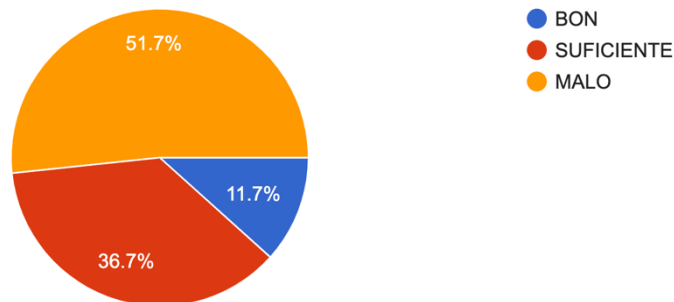
Propio evaluacion di dominio di idioma: Papiamento

60 responses

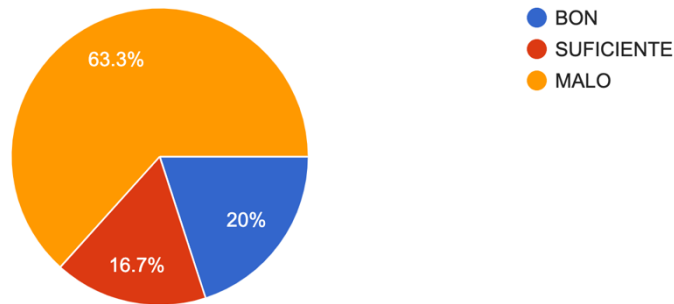

Propio evaluacion di dominio di idioma: Ingles

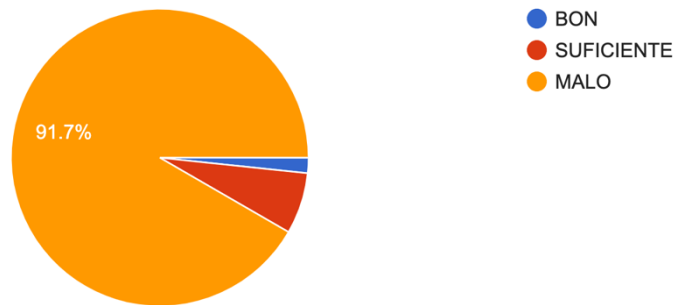
60 responses

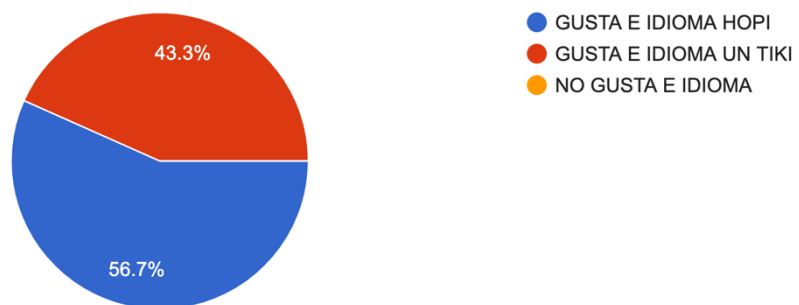
Propio evaluacion di dominio di idioma: Spaans
60 responses

Propio evaluacion di dominio di idioma: Hulandes
60 responses

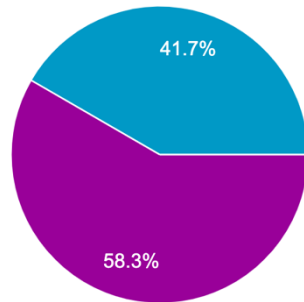

Amor pa e idioma: Papiamentu
60 responses

Relacion cu e idioma: Papiamentu

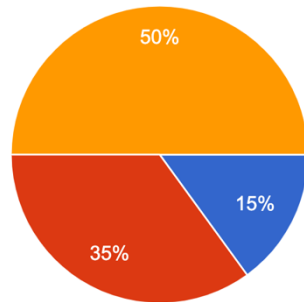
60 responses

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, difcil)
- pa motibo di e uzo di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, laf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su c...)
- pa motibo di integracion (idioma di am...)
- otro

Amor pa e idioma: Ingles

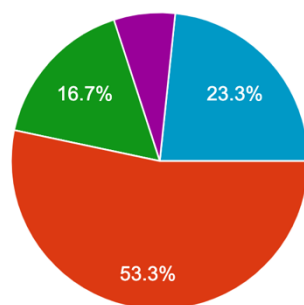
60 responses

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

Relacion cu e idioma: Ingles

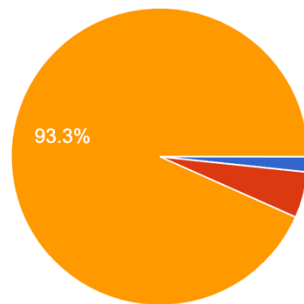
60 responses

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, difcil)
- pa motibo di e uzo di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, laf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su c...)
- pa motibo di integracion (idioma di am...)
- otro

Amor pa e idioma: Hulandes

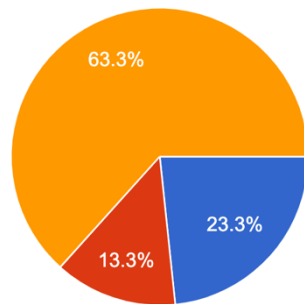
60 responses

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

Amor pa e idioma: Spaño

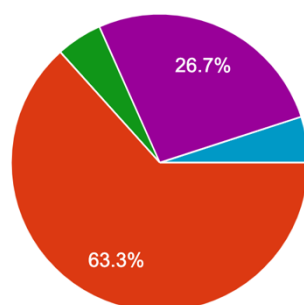
60 responses

- GUSTA E IDIOMA HOPI
- GUSTA E IDIOMA UN TIKI
- NO GUSTA E IDIOMA

Relacion cu e idioma: Spaans

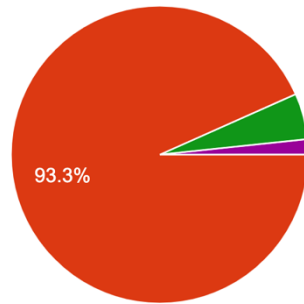
60 responses

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, difcil)
- pa motibo di e uzo di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, laf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su c...)
- pa motibo di integracion (idioma di am...)
- otro

Relacion cu e idioma: Hulandes

60 responses

- no a indica un motibo
- pa motibo di e dificultad di e idioma (facil, difcil)
- pa motibo di e uzo di e idioma (kico tur e (no) por haci cu e idioma)
- pa motibonan emocional (e idioma ta leuk, laf, dushi, ...)
- pa motibo di identidad (idioma di su c...)
- pa motibo di integracion (idioma di am...)
- otro

